

ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาในการบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษา
และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสำนักงานคณะกรรมการ
อาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง

อรรรรณ คำงาม

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

สิงหาคม 2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยพะเยา

ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาในการบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษา
ตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

สิงหาคม 2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยพะเยา

PROBLEMS AND GUIDELINE OF THE CO-EDUCATIONAL CURRICULUM PROVISION
OF VOCATIONAL AND UPPER SECONDARY EDUCATION (DUAL EDUCATION) UNDER THE
OFFICE OF THE VOCATIONAL EDUCATION COMMISSION,LAMPANG PROVINCE.

An Independent Study in Partial Fulfillment of Requirements
for the Master of Education in Educational Administration

August 2018

Copyright of University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาในการบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษา
ตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง

ของ อรวรรณ คำงาม

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รักษิต สุทธิพงษ์)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ นพรัก)

เรื่อง:	ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาในการบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง
ผู้ศึกษาค้นคว้า:	อรวรรณ คำงาม, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยพะเยา, 2561
อาจารย์ที่ปรึกษา:	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รักษิต สุทธิพงษ์
คำสำคัญ	ปัญหาและแนวทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง 2) เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ เพศ อายุ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาในการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง จำนวน 152 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติ t-test และสถิติ F-test ผลการวิจัย พบว่า 1. ปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปางตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการโอนผลการเรียน และด้านที่มีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ด้านการจัดหลักสูตรอาชีวศึกษา 2. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง เมื่อจำแนกสถานภาพตาม ตำแหน่งและประสบการณ์ในการสอน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นแตกต่างกัน 3. แนวทางแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาได้มีแนวทางจัดการศึกษา ทั้งหมด 9 ด้าน คือ 1) ด้านการวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน 2) ด้านการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านการจัดหลักสูตรอาชีวศึกษา 5) ด้านการวัดผลประเมินผล 6) ด้านการโอนผลการเรียน 7) ด้านการสำเร็จการศึกษา 8) ด้านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ และ 9) ด้านการประกันคุณภาพหลักสูตร

Title: PROBLEMS AND GUIDELINE OF THE CO-EDUCATIONAL CURRICULUM PROVISION OF VOCATIONAL AND UPPER SECONDARY EDUCATION (DUAL EDUCATION) UNDER THE OFFICE OF THE VOCATIONAL EDUCATION COMMISSION,LAMPANG PROVINCE.

Author: Orawan Khamngam, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of Phayao, 2018

Advisor: Assistant Professor Dr. Ruksit Suttipong

Keyword Problems and guidelines of the co-educational curriculum provision of vocational and upper secondary education

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) Study the problems of the co-educational curriculum provision of vocational and upper secondary education (Dual Education) of the vocational institutes under the Office of the Vocational Education Commission in Lampang province. 2) To compare the problems of co-educational curriculum provision of vocational and upper secondary education (Dual Education) in Lampang province according to the opinion of the administrators and teachers classified by their status, sex, age, position, education qualification and teaching experiences and 3) To study guidelines for solving the problems of co-educational curriculum provision of vocational and upper secondary education (Dual Education) of the vocational institutes under the office of the Vocational Education Commission in Lampang province. The sample groups for this research were 152 administrators and teachers under the office of the Vocational Education Commission in Lampang province. The tools that were used for collecting the data; for example, the Rating Scale questionnaire. 1. The result of the analysis of the problems of co-educational curriculum provision of vocational and upper secondary education (Dual Education) according to the overview opinion of the administrators and teachers were expressed at much level. Since considering in each aspect found that the aspect of having problems was at much level; such as, the aspect of transferring learning outcome, and the aspect that has minimal practical problems was the vocational education curriculum provision. 2. The comparison result of the provision was categorized the status by the position and experience in teaching, found that the respondents have different opinions. 3. The guidelines for solving the problems of education provision are as follows: 1) The aspect of analyzing the category of courses. 2) The aspect of designating the curriculum of the education institutes. 3) The aspect of learning and teaching. 4) The aspect of vocational education curriculum provision. 5) The aspect of measurement and evaluation. 7) The aspect of graduation. 8) The aspect of professional standards assessment. 9) The aspect of the quality assurance of the curriculum.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผศ.ดร. รัชนี สุธธิพงษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้กรุณา ให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนตรวจสอบแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี จนการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและชี้แนะข้อบกพร่อง เพื่อปรับปรุงแก้ไข ประกอบด้วย นายรัชวิทย์ เมธีโชติเศรษฐ์ รองผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่าง ลำปาง นายเจษฎา จักรแก้ว รองผู้อำนวยการโรงเรียนศึกษาจิตต์อารีฯ และ ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ อาจารย์วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ที่กรุณาแนะนำในการสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จนทำให้การศึกษาค้นคว้าสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน วิทยาลัยในสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง วิทยาลัยการอาชีพ เกาะคา วิทยาลัยสารพัดช่างลำปาง วิทยาลัยการอาชีพแจ้ห่ม และวิทยาลัยการอาชีพเถิน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล ทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทุกท่าน ที่ได้เอ่ยนามในครั้งนี้ ซึ่งได้ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน ตลอดจนเป็นกำลังด้วยดีเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศคุณ ความดีมอบให้แก่ทุกท่านที่ได้มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ เกื้อกูล สนับสนุน และเป็นกำลังใจในการทำงานจนเป็นผลสำเร็จ ตลอดจน บิดา มารดา บุรพจารย์ที่ได้ช่วยประสิทธิ์ประสาทวิชา ความรู้ ได้อบรมสั่งสอน ชี้แนะให้แก่ผู้วิจัย ณ ที่นี้ด้วย ขอขอบพระคุณทุกท่าน

อรวรรณ คำงาม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับหลักการจัดการศึกษา	10
การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)	18
พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษาพุทธศักราช 2551	25
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	35
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พุทธศักราช 2560-2564)	42
ยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา นโยบายยุทธศาสตร์ การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา ในระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2555-2569).....	47
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	57
กรอบแนวคิดในการวิจัย	62

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	63
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	63
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	63
การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	65
การเก็บรวบรวมข้อมูล	66
การวิเคราะห์ข้อมูล	67
บทที่ 4	69
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	69
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
บทที่ 5 บทสรุป.....	95
สรุปผลการวิจัย	96
อภิปรายผลการวิจัย.....	99
ข้อเสนอแนะ.....	114
บรรณานุกรม	115
ภาคผนวก.....	119
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	120
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	121
ภาคผนวก ค คะแนนแบบวัดดัชนีความสอดคล้อง (IOC)	131
ประวัติผู้วิจัย	138

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 แสดงจำนวน และร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ...	70
ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยภาพรวมเป็นรายด้าน	72
ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ด้านการวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน โดยภาพรวมและรายข้อ	73
ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ด้านการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายข้อ	74
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมและรายข้อ	76
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ด้านการจัดหลักสูตรอาชีวศึกษา โดยภาพรวมและรายข้อ	77

<p>ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ด้านการวัดผลประเมินผล โดยภาพรวมและรายข้อ.....</p>	<p>78</p>
<p>ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ด้านการโอนผลการเรียน โดยภาพรวมและรายข้อ.....</p>	<p>79</p>
<p>ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ด้านการสำเร็จการศึกษา โดยภาพรวมและรายข้อ.....</p>	<p>80</p>
<p>ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ด้านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ โดยภาพรวมและรายข้อ.....</p>	<p>81</p>
<p>ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ด้านการประกันคุณภาพหลักสูตร โดยภาพรวมและรายข้อ.....</p>	<p>82</p>
<p>ตาราง 12 แสดงการเปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้าน.....</p>	<p>83</p>

<p>ตาราง 13 แสดงการเปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้าน</p>	85
<p>ตาราง 14 แสดงการเปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้าน.....</p>	86
<p>ตาราง 15 แสดงการเปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน.....</p>	88
<p>ตาราง 16 แสดงการเปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวม และรายด้าน.....</p>	90

สารบัญภาพ

หน้า

1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....62

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามนโยบายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พุทธศักราช 2560-2564) (5 มีนาคม 2551, หน้า 63-64) ได้กำหนดแนวทางเพื่อสนับสนุนขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศที่สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมระดับขับเคลื่อนการปฏิรูปได้เสนอวาระที่จะต้องมีการเร่งดำเนินการให้แล้วเสร็จในช่วง 5 ปี ต่อจากนี้ อันเนื่องจากประเทศไทยต้องเผชิญกับแรงกดดันและความเสี่ยงมากขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่กระแสโลกาภิวัตน์มีการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น จนกลายเป็นโลกไร้พรมแดน โดยมีการเคลื่อนย้ายคน เงินทุน องค์ความรู้ เทคโนโลยี ข่าวสาร สินค้าและบริการอย่างเสรี ส่งผลให้มีการรวมตัวด้านเศรษฐกิจของกลุ่มต่าง ๆ มีการแข่งขันในตลาดโลกสูงขึ้น จึงมีความจำเป็นที่ต้องให้ความสำคัญกับการแปลงนโยบายของแผนไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในด้านต่าง ๆ อย่างแท้จริง ในส่วนของการเตรียมพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากรในประเทศเพื่อวางรากฐานให้เป็นคนมีคุณภาพในอนาคตนั้น จะมุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ของประเทศ ให้มีการพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถของคนให้เหมาะสมในแต่ละช่วงวัย มีการพัฒนาทักษะให้สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงานและทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ตามความเหมาะสมของคนในแต่ละช่วงวัย ในส่วนของวัยแรงงาน จะมุ่งเน้นการสร้างความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพในการทำงานและการใช้ชีวิตเพื่อให้พร้อมก้าวเข้าสู่ตลาดงาน และมีการต่อยอดพัฒนาทักษะสู่ความเป็นเลิศ ในทุกด้าน ทั้งทักษะขั้นพื้นฐาน ทักษะเฉพาะในวิชาชีพ ทักษะการเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ ทักษะการประกอบอาชีพอิสระ ตลอดจนจนการเสริมสร้างให้คนมีสุขภาพดีที่เน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางสุขภาพและการลดปัจจัยเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อสุขภาพ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558)

ทางกระทรวงศึกษาธิการได้มีการปรับจุดเน้นและแนวทางในการขับเคลื่อนนโยบายด้านการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พุทธศักราช 2560-2564) โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (พลเอก ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ) ได้เห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาทางด้านการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านอาชีวศึกษา จึงได้มีการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการอาชีวศึกษาในโครงการต่าง ๆ ในการจัดรูปแบบการเรียนการสอนและพัฒนาภาพลักษณ์ให้กับอาชีวศึกษามากขึ้น จึงให้ทาง

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีโครงการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาโดยมีโครงการดังต่อไปนี้

1. โครงการสานพลังประชารัฐด้านการยกระดับคุณภาพวิชาชีพ (Competitive Workforce) ซึ่งเกี่ยวข้องกับอาชีวศึกษาโดยตรง ในขณะนี้มีการกิจเร่งด่วน (Quick Win) 4 ด้าน คือ ด้านจูงใจให้นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเห็นความสำคัญของการเรียนอาชีวศึกษาและสนใจเรียนอาชีวศึกษามากขึ้น (Re-branding) ด้านกำหนดความหมายและขอบเขตของสถานศึกษาต้นแบบที่ดีด้านอาชีวศึกษา (Excellence Model School) ด้านจัดทำฐานข้อมูลความต้องการกำลังคนของภาคอุตสาหกรรม และด้านปริมาณการผลิตกำลังคนของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (Demand and Supply) เพื่อประโยชน์ในการวางแผนผลิตกำลังคนล่วงหน้าให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม จัดหาทางเลือกที่เหมาะสมร่วมกันในการสร้างมาตรฐานวิชาชีพอาชีวศึกษาให้เป็นที่ยอมรับ พร้อมทั้งส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพอาชีวศึกษาให้เป็นบรรทัดฐานในการจ่ายค่าตอบแทน ที่สอดคล้องกับความสามารถของแรงงาน

2. โครงการการเรียนหลักสูตรทวิภาคี (Dual System) คือ การจัดการศึกษาโดยอาศัยความร่วมมือกันของสองฝ่าย ระหว่างสถานประกอบการและสถานศึกษาร่วมกันฝึกพนักงานให้มีคุณภาพ สองสถานที่โรงงาน (เน้นในการฝึกทักษะ) และในชั้นเรียน (เน้นในการเรียนด้านทฤษฎี) โดยได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีกับสาธารณรัฐออสเตรเลีย ซึ่งเป็นประเทศที่ประสบความสำเร็จด้านอาชีวศึกษาทวิภาคีอย่างมาก ทำให้ทราบว่า การจัดการอาชีวศึกษาของไทยได้เดินมาถูกทางแล้ว จากนั้นไปจะเดินหน้าอย่างเต็มที่ในการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาในระบบทวิภาคี

3. โครงการการเรียนหลักสูตรทวิวุฒิ (Dual Degree) คือ การจับคู่สถาบันอาชีวศึกษาไทยกับสถาบันอาชีวศึกษาต่างประเทศ โดยจัดทำวุฒิการศึกษาร่วมกัน ดังเช่นก่อนหน้านี้ที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้จัดทำทวิวุฒิกับสาธารณรัฐเกาหลี ในสาขาที่สาธารณรัฐเกาหลีมีความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษ อาทิ การท่องเที่ยว เทคโนโลยีความงาม และเทคโนโลยีสารสนเทศ เมื่อนักศึกษาสำเร็จหลักสูตรจะได้รับวุฒิการศึกษา 2 ใบ จากทั้งสองประเทศ

4. โครงการการเรียนหลักสูตรทวิศึกษา (Dual Education) หรือโครงการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย คือ เป็นการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ให้แก่ ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแต่มีความประสงค์

จะเรียนในสายวิชาชีพแต่ไม่มีโอกาสเปลี่ยนหลักสูตรการเรียนได้ทัน หรืออยู่ห่างไกลจากสถานศึกษาของอาชีวศึกษา ผู้เรียนสำเร็จการศึกษาครบตามหลักสูตรจะได้รับประกาศนียบัตรรับรองวุฒิการศึกษาทั้งในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พร้อมกัน (นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ วันพุธ ที่ 8 มิถุนายน 2559 สำนักงานรัฐมนตรี 236/2559) เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษาแก่ประชาชนวัยเรียนและวัยทำงาน และเพื่อขยายกลุ่มเป้าหมายไปสู่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในการเข้าสู่หลักสูตรอาชีวศึกษา โดยแนวคิดในการจัดการศึกษารูปแบบคู่ขนาน เริ่มต้นเมื่อปี 2553 ภายใต้โครงการ “ร้อยเอ็ดโมเดล” ซึ่งเป็นโครงการนำร่องของการจัดการเรียนการสอนรูปแบบทวิศึกษา พบว่า จำนวนผู้เรียนสายสามัญที่สมัครเข้าร่วมโครงการเรียนในรูปแบบดังกล่าวมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทางกระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศเรื่องการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) จึงเริ่มให้มีการจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษาตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา โดยให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐและเอกชนทั่วประเทศทำการประชาสัมพันธ์การศึกษาต่อด้านอาชีวศึกษาและให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกับอาชีวศึกษาศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ทางสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ได้รับนโยบายจากทางสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดำเนินการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ได้มีการเริ่มดำเนินการนำโครงการหลักสูตรทวิศึกษานี้มาทำการจัดการเรียนการสอน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2558 โดยมีสถานศึกษาจำนวน 5 วิทยาลัย ได้แก่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง วิทยาลัยสารพัดช่างลำปาง วิทยาลัยการอาชีพเกาะคา วิทยาลัยการอาชีพเถิน และวิทยาลัยการอาชีพแจ้ห่ม ได้จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรทวิศึกษา ร่วมกับโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มัธยมศึกษา เขต 35 ผู้บริหารสถานศึกษาที่จะทำการจัดการศึกษาหลักสูตรนี้ทั้งสองสังกัด จำเป็นจะต้องเร่งทำความเข้าใจถึงแนวทางการจัดการศึกษาของหลักสูตรทวิศึกษาตามกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนด โดยมีองค์ประกอบทั้ง 9 ด้าน คือด้านการวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน ด้านการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดหลักสูตรอาชีวศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการโอนผลการเรียน ด้านการสำเร็จการศึกษา ด้านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ และด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งในแต่ละด้านได้พบปัญหาการดำเนินงานอย่างล่าช้าและมีอุปสรรคในการจัดการศึกษาหลายด้าน และจากการศึกษาผลการวิจัยในเรื่องการพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการศึกษาหลักสูตรทวิศึกษาของโรงเรียนสบเมยวิทยาคม (ชลธาร สมานธิ, 2560) พบปัญหาการจัดการศึกษา

หลักสูตรทวิศึกษาในด้าน ด้านการวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน อันเนื่องมาจากผู้บริหารและครูผู้สอนที่เกี่ยวข้องในการจัดหลักสูตรทวิศึกษานี้อาจมีความเข้าใจในถึงรูปแบบของการจัดหลักสูตรทวิศึกษาคคลาดเคลื่อนและดำเนินการเปิดสาขาไม่ได้เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียนและความต้องการของชุมชนจึงทำให้การจัดการศึกษาหลักสูตรทวิศึกษาฯยังไม่มีบรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควร

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง หนึ่งในสถานศึกษาที่ได้ทำการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรทวิศึกษานี้ อยากรู้อยากเห็นว่าการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ให้ได้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีแก่ผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนสามารถได้เรียนรู้ตามแผนที่บูรณาการไว้ รวมทั้งมีการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดี ตลอดจนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกรายวิชา ให้ได้คุณภาพตรงตามสมรรถนะที่กำหนด เพื่อเพิ่มระดับมาตรฐานการศึกษาในหลักสูตรทวิศึกษาให้มีคุณภาพนั้น จึงควรทำการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาของการจัดการศึกษาหลักสูตรทวิศึกษาทั้ง 9 ด้าน ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง เพื่อนำผลของปัญหาจากการดำเนินการจัดหลักสูตรทวิศึกษาในแต่ละด้าน นำมาทำการวิเคราะห์หาแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรทวิศึกษาให้กับสถานศึกษาที่กำลังจะเริ่มดำเนินการจัดทำหลักสูตรนี้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ เพศ อายุ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน
3. เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาในการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง จากสถานศึกษา 5 วิทยาลัย ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 20 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ 5 คน รองผู้อำนวยการ 15 คน ครูผู้สอน จำนวน 203 คน รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 223 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร จำนวน 20 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ 5 คน รองผู้อำนวยการ 15 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง จากสถานศึกษา 5 วิทยาลัย จำนวน 203 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเทียบตามตารางของเครซีและมอร์แกน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 132 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบโควตา (Quota) รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 152 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตด้านการวิจัยในครั้งนี้ คือศึกษาปัญหาในการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ในด้านต่าง ๆ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2560) ทั้ง 9 ด้าน ดังต่อไปนี้

- 2.1 ด้านการวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน
- 2.2 ด้านการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา
- 2.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน
- 2.4 ด้านการจัดหลักสูตรอาชีวศึกษา
- 2.5 ด้านการวัดผลประเมินผล
- 2.6 ด้านการโอนผลการเรียน
- 2.7 ด้านการสำเร็จการศึกษา
- 2.8 ด้านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ
- 2.9 ด้านการประกันคุณภาพหลักสูตร

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย

3.1.1 เพศ จำแนกเป็น

- 1) ชาย

- 2) หญิง
- 3.1.2 อายุ จำแนกเป็น
 - 1) อายุ 20-30 ปี
 - 2) อายุ 31-40 ปี
 - 3) อายุ 41-50 ปี
 - 4) อายุ 51-60 ปี
- 3.1.3 ตำแหน่ง จำแนกเป็น
 - 1) ผู้บริหาร
 - 2) ครูผู้สอน
- 3.1.4 วุฒิการศึกษา จำแนกเป็น
 - 1)ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า
 - 2) ปริญญาโท
 - 3) ปริญญาเอก
- 3.1.5 ประสบการณ์ในการทำงาน จำแนกเป็น
 - 1) 1-10 ปี
 - 2) 11-20 ปี
 - 3) 21 ปี ขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาและแนวทางการจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา จากความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ทั้ง 9 ด้าน คือ

- 3.2.1 ด้านการวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน
- 3.2.2 ด้านการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา
- 3.2.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน
- 3.2.4 ด้านการจัดหลักสูตรอาชีวศึกษา
- 3.2.5 ด้านการวัดผลประเมินผล
- 3.2.6 ด้านการโอนผลการเรียน
- 3.2.7 ด้านการสำเร็จการศึกษา
- 3.2.8 ด้านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ
- 3.2.9 ด้านการประกันคุณภาพหลักสูตร

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช 2560 ถึง เดือน สิงหาคม พุทธศักราช 2561

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัญหาการจัดการศึกษา หมายถึง ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง เกี่ยวกับสถานะที่เป็นจริงของปัญหาในกระบวนการดำเนินงานจัดการศึกษาหลักสูตรทวิศึกษาของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ซึ่งประกอบไปด้วย 9 ด้าน คือ

1.1 ด้านการวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน หมายถึง สถานศึกษาของ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน ที่จะทำการเปิดสอนในรูปแบบหลักสูตรอาชีวศึกษา โดยวิเคราะห์ถึงบริบทของสถานศึกษาและความต้องการของ ตลาดแรงงานในปัจจุบัน

1.2 ด้านการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาได้มีการแต่งตั้ง คณะกรรมการจัดการหลักสูตรทวิศึกษาทั้งสองสถานศึกษา โดยนำโครงสร้างหลักสูตรระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ มาบูรณาการเป็นหลักสูตรของ สถานศึกษา ตามโครงสร้างการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษา ตอนปลาย (ทวิศึกษา)

1.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง สถานศึกษาแต่ละแห่งมีการ ดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้ครบตามโครงสร้างหลักสูตรที่วางไว้ โดยสถานศึกษา มัธยมศึกษาเป็นผู้จัดการเรียนการสอนในรายวิชาหมวดวิชาทักษะชีวิต ส่วนสถานศึกษา อาชีวศึกษาเป็นผู้จัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาทักษะวิชาชีพ

1.4 ด้านการจัดหลักสูตรอาชีวศึกษา หมายถึง สถานศึกษาของอาชีวศึกษามีการ จัดทำแผนการเรียนตามโครงสร้างของหลักสูตรที่จัดทำไว้ และได้ดำเนินการจัดการเรียน การสอนในหมวดทักษะวิชาชีพ ให้ครบตามโครงสร้างหลักสูตร ตามเงื่อนไขของการตัดสินผล การเรียน เพื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

1.5 ด้านการวัดผลประเมินผล หมายถึง สถานศึกษาได้มีการกำหนดเกณฑ์ การวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

กำหนด ในการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ตรงตามสมรรถนะของรายวิชาและตามสภาพจริง

1.6 ด้านการโอนผลการเรียน หมายถึง สถานศึกษาได้ดำเนินการนำผลการเรียนในแต่ละภาคเรียนของรายวิชาพื้นฐานและรายวิชาบังคับของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำมาทำการเทียบโอนผลการเรียนเข้าสู่หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556

1.7 ด้านการสำเร็จการศึกษา หมายถึง สถานศึกษาได้กำหนดเกณฑ์การประเมินและเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษา ของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556 โดยผู้เรียนต้องมีการประเมินผ่านทุกรายวิชา มีหน่วยกิตสะสมครบถ้วนในแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00 และเข้าร่วมกิจกรรมในสถานศึกษาไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

1.8 ด้านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ หมายถึง สถานศึกษาได้ดำเนินการจัดการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ แก่ผู้เรียน โดยการกำหนดเกณฑ์และเครื่องมือในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพอย่างมีระบบ ถูกต้องตามหลักพัฒนาเครื่องมือ รวมถึงเปิดโอกาสให้สถานประกอบการ หรือหน่วยงานภายนอกได้มีส่วนร่วมในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

1.9 ด้านการประกันคุณภาพหลักสูตร หมายถึง สถานศึกษา ได้กำหนดระบบประกันคุณภาพหลักสูตรตามมาตรฐานการศึกษา โดยมีการมุ่งเน้นคุณภาพไว้ 4 ด้าน คือ

1.9.1 คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา โดยดำเนินการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ตามประเภทวิชา สาขาวิชาและสาขางาน

1.9.2 การบริหารหลักสูตร โดยบริหารจัดการเรียนการสอนตามประเภทวิชา สาขาวิชาและสาขางาน จัดให้มีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

1.9.3 ทรัพยากรการจัดการอาชีวศึกษา โดยจัดเตรียมทรัพยากรสนับสนุนการจัดการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดของสาขาวิชา สาขางาน

1.9.4 ความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงาน โดยสำรวจความพึงพอใจของตลาดแรงงาน สังคมและชุมชน

2. หลักสูตรทวิศึกษา หมายถึง หลักสูตรที่ดำเนินการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยร่วมกับสถานศึกษาในสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปางร่วมกับโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มัธยมศึกษา เขต 35

3. แนวทางการจัดการศึกษา หมายถึง วิธีการจัดการศึกษาที่ได้จากการวิเคราะห์ปัญหาทั้ง 9 ด้าน นำมาวางแผนดำเนินการให้ตรงตามแนวทางการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)

4. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือหัวหน้าฝ่ายงานบริหารวิชาการของสถานศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง

5. ครูผู้สอน หมายถึง บุคลากรทางการศึกษา ที่ทำหน้าที่สอนหรือเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรทวิศึกษาของสถานศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง

6. สถานศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง หมายถึง วิทยาลัยอาชีวศึกษา 5 วิทยาลัย ประกอบด้วย

- 6.1 วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง
- 6.2 วิทยาลัยสารพัดช่างลำปาง
- 6.3 วิทยาลัยการอาชีพเกาะคา
- 6.4 วิทยาลัยการอาชีพเถิน
- 6.5 วิทยาลัยการอาชีพแจ้ห่ม

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. ได้รับทราบถึงปัญหาในการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง

2. ได้แนวทางแก้ไขปัญหาในการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางจัดการศึกษาเรียนร่วม หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับหลักการจัดการศึกษา
2. การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)
3. พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พุทธศักราช 2551
4. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
5. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พุทธศักราช 2560-2564)
6. ยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา นโยบาย ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา ในระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2555-2569)
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
8. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับหลักการจัดการศึกษา

ศ.ดร. ปรัชญา เวสารัชช์ ประธานคณะกรรมการประสานงานโครงการพัฒนาผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้นำชุมชนและผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้จัดทำชุดฝึกอบรมเกี่ยวกับหลักการจัดการศึกษา โดยได้กล่าวถึงหลักการจัดการศึกษามีหัวข้อดังนี้ (ปรัชญา เวสารัชช์, 2545)

1. ความหมายของการจัดการศึกษา

การจัดการศึกษา เป็นกระบวนการอย่างเป็นระบบ โดยมีเป้าหมายชัดเจน คือ การพัฒนาคุณภาพมนุษย์ทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม ค่านิยม ความคิด การประพฤติปฏิบัติ ฯลฯ โดยคาดหวังว่าคนที่มีคุณภาพนี้จะทำให้สังคมมีความมั่นคง สงบสุข มีความเจริญก้าวหน้าทันโลกสามารถแข่งขันกับสังคมอื่นในเวทีระหว่างประเทศได้ คนในสังคมมีความสุข มีความสามารถประกอบอาชีพการงานอย่างมีประสิทธิภาพ และอยู่ร่วมกันได้อย่างสมานฉันท์ การจัดการศึกษามีหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการจัด

การศึกษาในสถานศึกษา นอกสถานศึกษา ตามอัธยาศัย ย่อมขึ้นกับความเหมาะสมสำหรับกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มที่แตกต่างกันไป เนื่องจากการจัดการศึกษาเป็นกระบวนการที่เป็นระบบ ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการ มีรูปแบบ ขั้นตอน กติกาและวิธีการดำเนินการ มีทรัพยากรต่าง ๆ สนับสนุน และต้องมีกระบวนการประเมินผลการจัดการศึกษาที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้ด้วย

2. ความจำเป็นในการจัดการศึกษา

การศึกษาเป็นเรื่องที่ต้องมีการจัดการ ไม่ใช่เรื่องที่จะให้ผู้ได้รับไปทำโดยไม่มีเป้าหมาย ไม่มีมาตรฐาน ไม่ได้คุณภาพ เพราะยอมทำให้การศึกษาไม่มีทิศทาง ไม่เป็นระบบ ไม่คุ้มค่า และหากจัดผิดพลาดก็ยากที่จะแก้ไข เพราะกระบวนการศึกษา เช่น ค่านิยมต่าง ๆ ได้ซึมซับเข้าไปในใจของผู้เรียนเสียแล้ว การจัดการศึกษาเป็นเรื่องของการลงทุนที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตของมนุษย์แต่ละคน และเป็นการลงทุนเพื่อการอยู่รอดและพัฒนาของสังคม ทั้งนี้ เพราะการศึกษาส่งผลกระทบและมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม วิทยาการและเทคโนโลยีที่จำเป็นในการทำงานและการใช้ชีวิต ยิ่งการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ในโลกเป็นไปอย่างรวดเร็วอันเป็นผลจากพัฒนาการทางเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีด้านการสื่อสารใหม่ ๆ พัฒนาการเหล่านี้ย่อมทำทลายต่อการจัดการศึกษา เพราะได้เปิดโอกาสและให้ช่องทางการเรียนรู้แก่บุคคลจำนวนมาก โดยให้รับรู้มากขึ้นและมีเส้นขีดค้นด้านระยะทางน้อยลงกว่าเดิมมาก การจัดการศึกษาจึงเป็นเรื่องจำเป็น เพราะต้องการทรัพยากร (คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยี) สนับสนุนจำนวนมาก ต้องมุ่งไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ร่วมกันของสังคม ต้องนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของมนุษย์อย่างแท้จริง ในแง่นี้การจัดการศึกษาจึงต้องมีการกำหนดเพื่อประกันว่ามนุษย์ได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ ตรงตามเป้าประสงค์ร่วมกัน รวมทั้งมีการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการศึกษายังมีความจำเป็น เพราะต้องการคนที่ได้รับการฝึกฝนเฉพาะด้าน ที่มีความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญมาดูแลรับผิดชอบ ไม่ว่าจะเป็นการรับผิดชอบด้านการสอน การบริหาร หรือการสนับสนุน ตัวอย่าง เช่น ครูที่ดีต้องได้รับการศึกษาอบรมมาอย่างดีมีความรู้ ความชำนาญ และมีคุณลักษณะเหมาะสมกับการเป็นครู การเป็นครูจึงเป็นที่ยอมรับว่าเป็นวิชาชีพชั้นสูงเนื่องจากสังคมเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การจัดการศึกษาจำต้องได้รับการปรับเปลี่ยนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เหมาะสมกับความจำเป็นของแต่ละยุคสมัย การจัดการศึกษาที่อยู่กับที่ ย่อมหมายถึง ความล้าสมัย ไม่เหมาะสม ไม่คุ้มค่าประโยชน์

3. วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

ในขณะที่การจัดการศึกษามุ่งเป้าหมายระยะยาวสำหรับการพัฒนาของแต่ละบุคคล และการพัฒนาสังคม แต่การจัดการศึกษาโดยทั่วไปย่อมมีวัตถุประสงค์ที่มุ่งบรรลุหลายประการ ได้แก่

3.1 ให้บริการทางการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ โดยถ่ายทอดหรือปลูกฝังเนื้อหาความรู้ความเข้าใจที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้ได้รับการศึกษาวางตัวได้เหมาะสมในสังคม และมีความสามารถประกอบอาชีพตามความถนัดความสนใจ หรือตามโอกาสของแต่ละคนได้ สถานศึกษาส่วนใหญ่ที่เรียกว่า โรงเรียน มหาวิทยาลัย ศูนย์การเรียนรู้ สถานศึกษาปฐมวัย ทำหน้าที่เป็นผู้ให้บริการทางการศึกษา

3.2 เตรียมเด็กก่อนวัยเรียนให้มีความพร้อมในการเรียนรู้ และจัดให้เด็กในวัยเรียนได้รับการศึกษาเพื่อการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองต่อเนื่อง โดยส่งเสริมเกื้อหนุนให้เด็กก่อนวัยเรียนขั้นพื้นฐานได้มีพัฒนาการทั้งทางร่างกาย เซวรณ์ปัญญา ความสนใจที่เหมาะสม มีความพร้อมในการศึกษาระดับสูงขึ้นไป การจัดการส่วนนี้โดยทั่วไปเป็นความร่วมมือระหว่าง พ่อ แม่ ผู้ปกครอง สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นต้น ส่วนเด็กในวัยเรียนทุกระดับจะได้รับการศึกษาเพื่อเป็นประโยชน์สำหรับการเตรียมตัวระดับพื้นฐาน และเพื่อมีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพการงานต่อไป

3.3 ให้โอกาสทางการศึกษา โดยเข้าถึงผู้รับบริการที่ไม่สามารถเข้ารับการศึกษาดังตามปกติที่มีอยู่หลากหลาย การจัดการศึกษาลักษณะนี้มุ่งไปที่ผู้ด้อยโอกาสต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่มีฐานะยากจน ผู้ที่พลาดโอกาสได้รับการศึกษาในบางช่วงของชีวิต ผู้ที่มีปัญหาทางร่างกาย จิตใจ หรือสติปัญญา การจัดการศึกษาเช่นนี้มักดำเนินการโดยสถานศึกษาเฉพาะด้าน เช่น โรงเรียนสอนคนตาบอด โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์หรือโดยวิธีการอื่นนอกระบบและตามอัธยาศัย เช่น ศูนย์การเรียนรู้การศึกษาในระบบทางไกล เป็นต้น

3.4 ตอบสนองความต้องการทางการศึกษาระดับสูงในเชิงคุณภาพ วัตถุประสงค์นี้มุ่งส่งเสริมให้ประชาชนมีโอกาสได้พัฒนาความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพ ซึ่งอาจดำเนินการโดยสถาบันอุดมศึกษาที่เน้นการวิเคราะห์วิจัยระดับสูง มุ่งคิดค้นเนื้อหาสาระที่แปลกใหม่จากเดิม นอกจากนี้ยังรวมถึงการฝึกอบรมเฉพาะทาง เช่น ด้านการเกษตร การอุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์สุขภาพ เป็นต้น มักดำเนินการในรูปแบบการประชุมสัมมนา การฝึกอบรม การดูงาน การฝึกปฏิบัติเฉพาะ ฯลฯ

3.5 พัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลให้เต็มตามความสามารถและตอบสนองวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศ วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาข้อนี้เน้นการพัฒนามนุษย์

ในลักษณะบูรณาการให้เกิดความสมบูรณ์ครบถ้วนทุกด้าน ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา คุณธรรม ความคิด ความสำนึก ความรับผิดชอบ ฯลฯ ซึ่งตามปกติควรเป็นหน้าที่ของสถานศึกษา แต่หากสถานศึกษาไม่สามารถดูแลให้ครบถ้วนได้ก็ต้องจัดส่วนเสริมเติมในลักษณะการฝึกอบรมเฉพาะ การแทรกในกิจกรรมการเรียนการสอนปกติหรือการใช้สื่อต่าง ๆ ช่วยเสริมวัตถุประสงค์ส่วนนี้ยังรวมไปถึงการพัฒนาทักษะและคุณภาพของผู้ที่ทำงานแล้วหรือผู้ที่ผ่านการศึกษาตามกระบวนการปกติให้สามารถติดตามความรู้ใหม่ ๆ และวิทยาการที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างต่อเนื่อง

4. เป้าหมายของการจัดการศึกษา

เป้าหมายของการจัดการศึกษาในภาพรวมคือสมาชิกทุกคนในสังคม แต่เนื่องจากมวลชนเหล่านี้ มีจำนวนมากมากเกินไปจึงมีองค์กรใดสามารถจัดการศึกษาให้ครบถ้วนครอบคลุมได้ จึงต้องมีการแบ่งกลุ่มประเภทของเป้าหมายออกตามความเหมาะสมในการจัด เช่น แบ่งตามอายุ แบ่งตามสาระเนื้อหา แบ่งตามลักษณะของบุคคล เป็นต้น เป้าหมายของการจัดการศึกษาอาจแบ่งเป็นกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้

4.1 เด็กก่อนวัยเรียน เมื่อทารกคลอดออกจากครรภ์ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ปู่ ย่า ตา ยาย ญาติหรือคนเลี้ยงดูเป็นกลุ่มบุคคลเริ่มแรกที่ทำหน้าที่ดูแลเลี้ยงดู และขณะเดียวกันก็ให้การศึกษอบรมด้วย การให้การศึกษาลักษณะนี้โดยทั่วไปยังไม่เป็นระบบ แต่เป็นธรรมชาติ จึงยังไม่ถือว่าเป็นการจัดการศึกษา เมื่อทารกเติบโตขึ้นพอช่วยตนเองได้แล้ว พ่อแม่ซึ่งต้องมีภาระประกอบอาชีพเพื่อหาเลี้ยงลูกไม่อาจดูแลบุตรได้ก็ปล่อยให้อยู่ในการดูแลของบุคคลอื่น เช่น บุคคลในกลุ่มเครือญาติ หรือมีฉะนั้นก็ต้องจ้างคนดูแล ทางเลือกอีกประการหนึ่งคือการส่งบุตรหลานเข้ารับการอบรมศึกษาในศูนย์การเรียนปฐมวัย ศูนย์รับเลี้ยงเด็กหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งถือเป็นสถานศึกษาเบื้องต้นที่มีการจัดการศึกษา โดยมีผู้ดูแลที่ได้รับการศึกษอบรมมาพอสมควรเป็นผู้ดูแล เมื่ออายุถึงวัยประมาณสามขวบ สถานศึกษาสำหรับเด็กกลุ่มนี้มีการจัดการศึกษาที่เป็นระบบและมีรูปแบบมากขึ้น ซึ่งการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กวัยนี้เป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะการเตรียมความพร้อมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ได้แก่ กิจกรรมการเคลื่อนไหวตามจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมเกมการศึกษา เป็นต้น

4.2 บุคคลในวัยเรียน ผู้ที่อยู่ในวัยเรียนโดยทั่วไป หมายถึง ผู้ซึ่งรัฐกำหนดให้ผู้ปกครอง ต้องนำไปเข้าเรียน คือ อยู่ในข่ายการศึกษาภาคบังคับ โดยแต่ละประเทศกำหนดอายุไว้แตกต่างกันไปตามที่เห็นว่าเหมาะสมสำหรับประเทศไทยกำหนดให้การศึกษาระดับ

ประถมศึกษาจนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่สามเป็นการศึกษาภาคบังคับและหากผู้ปกครองมีความพร้อมก็ส่งเสริมให้บุตรหลานของตนได้เรียนต่อสูงขึ้นไปอีกตามกำลังความสามารถระดับการศึกษาของกลุ่มเป้าหมายเหล่านี้อาจแบ่งได้หลายระดับ ได้แก่

4.2.1 การศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยทั่วไปเป็นการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลในวัยเรียนในระบบการเรียนในโรงเรียน ในครอบครัว หรือในสถานศึกษารูปแบบอื่น ในประเทศไทย การศึกษาขั้นพื้นฐานไล่เรียงกันไปตั้งแต่ระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมปีที่หนึ่งถึงชั้นประถมปีที่หก) ไปจนถึงชั้นมัธยมศึกษา (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่หนึ่งถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่หก) การศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นมักใช้เวลาประมาณสิบสองปีเป็นส่วนใหญ่ ในช่วงปลายของการศึกษาระดับนี้เยาวชนที่สนใจศึกษาสายอาชีพแทนที่จะศึกษาสายสามัญ ก็อาจเลือกเข้าเรียนในสถานศึกษาสายอาชีพ ซึ่งได้แก่ โรงเรียนอาชีวศึกษาระดับต้นต่าง ๆ ได้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.2.2 การศึกษาระดับอุดมศึกษา เมื่อสำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้เรียนที่มุ่งศึกษาต่อก็อาจเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา (ซึ่งรวมสถาบันอุดมศึกษา สายอาชีพต่ำกว่าปริญญาด้วย) ในกรณีที่ศึกษาระดับปริญญา ก็อาจศึกษาต่อเนื่องไปตั้งแต่ระดับปริญญาตรี โท เอก หรือศึกษาเฉพาะด้านหลังจากสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี โท เอก

4.2.3 ผู้ด้อยโอกาส หรือบุคคลลักษณะพิเศษ กลุ่มเป้าหมายนี้เป็นคนกลุ่มพิเศษที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างไปจากบุคคลปกติทั่วไป สิ่งที่ทำให้แตกต่างนั้นอาจเกิดจากฐานะทางเศรษฐกิจ คือ คนจนที่ด้อยโอกาสในการเล่าเรียนตามปกติ เช่น เด็กที่ผู้ปกครองไม่ส่งเสริมให้ศึกษาเล่าเรียน เด็กไร้ผู้อุปการะ หรือความแตกต่าง อาจเกิดจากลักษณะทางร่างกาย จิตใจ และสมอง เช่น เด็กพิการ เด็กปัญญาอ่อน เด็กที่มีปัญหาทางจิตใจและอารมณ์เด็กอัจฉริยะ เป็นต้น ผู้ด้อยโอกาสหรือบุคคลลักษณะพิเศษเฉพาะเหล่านี้จำเป็นต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษเพื่อให้มีโอกาสได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพเช่นเดียวกับเด็กอื่น แต่การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายนี้จำเป็นต้องจัดให้ตามรูปแบบที่เหมาะสมกับลักษณะและความจำเป็นสำหรับกลุ่มด้วย โดยอาจต้องมีครูที่ได้รับการอบรมมาเป็นการเฉพาะ ในกรณีที่ผู้ด้อยโอกาสร่วมเรียนในชั้นเรียนปกติ ครูจำเป็นต้องให้ความสนใจผู้เรียนกลุ่มนี้เป็นพิเศษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องใช้ความอดทน ความเมตตา ความเข้าใจ และความละเอียดละโมในการปฏิบัติต่อตัว พวกเขา สำหรับผู้บริหารที่จัดการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสต้องมีความเข้าใจ มีทักษะและได้รับการอบรมมาโดยเฉพาะอย่างพอเพียงในการปฏิบัติหน้าที่ของตน

4.2.4 ผู้มีงานทำ ผู้ที่ประกอบอาชีพการงานแล้วเป็นกลุ่มเป้าหมายอีกกลุ่มหนึ่งบุคคลเหล่านี้ได้รับการศึกษามาแตกต่างกันไป และมุ่งศึกษาเพิ่มเติมโดยมีเหตุผลต่างกันไป ส่วนหนึ่งเข้าศึกษาระดับสูงขึ้นไปในสถาบันการศึกษากฎหรือเข้ารับการศึกษาตามโครงการ

พิเศษ (เช่น โครงการศึกษาเฉพาะที่มีผู้จัดบริการให้ในสถานที่ทำงาน โครงการศึกษาอบรมเฉพาะด้าน เป็นต้น) นอกจากนี้หน่วยงานทางการศึกษาอาจจัดการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัยในรูปแบบต่าง ๆ กัน เช่น การศึกษาสัญจรที่ผู้สอนตระเวนให้ความรู้ การศึกษาผ่านสื่อโทรคมนาคม การศึกษาโดยเอกสารหรือสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองต่าง ๆ การจัดการศึกษาเช่นนี้ อาจมีการรับรองวุฒิให้หรืออาจไม่เทียบวุฒิต่างกันเป็นทางการก็ได้การจัดการอบรมสำหรับผู้มีงานทำนั้น รวมถึงครูซึ่งต้องมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องด้วย ครูจึงควรสนใจติดตามรับ การอบรมตามหลักสูตรต่าง ๆ ที่จะช่วยส่งเสริมความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพของตน กลุ่มเป้าหมายนี้นับวันจะยิ่งมีความสำคัญมากขึ้น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงวิทยาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ เกิดขึ้นรวดเร็ว จึงจำเป็นที่ผู้ทำงานแล้ว ควรได้รับสาระเนื้อหาใหม่ ๆ เพื่อยกระดับความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพของตน ตลอดเวลา

4.2.5 ประชาชนทั่วไป ประชาชนโดยทั่วไปถือเป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาด้วย ทั้งนี้เพื่อให้สมาชิกของสังคมได้มีโอกาสเรียนรู้สิ่งแปลกใหม่ที่เป็นประโยชน์สำหรับการเป็นพลเมืองที่ดีและการเพิ่มพูนความคิดความอ่านของตนอย่างต่อเนื่อง การจัดการศึกษาลักษณะนี้ถือเป็นส่วนเสริมจากการที่ประชาชนได้เรียนรู้จากสื่อมวลชนจากกลุ่มคนใกล้ชิด การจัดการศึกษาเพื่อปวงชนอาจทำโดยผ่านสื่อต่าง ๆ ได้หลากหลาย แต่เป็นไปเพื่อการพัฒนาคุณภาพของประชากรให้รู้เท่าทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และปรับตนเองกับความเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายกลุ่มนี้ มักเป็นการจัดการศึกษาเสริมในรูปการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นหลักเนื่องจากเป้าหมายของการศึกษามีหลากหลาย ผู้นำชุมชนและท้องถิ่นพึงมีบทบาทในการสำรวจกลุ่มเป้าหมายกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายและร่วมสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถจัดบริการการศึกษาแก่กลุ่มเป้าหมายให้ครบถ้วนและเกิดประโยชน์ได้จริง

5. องค์ประกอบสำคัญของการจัดการศึกษา

องค์ประกอบสำคัญของการจัดการศึกษามี 9 องค์ประกอบ ได้แก่

5.1 สาระเนื้อหาในการศึกษา ในกรณีที่มีการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ ผู้จัดการศึกษามักจัดทำหลักสูตรเป็นตัวกำหนดเนื้อหาสาระ หลักสูตรเหล่านี้อาจเป็นหลักสูตรกลางที่ใช้สำหรับการศึกษาแต่ละระดับ แต่ขณะเดียวกันก็ควรเปิดโอกาสให้สถานศึกษาแต่ละแห่ง สามารถจัดเนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับท้องถิ่นได้ด้วยเนื้อหาสาระในการศึกษานั้น ควรทันสมัย

5.2 ต่อเหตุการณ์ เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ทั้งนี้ ครูต้องทบทวนเนื้อหาสาระที่ตนสอนเพื่อปรับแก้ไขให้ถูกต้องทันสมัย และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน หากเห็นว่าเนื้อหาผิดพลาดหรือล้าสมัย ควรแจ้งผู้บริหารให้ทราบ

5.3 ครูผู้สอน หรือผู้ให้การเรียนรู้ผู้ถ่ายทอดเนื้อหาสาระ ได้แก่ ครูและอาจารย์ ซึ่งถือเป็นผู้ประกอบวิชาชีพชั้นสูง บุคคลเหล่านี้ต้องได้รับการศึกษาอบรมมาทั้งในด้านเนื้อหาและวิธีการถ่ายทอด เพื่อให้สามารถถ่ายทอดความรู้และสาระวิชาที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งสำหรับครูและอาจารย์ คือ ต้องมีความตื่นตัวอยู่เสมอในการติดตามเรียนรู้เนื้อหาวิชาการวิชาชีพใหม่ ๆ และวิทยาการด้านการเรียนการสอนตลอดเวลา บางกรณีต้องมีการศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ ด้วย หนึ่งครูและอาจารย์ต้องพัฒนาความสามารถในการประยุกต์สาระเนื้อหาและองค์ความรู้ใหม่ให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่ม

5.4 สื่อและอุปกรณ์สำหรับการศึกษา สื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น อาคาร สถานที่ โต๊ะเก้าอี้ เขียน หนังสือ แบบเรียน สมุด ดินสอ ตลอดจนถึงอุปกรณ์ที่ทันสมัยที่มีราคาแพงทั้งหลาย เช่น อุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ เครื่องคอมพิวเตอร์ เหล่านี้ สื่อและอุปกรณ์เหล่านี้เป็นส่วนประกอบที่จำเป็นสำหรับการจัดการศึกษา ครูและผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีหน้าที่รับผิดชอบ ดูแลให้สิ่งเหล่านี้มีอย่างเพียงพอ อยู่ในสภาพใช้งานได้ และใช้สื่อเหล่านี้เป็นส่วนช่วยให้เกิดการถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ครูที่มีคุณภาพต้องสามารถผลิตและพัฒนาสื่อและอุปกรณ์การศึกษาสำหรับการสอนของตนด้วย

5.5 รูปแบบวิธีการเรียนการสอน การศึกษายุคใหม่นั้นมีความแตกต่างไปจากการศึกษายุคก่อนซึ่งเน้นที่ตัวครู ระบบการศึกษายุคใหม่เน้นความสำคัญที่ตัวผู้เรียน ดังนั้นรูปแบบวิธีการเรียนการสอนใหม่จึงแตกต่างไปจากเดิม จึงเกิดคำว่า “ปฏิรูปการเรียนรู้อันนำไปสู่กระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลาย เช่น การระดมความคิด การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การนำชมนอกสถานที่เรียน การใช้อุปกรณ์เครื่องมือประกอบ รูปแบบวิธีการเรียนการสอนใหม่ ๆ นี้ ผู้สอนพึงระมัดระวังเลือกใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนแต่ละกลุ่ม จำเป็นต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ประกอบกับการทำความเข้าใจธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียนของตน

5.6 ผู้บริหารและบุคลากรที่ทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษา ในการจัดการศึกษา ยังมีผู้ที่รับผิดชอบที่อาจไม่ได้เป็นผู้ถ่ายทอดโดยตรงอีกหลากหลาย ได้แก่ ผู้บริหารซึ่งมีหน้าที่จัดการศึกษาที่ตนรับผิดชอบให้เป็นไปโดยเรียบร้อย นำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ และยังเป็น

ต้องมีบุคลากรทางการศึกษาอื่นร่วมด้วย เช่น เจ้าหน้าที่ธุรการงานทะเบียน งานโภชนาการ และสุขอนามัย รวมทั้งฝ่ายสนับสนุนอื่น ๆ

5.7 เงินทุนสนับสนุน การจัดการศึกษาเป็นเรื่องของการลงทุน ซึ่งผู้ลงทุนอาจเป็นรัฐบาลในฐานะผู้รับผิดชอบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ผู้ปกครอง ผู้เรียน ชุมชน เป็นต้น เงินทุนเหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้การจัดการศึกษาเกิดผลตามเป้าหมาย

5.8 สถานที่ศึกษาและบรรยากาศแวดล้อม การจัดการศึกษาในระบบที่ยังต้องอาศัยชั้นเรียนยังเป็นสิ่งจำเป็น ดังนั้น อาคารสถานที่ห้องเรียน และบรรยากาศแวดล้อมที่ใช้ในการจัดการศึกษาจึงเป็นส่วนที่ขาดไม่ได้ถึงแม้จะมีการจัดการศึกษาโดยใช้สื่อทางไกลก็ตาม ก็ยังต้องมีสถานที่สำหรับการบริหารจัดการ การผลิตและถ่ายทอดสื่อ หรือการทำงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่ยังต้องใช้อาคารเป็นสถานที่สำหรับจัดการเรียนการสอน สิ่งสำหรับผู้บริหารและผู้จัดการศึกษาต้องสนใจดูแล คือ ความเพียงพอ เหมาะสม ปลอดภัยและการมีบรรยากาศแวดล้อมที่เอื้อการเรียนรู้ ส่วนครูก็ต้องรับผิดชอบในการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เหมาะสม หากจำเป็นต้องใช้งบประมาณปรับปรุงก็ควรแจ้งผู้บริหารให้ช่วยดำเนินการ

5.9 ผู้เรียน ผู้เรียนหรือผู้ศึกษาถือเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นที่สุดของการจัดการศึกษา เพราะผู้เรียนคือผู้รับการศึกษาและเป็นเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษา การปรับเปลี่ยนความรู้และพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นดัชนีชี้วัดผลสัมฤทธิ์ของการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาจึงครอบคลุมขั้นตอนที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียน ตั้งแต่การเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ การให้การศึกษาอบรม การประเมิน และการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้เป้าหมายการจัดการศึกษาในภาพรวมจึงมีได้จำกัดวงแคบเฉพาะในสถานที่ แต่มุ่งที่ตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีปรัชญาพื้นฐานสำคัญคือ “ทุกคนต้องเป็นส่วนสำคัญของการจัดการศึกษาและการศึกษาต้องจัดสำหรับทุกคน”

สรุปความหมายของการจัดการศึกษา คือ เป็นกระบวนการอย่าเป็นระบบ โดยมีเป้าหมายชัดเจน คือ การพัฒนาคุณภาพมนุษย์ทุกด้าน ความจำเป็นในการจัดการศึกษาเป็นเรื่องของการลงทุนที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตของมนุษย์แต่ละคน และเป็นการลงทุนเพื่อการอยู่รอดและพัฒนาของสังคม วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาจะต้องสอดคล้องกับความต้องการในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ โดยถ่ายทอดหรือปลูกฝังเนื้อหาความรู้ ความเข้าใจที่เหมาะสม พัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลให้เต็มตามความสามารถ เป้าหมายของการจัดการศึกษาในภาพรวม คือ สมาชิกทุกคนในสังคม โดยมีองค์ประกอบสำคัญของการจัดการศึกษามี 9 องค์ประกอบ โดยมีผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)

การแบ่งระดับการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยการแบ่งระดับและประเภทการศึกษา ขั้นพื้นฐาน เป็น 3 ระดับ คือ

1. การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา
2. การศึกษาระดับประถมศึกษา
3. การศึกษาระดับมัธยมศึกษา แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

3.1 การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

3.2 การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แบ่งระดับเป็น 2 ประเภท คือ

ประเภทสามัญศึกษาและประเภทอาชีวศึกษา

รูปแบบการจัดการศึกษาทวิศึกษา

ในการเปิดสอนหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน 3 ลักษณะ คือ

1. ลักษณะที่ 1 ขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จบแล้วได้วุฒิปประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

รูปแบบที่ 1 บุคลากรจากสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ไปสอนที่โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รูปแบบที่ 2 โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งมาเรียนที่สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2. ลักษณะที่ 2 ขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานเรียนหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย แต่เน้นวิชาชีพตามหลักสูตรจบแล้วได้วุฒิป มัธยมศึกษาตอนปลายมี 2 รูปแบบ คือ

รูปแบบที่ 1 นักเรียนเรียนรายวิชาเพิ่มเติมจากรายวิชาชีพหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เพื่อเทียบโอนเข้าสู่หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556 และต้องลงทะเบียนเป็นนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) อีกอย่างน้อย 1 ภาคเรียน จึงจะได้วุฒิปประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556

รูปแบบที่ 2 นักเรียนเรียนรายวิชาเพิ่มเติมจากรายวิชาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

3. ลักษณะที่ 3 ขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่นำหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556 มาจัดการเรียนการสอน จบแล้วได้วุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยให้สถานศึกษาสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ทั้งนี้ในการเปิดสอนนั้นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การขอเปิดสอน

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556 หลักสูตรอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มุ่งให้มีความสัมพันธ์ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ ปรัชญาการอาชีวศึกษา และมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพ หรือมาตรฐานสมรรถนะของสาขาวิชานั้น ๆ ในการจัดการศึกษา โดยมุ่งเน้นผลิตผู้มีความรู้ความเข้าใจและทักษะในระดับฝีมือสมรรถนะที่สามารถปฏิบัติงานอาชีพได้จริง มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพที่เหมาะสมในการทำงาน สอดคล้องกับความต้องการของเศรษฐกิจและสังคม สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีความสุขและพัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ ในอัตราเงินเดือนต่าง ๆ โดยโครงสร้างหลักสูตรอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประกอบด้วยประเภทวิชา ดังนี้

- 1.1 ประเภทวิชาอุตสาหกรรม
- 1.2 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม
- 1.3 ประเภทวิชาศิลปกรรม
- 1.4 ประเภทวิชาคหกรรม
- 1.5 ประเภทวิชาเกษตรกรรม
- 1.6 ประเภทวิชาประมง
- 1.7 ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
- 1.8 ประเภทวิชาอุตสาหกรรมสิ่งทอ
- 1.9 ประเภทวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

2. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดโครงสร้าง

หลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การจัดการศึกษาเรียนรู้รวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังนี้

2.1 รายวิชาพื้นฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สถานศึกษาจัดรายวิชาพื้นฐานตาม 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมจำนวน 41 หน่วยกิต โดยวางแผนการจัดรายวิชาพื้นฐาน ดังนี้

2.1.1 รายวิชาพื้นฐานที่จะเทียบโอนผลการเรียนรายวิชาในกลุ่มวิชาต่าง ๆ ของหมวดวิชาทักษะชีวิต จำนวน 22 หน่วยกิต การจัดรายวิชาพื้นฐานกลุ่มนี้ ให้พิจารณาถึงมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.1.2 รายวิชาพื้นฐานที่จะเทียบโอนผลการเรียนเข้าสู่รายวิชาในหมวดวิชาเลือกเสรี ตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 จำนวน 10 หน่วยกิต การจัดรายวิชาพื้นฐานกลุ่มนี้ ให้พิจารณาถึงมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.2 รายวิชาเพิ่มเติมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สถานศึกษาต้องจัดรายวิชาเพิ่มเติม รวมไม่น้อยกว่า 40 หน่วยกิต โดยวางแผนการจัด ดังนี้

2.2.1 รายวิชาเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และ/หรือจุดเน้นของ สถานศึกษา (ถ้ามี)

2.2.2 รายวิชาเพิ่มเติมกรณีที่ต้องการวุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางานใดในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ให้นำรายวิชาในหมวดวิชาทักษะวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า 71 หน่วยกิต ไปจัดเป็นหลักสูตรสถานศึกษาในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การกำหนด รายวิชา ได้แก่ ชื่อรายวิชา จุดประสงค์ เนื้อหารายวิชา และชั่วโมงเรียน เป็นไปตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 การคิดค่าหน่วยกิตเป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คือ 40 ชั่วโมง เท่ากับ 1 หน่วยกิต แต่จำนวนหน่วยกิตรายวิชา ต้องไม่น้อยกว่ารายวิชาในโครงสร้างของหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556

2.3 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามโครงสร้างเวลาเรียนในระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย คือ 360 ชั่วโมง/3 ปี โดยจัดให้เรียนทุกภาคเรียน ปกติ ภาคเรียนละ 3 ชั่วโมง/สัปดาห์

ขั้นตอนการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)

1. การวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือสำนักงานส่งเสริมการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยร่วมกับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการ ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานความจำเป็นและความต้องการของชุมชน จังหวัดและภูมิภาค เพื่อกำหนดประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางานให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลง และความต้องการของท้องถิ่น โดยการวิเคราะห์อาชีพจากข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ หรือผู้เชี่ยวชาญในอาชีพ เพื่อกำหนดสมรรถนะ อันเป็นคุณลักษณะของผู้สำเร็จ การศึกษาที่ตลาดแรงงานต้องการ

2. การกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา หลังจากได้มีการวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชาและสาขางานเป็นที่เหมาะสมแล้ว คณะกรรมการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ร่วมกับสถานศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จะมีโครงสร้างหลักสูตร ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ มาบูรณาการเป็นหลักสูตรสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือหลักสูตรสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย ตามโครงการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)

3. การจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนเป็นการจัดการเรียนรู้ในสองสถานศึกษา โดยเรียนรายวิชาหมวดวิชาทักษะชีวิต ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และเรียนรายวิชา หมวดวิชาทักษะวิชาชีพในสถานศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามแผนการเรียนที่บูรณาการตามตัวอย่างแผนการเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โครงการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) และได้รับการบริการ ด้านการศึกษาจากรัฐอย่างมีคุณภาพ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์จริง ให้ความสำคัญกับห้องปฏิบัติการ ฟาร์ม เครื่องมือ อุปกรณ์ วัสดุฝึกและครุภัณฑ์ มาตรฐานตามที่สาขาวิชากำหนด และการประยุกต์ความรู้มาใช้ เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ

ให้ได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ให้มีการจัดการ เรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งให้มีการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

4. การจัดทำหลักสูตรการอาชีวศึกษา หลังจากจัดการเรียนการสอนในสองสถานศึกษา ตามโครงการการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) แล้ว สถานศึกษาจะส่งผลการเรียนรายวิชาเมื่อเสร็จสิ้นปีการศึกษา ซึ่งกันและกัน ตามข้อตกลง ในการนี้ สถานศึกษาในสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจะต้องวางแผน ดำเนินการเทียบและโอนผลการเรียนรายวิชาพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน หรือรายวิชาบังคับของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อรรถศาสตร์ เข้าสู่รายวิชาในหมวดวิชาทักษะชีวิตและหมวดวิชาเลือกเสรีตามที่กำหนดไว้ พร้อมทั้ง จัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาทักษะวิชาชีพให้ครบตามโครงสร้างหลักสูตร ตามเงื่อนไขของ การตัดสินผลการเรียนเพื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 และนักเรียนต้องผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

5. การวัดและประเมินผล เน้นการประเมินสภาพจริง ทั้งนี้ให้เป็นไปตามระเบียบ กระบวนการศึกษาธิการ ว่าด้วย การจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556

6. การโอนผลการเรียน

6.1 หมวดวิชาทักษะชีวิต เป็นการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาพื้นฐาน 41 หน่วยกิต ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ รายวิชาบังคับ 44 หน่วยกิต ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอรรถศาสตร์ ซึ่งจัดการเรียนการสอนโดยสถานศึกษาต้นสังกัดแล้วใช้วิธีการโอนผล การเรียนเข้าสู่หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556 ในหมวดวิชาทักษะ ชีวิต เงื่อนไขของการเรียนรายวิชาในหมวดวิชาทักษะชีวิต กำหนดให้เรียนรายวิชาลำดับของ กลุ่มวิชา หรือตามที่กลุ่มวิชากำหนด และเลือกเรียนรายวิชาส่วนที่เหลือตามกำหนดในแต่ละ กลุ่มวิชาให้สอดคล้องหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เรียนรวมไม่น้อยกว่า 22 หน่วยกิต ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ดำเนินการจัดทำตารางเทียบโอนรายวิชา จากมาตรฐานการเรียนรู้ ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รายวิชาพื้นฐาน และหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รายวิชาบังคับสู่หลักสูตร

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 หมวดวิชาทักษะชีวิตและหมวดวิชาเลือกเสรีตาม ตารางเทียบรายวิชา

6.2 หมวดวิชาทักษะวิชาชีพในหลักสูตรการอาชีวศึกษาแต่ละประเภทวิชา สาขาวิชาและสาขางาน กำหนดให้ผู้เรียนมีสมรรถนะ และมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพในหมวด วิชาทักษะวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า 71 หน่วยกิต ซึ่งโครงการการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตร อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) จะต้องนำรายวิชาในหมวดทักษะวิชาชีพไป จัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งมีความพร้อมทั้งทางด้าน ครู บุคลากร เครื่องมืออุปกรณ์ ครุภัณฑ์ห้องปฏิบัติการประจำ สาขาวิชา แล้วโอนผลการเรียนเข้าสู่หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายในรายวิชาเพิ่มเติม หรือ รายวิชาเลือกต่อไป

6.3 หมวดวิชาเลือกเสรี ให้เลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจจากรายวิชา ที่กำหนดหรือเลือกเรียนจากรายวิชาในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ทุก ประเภทวิชา สาขาวิชาและสาขางาน ทั้งนี้ สถานศึกษาอาชีวศึกษา สามารถพัฒนารายวิชา เพิ่มเติมในหมวดวิชาเลือกเสรีได้ตามบริบทและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ไม่น้อยกว่า 10 หน่วยกิต ซึ่งในการทำงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้จัดทำตารางเทียบ รายวิชาเพื่อโอนผลการเรียนจากรายวิชาพื้นฐานและรายวิชาบังคับ เข้าสู่รายวิชาในหมวดวิชา เลือกเสรีตามตารางเทียบรายวิชา

6.4 กิจกรรมเสริมหลักสูตร สถานศึกษาอาชีวศึกษาต้องจัดให้มีกิจกรรมเสริม หลักสูตร ไม่น้อยกว่า 2 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์ทุกภาคเรียน เพื่อพัฒนาวิชาการและวิชาชีพ ปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรม คุณนิยม ระเบียบวินัย การต่อต้านความรุนแรงและสารเสพติด ส่งเสริม การคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์การทำงาน ปลูกฝังจิตสำนึกและเสริมสร้างการเป็นพลเมืองไทย และพลโลก ใช้กระบวนการกลุ่มในการทำประโยชน์ต่อชุมชนและท้องถิ่น รวมทั้งการทะนุบำรุง ชนบทธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม โดยการวางแผน ลงมือปฏิบัติประเมินผล และปรับปรุง การทำงาน ทั้งนี้สำหรับกิจกรรมเสริมหลักสูตรทั้งของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และ การศึกษาตามอัธยาศัย สามารถดำเนินการเองและเทียบโอนได้

7. การสำเร็จการศึกษา การตัดสินผลการเรียนสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ให้ถือตามเกณฑ์ต่อไปนี้

7.1 ประเมินผ่านรายวิชาในหมวดวิชาต่าง ๆ ครบตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร สถานศึกษาแต่ละประเภทวิชา และสาขาวิชา

7.2 ได้จำนวนหน่วยกิตสะสมครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา แต่ละประเภทวิชา และสาขาวิชา

7.3 ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00 และผ่านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพตามเกณฑ์ที่กำหนด

7.4 เข้าร่วมกิจกรรมในสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ครบทุกภาคเรียน โดยมีเวลาเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของเวลาที่จัดกิจกรรมในแต่ละภาคเรียน

8. การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ การประเมินมาตรฐานวิชาชีพเป็นการยืนยันว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีสมรรถนะวิชาชีพตามมาตรฐาน การศึกษาวิชาชีพที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 แต่ละประเภทวิชา สาขาวิชาและสาขางาน ซึ่งมีแนวทางในการปฏิบัติดังนี้

8.1 นักเรียนต้องรับการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ เมื่อนักเรียนได้ลงทะเบียนเรียน ครบทุกรายวิชา ตามหลักสูตรแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา หรือตามระยะเวลาที่ คณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพเห็นสมควร

8.2 ในการกำหนดเกณฑ์การประเมินและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินมาตรฐาน วิชาชีพ ให้ดำเนินการ โดยคณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพและเปิดโอกาสให้หน่วยงาน/ สถานประกอบการหรือองค์กรภายนอก มีส่วนร่วมในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

8.3 ให้มีการพัฒนาเครื่องมือประเมินมาตรฐานวิชาชีพอย่างมีระบบและถูกต้อง ตามหลักการพัฒนาเครื่องมือ

9. การประกันคุณภาพหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรการอาชีวศึกษากำหนดให้มีระบบ ประกันคุณภาพไว้ให้ชัดเจน อย่างน้อยให้ครอบคลุมใน 4 ประเด็น คือ

9.1 คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา โดยดำเนินการประเมินมาตรฐานวิชาชีพตาม ประเภทวิชาสาขาวิชา และสาขางาน

9.2 การบริหารหลักสูตร เป็นการบริหารจัดการเรียนการสอนของประเภทวิชา สาขาวิชาและสาขางานที่เปิดสอน ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสถานศึกษา ต้องจัดให้มีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตร ที่อยู่ในความรับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อย ทุก 5 ปี

9.3 ทรัพยากรการจัดการอาชีวศึกษา ให้สถานศึกษาจัดเตรียมทรัพยากร สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย ความพร้อมทางด้านบุคลากร วัสดุ ครุภัณฑ์

อุปกรณ์การเรียนการสอนที่หลากหลาย งบประมาณ อาคาร สถานที่ ห้องสมุดและสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดของสาขาวิชา สาขางาน

9.4 ความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงาน ให้สถานศึกษาที่ร่วมจัดการศึกษาดำเนินการสำรวจ ความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงาน รวมทั้งสำรวจความพึงพอใจของตลาดแรงงาน สังคม และชุมชนอย่างต่อเนื่อง ทุกปีการศึกษา ทั้งนี้ เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนา/ปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการ กำลังคนของตลาดแรงงานและมาตรฐานอาชีพ

สรุปจากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่า ในการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) เป็นการจัดการศึกษาที่ใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมีขั้นตอนการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) จำนวน 9 ด้าน ได้แก่ ด้านการวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน ด้านการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดหลักสูตรอาชีวศึกษา การวัดผลประเมินผล ด้านการโอนผลการเรียน ด้านการสำเร็จการศึกษา ด้านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ และด้านการประกันคุณภาพหลักสูตร

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พุทธศักราช 2551

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พุทธศักราช 2551 ในส่วนของการจัดการศึกษาตามหลักสูตรอาชีวศึกษา เป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากลและภูมิปัญญาไทย มาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติ และมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้

การจัดการด้านการศึกษาอาชีวศึกษา มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศและมีอิทธิพลต่อความมั่นคงทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม การกำหนดนโยบายของประเทศในด้านต่าง ๆ มีผลกระทบต่ออาชีวศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับอาชีวศึกษา โดยมีส่วนสำคัญที่เกี่ยวข้องในพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พุทธศักราช 2551 ดังนี้

มาตรา 8 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดได้ 3 รูปแบบ คือ

(1) การศึกษาในระบบ เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เน้นการศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันเป็นหลัก โดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาการวัดและการประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

(2) การศึกษานอกระบบ เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการศึกษา ระยะเวลา การวัดและการประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาโดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

(3) การศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐในเรื่องการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลโดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ

มาตรา 9 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพตามมาตรา 6 มาตรา 7 และ มาตรา 8 ให้ จัดตามหลักสูตรที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด ดังต่อไปนี้

- (1) ประกาศนียบัตรวิชาชีพ
- (2) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
- (3) ปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ

โดยคณะกรรมการการอาชีวศึกษาอาจกำหนดหลักสูตรที่จัดขึ้นเพื่อความรู้หรือทักษะในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ ซึ่งจัดขึ้นเป็นโครงการหรือสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะได้โดยในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องคำนึงถึง

(1) การมีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในทางปฏิบัติโดยมีการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่สถานศึกษาอาชีวศึกษาและสถาบัน

(2) การศึกษาในด้านวิชาชีพสำหรับประชาชนวัยเรียนและวัยทำงานตามความถนัดและความสนใจอย่างทั่วถึงและต่อเนื่องจนถึงระดับปริญญาตรี

(3) การมีส่วนร่วมของชุมชน สังคม และสถานประกอบการในการกำหนดนโยบายการผลิตและพัฒนากำลังคน รวมทั้งการกำหนดมาตรฐานการอาชีวศึกษา

(4) การศึกษาที่มีความยืดหยุ่นหลากหลายและมีระบบเทียบโอนผลการเรียนและระบบเทียบประสบการณ์การทำงานของบุคคลเพื่อเข้ารับการศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

(5) การมีระบบจูงใจให้สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ

(6) การระดมทรัพยากรทั้งจากภาครัฐและเอกชนในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ โดยคำนึงถึงการประสานประโยชน์อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

(7) การมีระบบการพัฒนาครูและคณาจารย์ของการอาชีวศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรที่กำหนดสถานศึกษาของรัฐบาลสามารถสร้างความร่วมมือกับสถานศึกษาอาชีวศึกษาของเอกชนเข้าร่วมเป็นเครือข่ายของสถาบันเพื่อประโยชน์ในการร่วมมือทางวิชาการ การสร้างคุณภาพการอาชีวศึกษาเอกชน ให้สอดคล้องกับระบบมาตรฐานการอาชีวศึกษาของชาติ สามารถใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ในการจัดการศึกษาสถานศึกษาต้องจัดระบบการจัดการให้เอื้ออำนวยแก่ผู้มีประสบการณ์ ผู้ผ่านการฝึกอบรมจากสถานประกอบการที่ได้รับการรับรอง ผู้เรียนที่สะสมผลการเรียนไว้และผู้ผ่านการฝึกอบรมตามกฎหมาย ว่าด้วย การส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงานให้สามารถเทียบโอนผลการเรียนหรือประสบการณ์ด้านวิชาชีพเพื่อให้ได้คุณวุฒิการศึกษาในหลักสูตรต่าง ๆ ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษา กำหนดโดยการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีที่เป็นความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และสถานประกอบการให้เป็นไปตามข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาในการจัดการศึกษาร่วมกับสถานประกอบการหรือภาคเอกชน อาจเข้าร่วมดำเนินการจัดตั้งศูนย์วิจัย ห้องทดลองหรือห้องปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันของรัฐหรือเอกชนได้ตามความตกลงของสถานศึกษาหรือสถาบันและสถานประกอบการนั้น ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ด้านความร่วมมือในการพัฒนา กำลังคน การวิจัยและพัฒนาเพื่อเสริมสร้างมาตรฐานการอาชีวศึกษาและเพิ่มพูนประสบการณ์ของครู คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาหรือสถาบัน ให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสถานประกอบการ สมาคมวิชาชีพ หรือองค์กรอื่นที่ให้ความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ อาจได้รับสิทธิและประโยชน์ดังต่อไปนี้

(1) การสนับสนุนด้านวิชาการและทรัพยากรตามสมควรแก่กรณี

(2) การเชิดชูเกียรติแก่สถานประกอบการ สมาคมวิชาชีพ หรือองค์กรอื่นที่ให้ความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพสิ่งสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกับสถานประกอบการ

สิ่งสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกับสถานประกอบการ ครูฝึกในสถานประกอบการ ต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(2.1) เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาและผ่านการศึกษาหรือฝึกอบรมวิชาการศึกษาด้านอาชีพ

(2.2) เป็นผู้ชำนาญการด้านอาชีพโดยสำเร็จการศึกษาระดับวิชาชีพไม่ต่ำกว่าระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หรือผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ หรือมาตรฐานอื่นตามที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด

(2.3) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านอาชีพเฉพาะสาขาซึ่งสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่มีประสบการณ์ในสาขาอาชีพนั้นไม่น้อยกว่าห้าปี หรือสำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่มีประสบการณ์ในสาขาอาชีพนั้นไม่น้อยกว่าสามปี หรือผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติและมีประสบการณ์ในการทำงานในสาขาอาชีพนั้นไม่น้อยกว่าห้าปี

(2.4) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์และประสบความสำเร็จในด้านอาชีพเฉพาะสาขามีผลงานเป็นที่ยอมรับในสังคมและท้องถิ่นและสามารถถ่ายทอดความรู้ได้หลักเกณฑ์ในการแต่งตั้ง การทดสอบ การฝึกอบรม และการออกใบรับรองการเป็นครูฝึกในสถานประกอบการ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานหนึ่งในกระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นในการเข้าสู่โครงสร้างใหม่ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546 ในลักษณะนำร่องเพื่อมุ่งสัมฤทธิ์ผลของหน่วยงานราชการตามโครงสร้างใหม่ด้วยการกำหนดบทบาทภาระหน้าที่ดังที่ปรากฏไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ในมาตราที่ 32 และ 34 ที่กำหนดให้มีสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาโดยมีพันธกิจในฐานะที่เป็นองค์กรระดับชาติ รับผิดชอบงานการศึกษาด้านวิชาชีพเพื่อแก้ปัญหาความซ้ำซ้อนของหน่วยงานภาครัฐที่ดำเนินการจัดการเกี่ยวกับการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมอาชีพสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีภารกิจเกี่ยวกับการจัดและส่งเสริมการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ โดยคำนึงถึงคุณภาพและความเป็นเลิศทางวิชาชีพมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. พิจารณาเสนอแนะนโยบาย เป้าหมายการผลิตและแผนการพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพต่อรัฐมนตรี

2. กำหนดหลักเกณฑ์การจัดตั้ง การรวมและการแยกสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน

3. กำหนดหลักเกณฑ์ในการรับเข้าสมทบ การยกเลิกสมทบ และการดูแลสถานศึกษาอื่น หรือสถานประกอบการ

4. กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับลักษณะของสถานประกอบการที่จะเข้าร่วมจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพในสถานประกอบการ ตลอดจนหลักเกณฑ์การฝึกงานและการเทียบโอนผลการเรียนหรือประสบการณ์ทำงานในสถานประกอบการเพื่อขอรับคุณวุฒิการศึกษาจากสถานศึกษาหรือสถาบัน

5. กำหนดหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการกำกับดูแลและการให้การรับรองมาตรฐานสถานศึกษาอาชีวศึกษา สถาบัน และสถานประกอบการให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ

6. กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการได้รับสิทธิประโยชน์และการเชิดชูเกียรติแก่สถานประกอบการ สมาคมวิชาชีพหรือองค์กรอื่น ตลอดจนการส่งเสริมความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษา สถาบันและสถานประกอบการ

7. กำหนดหลักเกณฑ์ในการแต่งตั้ง การทดสอบ การฝึกอบรมและการออกใบรับรองการเป็นครูฝึกในสถานประกอบการ

8. เสนอแนะในการจัดสรรงบประมาณและการกำหนดนโยบายในการระดมทรัพยากร รายได้หรือการจัดตั้งกองทุนส่งเสริม สนับสนุน กำกับ และดูแลระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษาอาชีวศึกษา สถาบันหรือสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการอาชีวศึกษา

9. ส่งเสริมสนับสนุนกำกับและดูแลระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอาชีวศึกษา สถาบันหรือสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการอาชีวศึกษา

สรุปจากที่กล่าวข้างต้นของพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พุทธศักราช 2551 เกี่ยวกับการจัดการศึกษา คือ การจัดการศึกษาตามหลักสูตรอาชีวศึกษา เป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556

สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2559) ได้กำหนดหลักการของหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพหลังมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า ด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแผนการศึกษาแห่งชาติและประชาคมอาเซียน เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนระดับฝีมือให้มีสมรรถนะ มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ สามารถประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ และการประกอบอาชีพอิสระ

2. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้เลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง เน้นสมรรถนะเฉพาะด้านด้วยการปฏิบัติจริงสามารถเลือกวิธีการเรียนตามศักยภาพและโอกาสของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเทียบโอนผลการเรียน สะสมผลการเรียน เทียบความรู้และประสบการณ์จากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพอิสระ

3. เป็นหลักสูตรที่สนับสนุนการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกัน ระหว่างหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชน

4. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษา สถานประกอบการ ชุมชนและท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรให้ตรงตามความต้องการและสอดคล้องกับสภาพยุทธศาสตร์ของภูมิภาค เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

หลักเกณฑ์ในการใช้หลักสูตรอาชีวศึกษา พุทธศักราช 2556

1. การเรียนการสอน

1.1 การเรียนการสอนตามหลักสูตรนี้ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนเรียนได้ทุกวิธีเรียนที่กำหนด และนำผลการเรียนแต่ละวิธีมาประเมินผลร่วมกันได้ สามารถเทียบโอนผลของการเรียนและขอเทียบความรู้และประสบการณ์ได้

1.2 การจัดการเรียนการสอนเน้นการปฏิบัติจริง สามารถจัดการเรียนการสอนได้หลากหลายรูปแบบ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการและการดำเนินงานและมีทักษะการปฏิบัติงานในขอบเขตสำคัญและบริบทต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กันซึ่งส่วนใหญ่เป็นงานประจำ สามารถประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะไปสู่บริบทใหม่ สามารถให้คำแนะนำ แก้ปัญหาเฉพาะด้าน และรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น มีส่วนร่วมในคณะทำงานหรือมีการประสานงานกลุ่ม รวมทั้งมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ เจตคติและกิจนิสัยที่เหมาะสมในการทำงาน

2. การจัดการศึกษาและเวลาเรียน

การจัดการศึกษาในระบบปกติใช้ระยะเวลา 3 ปีการศึกษา การจัดเวลาเรียนให้ดำเนินการ ดังนี้

2.1 ในปีการศึกษาหนึ่ง ๆ ให้แบ่งภาคเรียนออกเป็น 2 ภาคเรียนปกติหรือระบบทวิภาค ภาคเรียนละ 18 สัปดาห์ โดยมีเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิตตามที่กำหนด และสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันที่เปิดสอนภาคเรียนฤดูร้อนได้อีกตามที่เหมาะสม

2.2 การเรียนในระบบชั้นเรียน ให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันเปิดทำการสอนไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ 5 วัน ๆ ละไม่เกิน 7 ชั่วโมงโดยกำหนดให้จัดการเรียนการสอนคาบละ 60 นาที

3. หน่วยกิต

ให้มีจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 103 หน่วยกิต ในการคิดหน่วยกิตถือเกณฑ์ดังนี้

3.1 รายวิชาทฤษฎีที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปราย ไม่น้อยกว่า 18 ชั่วโมง เท่ากับ 1 หน่วยกิต

3.2 รายวิชาปฏิบัติที่ใช้เวลาในการทดลองหรือฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ ไม่น้อยกว่า 36 ชั่วโมง เท่ากับ 1 หน่วยกิต

3.3 รายวิชาปฏิบัติที่ใช้เวลาในการฝึกปฏิบัติในโรงฝึกงานหรือภาคสนาม ไม่น้อยกว่า 54 ชั่วโมง เท่ากับ 1 หน่วยกิต

3.4 รายวิชาที่ใช้ในการศึกษาระบบทวิภาคี ไม่น้อยกว่า 54 ชั่วโมง เท่ากับ 1 หน่วยกิต

3.5 การฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพในสถานประกอบการ หรือแหล่งวิทยาการ ไม่น้อยกว่า 320 ชั่วโมง เท่ากับ 4 หน่วยกิต

3.6 การทำโครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า 54 ชั่วโมง เท่ากับ 1 หน่วยกิต

4. โครงสร้าง

โครงสร้างของหลักสูตรประกาศนียบัตร พุทธศักราช 2556 แบ่งเป็น 3 หมวดวิชา และกิจกรรมเสริมหลักสูตร ดังนี้

4.1 หมวดวิชาทักษะชีวิต

4.1.1 กลุ่มวิชาภาษาไทย

4.1.2 กลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ

4.1.3 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์

- 4.1.4 กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์
- 4.1.5 กลุ่มวิชาสังคมศึกษา
- 4.1.6 กลุ่มวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา
- 4.2 หมวดวิชาทักษะวิชาชีพ
 - 4.2.1 กลุ่มทักษะวิชาชีพพื้นฐาน
 - 4.2.2 กลุ่มทักษะวิชาชีพเฉพาะ
 - 4.2.3 กลุ่มทักษะวิชาชีพเลือก
 - 4.2.4 ฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ
 - 4.2.5 โครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพ
- 4.3 หมวดวิชาเลือกเสรี
- 4.4 กิจกรรมเสริมหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตของแต่ละหมวดวิชาตลอดหลักสูตร ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในโครงสร้างของแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา รายวิชาแต่ละหมวดวิชา สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันสามารถจัดตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และหรือพัฒนาได้ตามความเหมาะสมของภูมิภาคตามยุทธศาสตร์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ทั้งนี้ สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันต้องกำหนดรหัสวิชา จำนวนหน่วยกิตและจำนวนชั่วโมงเรียนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

5. การฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ

เป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับภาคการผลิตและหรือภาคบริการ หลังจากที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาคทฤษฎีและการฝึกหัดหรือฝึกปฏิบัติเบื้องต้นในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันแล้วระยะเวลาหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ได้สัมผัสกับการปฏิบัติงานอาชีพ เครื่องมือเครื่องจักร อุปกรณ์ที่ทันสมัย และบรรยากาศการทำงานร่วมกัน ส่งเสริมการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนทำได้คิดเป็น ทำเป็นและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนเกิดความมั่นใจและเจตคติที่ดีในการทำงานและการประกอบอาชีพอิสระโดยการจัดฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพต้องดำเนินการ ดังนี้

5.1 สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันต้องจัดให้มีการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ ในรูปของการฝึกงานในสถานประกอบการ แหล่งวิทยากร รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ โดยใช้เวลารวมไม่น้อยกว่า 320 ชั่วโมง กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 4 หน่วยกิต กรณีสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันต้องการเพิ่มพูนประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ สามารถนำ

รายวิชาในหมวดวิชาทักษะวิชาชีพที่ตรงหรือสัมพันธ์กับลักษณะงานไปเรียนหรือฝึกในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐได้ โดยใช้เวลารวมกับการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน

5.2 การตัดสินผลการเรียนและให้ระดับผลการเรียน ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับรายวิชาอื่น

6. โครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพ

เป็นรายวิชาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า บูรณาการความรู้ทักษะและประสบการณ์จากสิ่งที่ได้เรียนรู้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองตามความถนัดและความสนใจตั้งแต่การเลือกหัวข้อหรือเรื่องที่จะศึกษาค้นคว้า การวางแผน การกำหนดขั้นตอน การดำเนินการ การดำเนินงาน การประเมินผลและการจัดทำรายงาน ซึ่งอาจทำเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของโครงการนั้น ๆ โดยการจัดทำโครงการดังกล่าว ต้องดำเนินการดังนี้

6.1 สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันต้องจัดให้ผู้เรียนจัดทำโครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพที่สัมพันธ์หรือสอดคล้องกับสาขาวิชา ในภาคเรียนที่ 5 และหรือภาคเรียนที่ 6 รวมจำนวน 4 หน่วยกิต ใช้เวลาไม่น้อยกว่า 216 ชั่วโมง ทั้งนี้ สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันต้องจัดให้มีชั่วโมงเรียน 4 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ กรณีที่ใช้รายวิชาเดียว หากจัดให้มีโครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพ 2 รายวิชา คือ โครงการ 1 และโครงการ 2 ให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันจัดให้มีชั่วโมงเรียนต่อสัปดาห์ที่เทียบเคียงกับเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น

6.2 การตัดสินผลการเรียนและให้ระดับผลการเรียน ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับรายวิชาอื่น

7. การศึกษาระบบทวิภาคี

เป็นรูปแบบการจัดการศึกษาที่เกิดจากข้อตกลงร่วมกันระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้การจัดการศึกษาระบบทวิภาคีสามารถเพิ่มขีดความสามารถด้านการผลิตและพัฒนากำลังคนตามจุดหมายของหลักสูตรการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี โดยนำรายวิชาทวิภาคีในกลุ่มทักษะวิชาชีพเลือกไปกำหนดรายละเอียดของวิชาในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556

8. การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

8.1 ประเมินผ่านรายวิชาในหมวดวิชาทักษะชีวิต หมวดวิชาทักษะวิชาชีพ และหมวดวิชาเลือกเสรีตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

8.2 ได้จำนวนหน่วยกิตสะสมครบตามโครงสร้างของหลักสูตร

8.3 ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00 และผ่านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

8.4 เข้าร่วมกิจกรรมและประเมินผ่านทุกภาคเรียน

9. การพัฒนารายวิชาในหลักสูตร

9.1 หมวดวิชาทักษะชีวิต สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันสามารถพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมในแต่ละกลุ่มวิชาของหมวดวิชาทักษะชีวิต ในลักษณะจำแนกเป็นรายวิชาหรือลักษณะบูรณาการใด ๆ ก็ได้ โดยผสมผสานเนื้อหาวิชาที่ครอบคลุมสาระของกลุ่มวิชาภาษาไทย กลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ กลุ่มวิชาสังคมศึกษา กลุ่มวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา ในสัดส่วนที่เหมาะสม โดยพิจารณาจากมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มวิชานั้น ๆ เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของหมวดวิชาทักษะชีวิต

9.2 หมวดวิชาทักษะวิชาชีพ สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันสามารถปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาในกลุ่มทักษะวิชาชีพเฉพาะ และหรือพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมในกลุ่มทักษะวิชาชีพเลือกได้ โดยพิจารณาจากจุดประสงค์สาขาวิชาและมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพ สาขาวิชา ตลอดจนความต้องการของสถานประกอบการหรือสภาพยุทธศาสตร์ของภูมิภาค เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

9.3 หมวดวิชาเลือกเสรี สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันสามารถพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมได้ตามความต้องการของสถานประกอบการ ชุมชน ท้องถิ่น หรือสภาพยุทธศาสตร์ของภูมิภาคเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และหรือเพื่อการศึกษต่อ ทั้งนี้ การกำหนดรหัสวิชาจำนวนหน่วยกิตและจำนวนชั่วโมงเรียนให้เป็นไปตามที่หลักสูตรกำหนด

10. การปรับปรุงแก้ไข

พัฒนารายวิชากลุ่มวิชาและการอนุมัติหลักสูตร ดังนี้

10.1 การพัฒนาหลักสูตรหรือการปรับปรุงสาระสำคัญของหลักสูตรตามมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษา หรือสถานศึกษา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

10.2 การอนุมัติหลักสูตรให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

10.3 การประกาศใช้หลักสูตรให้ทำเป็นประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

10.4 การพัฒนารายวิชาหรือกลุ่มวิชาเพิ่มเติม สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันสามารถดำเนินการได้โดยต้องรายงานให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาทราบ

11. การประกันคุณภาพหลักสูตร

ให้ทุกหลักสูตรกำหนดระบบประกันคุณภาพไว้ให้ชัดเจนอย่างน้อยประกอบด้วย 4 ประเด็น คือ

- 11.1 คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา
- 11.2 การบริหารหลักสูตร
- 11.3 ทรัพยากรการจัดการอาชีวศึกษา
- 11.4 ความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงาน

ให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาและสถานศึกษาจัดให้มีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรที่อยู่ในความรับผิดชอบอย่างต่อเนื่องอย่างน้อยทุก 5 ปี

สรุปจากที่กล่าวมาข้างต้น พบว่า หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติและประชาคมอาเซียน เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนระดับฝีมือให้มีสมรรถนะ มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยโครงสร้างหลักสูตรแบ่งเป็น 3 หมวดวิชา และกิจกรรมเสริมหลักสูตร คือ หมวดทักษะชีวิต ทักษะวิชาชีพ และโครงการวิชาชีพ ทั้งนี้ การกำหนดรหัสวิชา จำนวนหน่วยกิต และจำนวนชั่วโมงเรียน ให้เป็นไปตามที่หลักสูตรกำหนด

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีหลักเกณฑ์ ดังนี้ กระทรวงศึกษาธิการ (2551)

1. มาตรฐานการเรียนรู้ (Content Standards/Academic Standards/Learning Standards) คุณภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนเป็นสิ่งที่ผู้เรียน ฟังรู้และปฏิบัติได้เมื่อจบการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะที่ระบุไว้ในมาตรฐาน การเรียนรู้ ถือเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้เรียนทุกคน ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาทั้งระดับชาติ เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุคุณภาพตามที่มาตรฐานกำหนด มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษา ขั้นพื้นฐานถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาคุณภาพ

2. ตัวชี้วัด (Indicators)

สิ่งที่นักเรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ ซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐาน การเรียนรู้ตัวชี้วัด มีลักษณะเฉพาะเจาะจงและมีความเป็นรูปธรรมในการนำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา การเรียน การสอน และเป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการวัดและประเมินผล เพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน โดยทั่วไปจะมีการกำหนดตัวชี้วัด เพื่อใช้ในการตรวจสอบผู้เรียนเป็นระยะ ๆ ในการพัฒนาไปสู่ มาตรฐานการเรียนรู้ การกำหนดตัวชี้วัดดังกล่าวนี้ ในระบบการศึกษาบางแห่งอาจกำหนดไว้ เป็นช่วง ๆ ทุก 3-4 ปี แต่บางแห่งอาจกำหนดทุกระดับชั้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมกับ บริบทการศึกษาแต่ละแห่ง

2.1 ตัวชี้วัดชั้นปี (Grade-level Indicators/Grade-level Expectations) สิ่งที่นักเรียน พึงรู้และปฏิบัติได้ในแต่ละระดับชั้น เป็นตัวชี้วัด พัฒนาการของผู้เรียนไปสู่มาตรฐานการเรียนรู้ มีความสอดคล้องสัมพันธ์กับมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด ตัวชี้วัด ชั้นปีมีความชัดเจน มีความ เฉพาะเจาะจง และมีความเป็นรูปธรรมในการนำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหาจัดการเรียน การสอนและเป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการวัดและประเมินผล เพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน ในแต่ละระดับชั้น หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนด ตัวชี้วัดชั้นปีในระดับการศึกษาภาคบังคับ (ป.1-ม.3) เพื่อเป็นเป้าหมายและกรอบทิศทางในการ พัฒนาคุณภาพผู้เรียน

2.2 ตัวชี้วัดช่วงชั้น (Interval Indicators) หมายถึง สิ่งที่นักเรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ เมื่อเรียนจบแต่ละช่วงชั้นเป็นตัวชี้วัดพัฒนาการของผู้เรียนไปสู่มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ช่วงชั้นจึงมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้แต่มีความเฉพาะเจาะจงมากกว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดตัวชี้วัดช่วงชั้นเพื่อใช้ สำหรับเป็นเป้าหมายและกรอบทิศทาง ในการจัดทำหลักสูตร กำหนดเนื้อหา การเรียน การสอนและการวัดและประเมินผลในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

3. หลักสูตร (Curriculum)

ประมวลความรู้และประสบการณ์ที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้ หลักสูตรจึงเป็น เสมือน แผนที่กำหนดทิศทางในการพัฒนาผู้เรียนไปสู่มาตรฐาน การเรียนรู้ซึ่งเป็นเป้าหมาย และมีการวัดและประเมินผล การเรียนรู้เพื่อให้ทราบความก้าวหน้าของผู้เรียนในการพัฒนา ไปสู่มาตรฐานที่กำหนด

3.1 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Basic Education Curriculum) หลักสูตรที่ใช้ใน การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนในระดับการศึกษาที่ต่ำกว่าอุดมศึกษา โดยมุ่งหวังให้

ผู้เรียน มีความสมบูรณ์ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา อีกทั้งมีความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตและมีคุณภาพได้มาตรฐานสากลเพื่อการแข่งขันในยุคปัจจุบัน การศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วยส่วนที่เป็นแกนกลาง ซึ่งกำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนที่เกี่ยวกับสภาพชุมชนและท้องถิ่น ซึ่งพัฒนาโดยเขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับท้องถิ่น และส่วนที่สถานศึกษาพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับความสนใจ ความต้องการและความถนัดของผู้เรียน

3.2 หลักสูตรแกนกลาง (Core Curriculum) หลักสูตรแกนกลางเป็นหลักสูตรในส่วนที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดเพื่อใช้ในการพัฒนาผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรแกนกลางมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลาง โครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐาน ซึ่งระบุการจัดเวลาเรียนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและเกณฑ์กลางในการจบหลักสูตร หลักสูตรแกนกลางเป็นกรอบทิศทางในการพัฒนากรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นและหลักสูตรสถานศึกษา เป็นส่วนจำเป็นสำหรับพัฒนาเยาวชนไทยทุกคนให้เป็นพลเมืองดีของชาติ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม ความเจริญทาง วิทยาการในโลกยุคปัจจุบัน

3.3 หลักสูตรสถานศึกษา (School Curriculum) แผนหรือแนวทางในการจัดประมวลความรู้และประสบการณ์ ซึ่งจัดทำโดยคณะบุคคลในระดับสถานศึกษาเพื่อใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้และส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชน และสังคมอย่างมีความสุข การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พิจารณาจากหลักสูตรแกนกลางและกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น นอกจากนั้นสถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถพัฒนาเพิ่มเติมในส่วนที่สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทและจุดเน้นของสถานศึกษา ตลอดจนความต้องการ ความถนัด และความสามารถของผู้เรียน

4. สมรรถนะสำคัญ (Key Competencies)

ความสามารถและทักษะสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนพึงมีเพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตในโลกยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านวิทยาการ สังคม และสิ่งแวดล้อม อีกทั้งมีการสื่อสารสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างกว้างขวาง หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสมรรถนะ สำคัญของผู้เรียน 5 ประการ ได้แก่

- 4.1 ความสามารถในการสื่อสาร
- 4.2 ความสามารถในการคิด
- 4.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

4.4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

4.5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Desired Characteristics)

คุณภาพของผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่กำหนดขึ้นโดยพิจารณาจากสภาพปัญหาของสังคมและการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน ซึ่งทำให้มีความจำเป็นที่ต้องเน้นและปลูกฝังลักษณะดังกล่าวให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนทุกคน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาในองค์รวมทั้งด้านสติปัญญา และคุณธรรม อันจะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคง สงบสุขในสังคมโดยรวม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ได้แก่

5.1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

5.2 ซื่อสัตย์สุจริต

5.3 มีวินัย

5.4 ใฝ่เรียนรู้

5.5 อยู่อย่างพอเพียง

5.6 มุ่งมั่นในการทำงาน

5.7 รักความเป็นไทย

5.8 มีจิตสาธารณะ

6. รายวิชา (Courses)

กลุ่มของประมวลความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่จัดรวมขึ้นอย่างมีระบบแบบแผน เพื่อใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและมีศักยภาพตามเป้าหมายที่กำหนด มีการวางแผน กำหนดระยะเวลาสำหรับจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลไว้อย่างชัดเจน จากองค์ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ระบุในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ นั้น สถานศึกษาสามารถนำไปจัดทำเป็นรายวิชาได้ตามความเหมาะสม โดยจะต้องกำหนดรหัสและชื่อสำหรับเรียกแต่ละรายวิชาขึ้นตามแนวปฏิบัติที่ส่วนกลางกำหนดไว้และมีความชัดเจนในการรายงานผล เพื่อให้เกิดความสะดวกและมีความชัดเจนในการสื่อสารระหว่างกัน

6.1 รายวิชาพื้นฐาน (Core Courses) รายวิชาที่เปิดสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลางที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลาง ซึ่งเป็นสิ่งซึ่งผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องเรียนรู้

6.2 รายวิชาเพิ่มเติม (Selective Courses) รายวิชาที่พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลาง สถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถเปิดสอน

รายวิชาเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับจุดเน้นความต้องการและความถนัดของผู้เรียน หรือความต้องการของท้องถิ่นโดยมีการกำหนดผลการเรียนรู้เป็นเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียน

7. ผลการเรียนรู้ (Learning Outcome)

เป้าหมายที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในรายวิชาเพิ่มเติมที่สถานศึกษาแต่ละแห่งกำหนดขึ้น

8. รหัสวิชา (Course Code)

ตัวเลขหรือสัญลักษณ์ที่สถานศึกษากำหนดขึ้นกำกับแต่ละรายวิชาตามหลักการที่ส่วนกลางกำหนดไว้ เพื่อใช้ประโยชน์และอำนวยความสะดวกในการจำแนก บันทึก รายงานผล และการเทียบโอนผลการเรียนรายวิชาต่าง ๆ สัญลักษณ์ แต่ละตัวของรหัสวิชาจะบ่งบอกถึงคุณสมบัติและสถานภาพของรายวิชาซึ่งช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถสื่อสารให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนตรงกันเกี่ยวกับรายวิชานั้น ๆ

9. โครงสร้างรายวิชา (Course Outline)

ข้อมูลที่แสดงให้เห็นโครงสร้างของรายวิชาใดรายวิชาหนึ่ง ประกอบด้วย ส่วนสำคัญ ได้แก่ ชื่อรายวิชา รายชื่อหน่วย การเรียนรู้ของรายวิชานั้น รวมทั้งจำนวนเวลาเรียน และ มาตรฐาน/ตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ที่เป็นเป้าหมายของแต่ละหน่วย ตลอดจนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของรายวิชานั้น เพื่อใช้ในการวางแผนและออกแบบการจัด การเรียนรู้ และการประเมินผล

10. หน่วยการเรียนรู้ (Unit plan)

แผนหรือแนวทางที่ครูผู้สอนจัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน หน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยมีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดที่เป็นเป้าหมายของหน่วยนั้น สารการเรียนรู้ซึ่งเป็นองค์ความรู้/ทักษะสำคัญ ชิ้นงานหรือภาระงานที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

11. การวัดและประเมินผล (Assessment)

เป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล ร่องรอย หลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการ ความก้าวหน้าและความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ การวัดและประเมินผล การเรียนรู้สามารถจัดให้มีขึ้นทั้งระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ

11.1 การประเมินการปฏิบัติ (Performance Assessment) การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้แสดงความรู้ความสามารถด้วยการปฏิบัติหรือผลิตผลงาน

รูปแบบที่ใช้ในการประเมินการปฏิบัติมีหลายรูปแบบ เช่น การอภิปราย การออกแบบ การทดลอง การทำโครงการ การทำชิ้นงาน ภาระงาน การสาธิต เป็นต้น

11.2 การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) การวัดและประเมินผล การเรียนรู้จากการที่นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติงาน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการนำความรู้และทักษะที่เรียน ไปใช้ในสภาพและสถานการณ์จริง หรือเชื่อมโยงใกล้เคียงกับสถานการณ์จริงมากที่สุด การวัดและประเมินผลตามสภาพจริงมักมีการกำหนดชิ้นงานหรือภาระงานให้ผู้เรียนปฏิบัติและมีการใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผลที่มีเกณฑ์ พร้อมทั้งคำอธิบายคุณภาพงานตามเกณฑ์ไว้อย่างชัดเจน

11.3 การประเมินผลย่อย (Formative Assessment) เป็นการประเมินผลระหว่าง การเรียน ช่วยให้ทราบว่าพัฒนาการของผู้เรียนอยู่ในขั้นใด มีจุดดีหรือบกพร่องใดที่ต้อง เสริมสร้างให้ดีขึ้น การประเมินผลลักษณะนี้ควรกระทำอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาปรับปรุงการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพและพัฒนาไปสู่คุณภาพตามมาตรฐาน

11.4 การประเมินผลรวม (Summative Assessment) การประเมินผลการเรียนรู้ เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนในแต่ละหน่วยหรือแต่ละรายวิชา เพื่อศึกษาว่านักเรียนมีความรู้ เพียงใด หรือมีจุดอ่อนที่ใดจะต้องปรับปรุงแก้ไขโดยเทียบกับระดับคุณภาพตาม ที่มาตรฐานกำหนด

11.5 แนวการให้คะแนน (Scoring Guide) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินชิ้นงานหรือ ภาระงานที่มอบหมายให้นักเรียนปฏิบัติแนวการให้คะแนนนี้จะระบุเกณฑ์และคำอธิบาย คุณภาพงานที่รับการประเมิน แนวการให้คะแนนที่ใช้กันโดยมากมักเขียนในรูปของรูบรีค รูบรีค (Rubric) แนวการให้คะแนนซึ่งสามารถแยกแยะระดับต่าง ๆ ของความสำเร็จในการเรียนหรือ การปฏิบัติงานของนักเรียนได้อย่างชัดเจน ตั้งแต่คุณภาพที่ต้องแก้ไขปรับปรุง ถึงระดับดีมาก โดยประกอบด้วยเกณฑ์ซึ่งมีระดับสเกลชัดเจนในการให้คะแนนช่วยให้การประเมินผลมีความ ชัดเจนเที่ยงตรง และเชื่อมโยงสัมพันธ์กับมาตรฐานการเรียนรู้

11.6 การวัดและประเมินผลอิงมาตรฐาน (Standards-based Assessment) การวัด และประเมินผลการเรียนรู้ที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการความก้าวหน้าและความสำเร็จทาง การเรียน โดยเทียบกับคุณภาพที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้ ในระบบ การศึกษาที่มี มาตรฐานเป็นเป้าหมายนั้นการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ ต้องเชื่อมโยงและ สะท้อนให้เห็นถึงความก้าวหน้าของผู้เรียนเมื่อเทียบกับมาตรฐานอย่างชัดเจน

11.7 การประเมินผลระดับชั้นเรียน (Classroom Assessment) การวัดและประเมินผลที่ควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอน ครูผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการดำเนินการมีจุดมุ่งหมายสำคัญในการหาคำตอบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าด้านความรู้ ทักษะ คุณธรรม ค่านิยม อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่เพียงใด ดังนั้น การวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียนควรเน้นการประเมินเพื่อพัฒนาและประเมิน ตามสภาพจริง โดยใช้วิธีการที่หลากหลายและมีการประเมินอย่างต่อเนื่อง

11.8 การประเมินผลระดับสถานศึกษา (School Assessment) การวัดและประเมินผลเพื่อตรวจสอบและตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนเป็นรายปี/รายภาค นอกจากนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ว่าส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายหรือไม่ ผู้เรียนมีจุดพัฒนาในด้านใด รวมทั้งสามารถนำผลการประเมินเป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อการปรับปรุงนโยบาย หลักสูตร โครงการ หรือวิธีการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา

11.9 การประเมินผลระดับเขตพื้นที่การศึกษา (Local Assessment) การวัดและประเมินผลที่ดำเนินการโดยเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบของเขตพื้นที่การศึกษาแต่ละแห่ง โดยมีการรายงานผลแก่สถานศึกษาและชุมชนได้รับทราบ ทั้งนี้เพื่อให้ทราบว่าสถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดหรือไม่ เพียงใด และมีข้อบกพร่องใดที่ต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

11.10 การประเมินคุณภาพระดับชาติ (O-Net) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ดำเนินการโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบระดับชาติ โดยประเมินผู้เรียนที่เรียนอยู่ในชั้นปีสุดท้ายของแต่ละช่วงชั้น ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อให้ทราบว่าสถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้บรรลุคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดที่กำหนดหรือไม่ และมีสิ่งใดจะต้องปรับปรุงแก้ไขข้อมูลที่ได้จากการประเมินจะนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งต่อไป

12. หน่วยกิต (Credit)

ค่าน้ำหนักที่กำหนดสำหรับการเรียนแต่ละรายวิชา โดยคิดจากระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนการสอนเพื่อบรรลุมาตรฐานหรือผลการเรียนรู้ที่ตั้งไว้สำหรับรายวิชานั้น โดยรายวิชาที่ใช้เวลาในการเรียนการสอน 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

13. การเทียบโอนผลการเรียน (Credit transfer)

การนำความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ หรือจากการประกอบอาชีพมาเทียบเป็นผลการเรียนของหลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่ง ทั้งนี้การเทียบโอนผลการเรียนสามารถทำได้ทั้งจากการศึกษารูปแบบเดียวกันหรือระหว่างการศึกษาต่างรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นผลการเรียนจากสถานศึกษาเดียวกันหรือต่างสถานศึกษา รวมทั้งจากการเรียนรู้นอกระบบตามอัธยาศัย การฝึกอาชีพหรือจากประสบการณ์การทำงาน โดยดำเนินการตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย แนวดำเนินเทียบโอนผลการเรียนระดับต่ำกว่าอุดมศึกษา

สรุปจากที่กล่าวมาข้างต้น พบว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีหลักเกณฑ์ในการจัดการศึกษาทั้งหมด 13 หลักเกณฑ์ โดยมุ่งเน้นคุณภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนเป็นสิ่งที่ผู้เรียน ฟังรู้และปฏิบัติได้เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะที่ระบุไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พุทธศักราช 2560–2564)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พุทธศักราช 2560–2564) (5 มีนาคม 2551, หน้า 63–64) สภาพแวดล้อมของการพัฒนาและประเด็นการพัฒนาสำคัญในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12

ข้อที่ 2.2 จุดเน้นและประเด็นพัฒนาหลักในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 12 ภายใต้เงื่อนไขและสภาพแวดล้อมของการพัฒนาดังกล่าว ในช่วง 5 ปีต่อจากนี้ไป ประเทศไทยมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนครั้งใหญ่ โดยจะต้องปฏิรูปและปรับเปลี่ยนเพื่อแก้ปัญหารากฐานสำคัญที่เป็นจุดอ่อนและข้อจำกัดของประเทศที่สั่งสมมานาน ในขณะเดียวกัน ก็ดำเนินยุทธศาสตร์เชิงรุกเพื่อที่จะใช้ประโยชน์จากจุดแข็งและจุดเด่นของประเทศให้เกิดผลต่อการพัฒนาประเทศอย่างเต็มที่ จำเป็นต้องวางระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงและการสร้างระบบภูมิคุ้มกันที่เหมาะสม รวมทั้งวางรากฐานที่แข็งแกร่งสำหรับ การพัฒนาในระยะยาว ทั้งนี้ จุดเน้นและประเด็นหลักที่เป็นหัวใจของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 นั้น ให้ความสำคัญกับประเด็นร่วมและประเด็นบูรณาการสำคัญที่ต้องนำมาประกอบการพิจารณาการจัดสรรงบประมาณ

และการถ่ายทอดลงในรายละเอียดสำหรับการติดตามประเมินผลการปฏิบัติเพื่อให้การแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติเกิดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างจริงจัง ดังนี้

2.2.1 การพัฒนานวัตกรรมและการนำมาใช้เป็นปัจจัยขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกมิติ เพื่อยกระดับศักยภาพของประเทศในทุกด้าน โดยที่ในช่วงต่อจากนี้ไปจะมุ่งเน้นการนำความคิดสร้างสรรค์ และการพัฒนานวัตกรรมเพื่อทำให้เกิดสิ่งใหม่ที่มีมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจทั้งในเรื่องกระบวนการผลิตและรูปแบบผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ ๆ การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี และรูปแบบการดำเนินธุรกิจ รวมทั้งวิถีชีวิตของผู้คนในสังคม ทั้งที่เป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างถอนรากถอนโคนและการพัฒนาต่อยอดนวัตกรรมจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและส่งเสริมขีดความสามารถของมนุษย์ซึ่งจะส่งผลให้ผลิตภาพการผลิตสูงขึ้น ช่วยขยายฐานรายได้จากผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ ๆ และช่วยลดต้นทุน ทั้งนี้ ท่ามกลางการแข่งขันในตลาดโลกที่สูงขึ้นและการแข่งขันจากประเทศที่มีค่าแรงต่ำกว่าแผนพัฒนาฉบับที่ 12 จะมุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรม ไม่ว่าจะเป็นนวัตกรรมในผลิตภัณฑ์หรือด้านกระบวนการผลิตเพื่อใช้ประโยชน์ในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์และบริการ โดยให้ความสำคัญทั้งกับผลิตภัณฑ์ที่ใช้เทคโนโลยีแบบซับซ้อน หรือการใช้นวัตกรรมสำหรับการพัฒนาสินค้าและบริการทั้งในระดับพื้นฐานจนถึงระดับสูงซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนในวงกว้าง อาทิ การเพิ่มมูลค่าผลผลิตจากการปรับเปลี่ยนตำแหน่งในสายการผลิตไปทำกิจกรรมอื่น ๆ ที่ให้มูลค่าเพิ่มสูงกว่าโดยจะให้ความสำคัญกับการย้อนกลับไปเริ่มทำกิจกรรมอื่นในห่วงโซ่มูลค่าที่มีมูลค่าเพิ่มสูงมากขึ้น เช่น ในขั้นตอนของการพัฒนาหรือออกแบบสินค้า การวิจัยและพัฒนาและการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ รวมถึงการก้าว ไปข้างหน้าเพื่อทำกิจกรรมประเภทการพัฒนาตลาด โลจิสติกส์ และการสร้างตราสินค้า ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ให้มูลค่าเพิ่มสูงกว่าในขั้นตอนการผลิตและการประกอบสินค้าที่ให้มูลค่าเพิ่มต่ำที่สุด ทั้งนี้โดยมีแนวทางหลักในการผลักดันการพัฒนานวัตกรรมและการนำมาใช้ คือ การกำหนด วาระการวิจัยแห่งชาติ (National Research Agenda) ให้มีจุดเน้นที่ชัดเจน เฉพาะเจาะจง และสอดคล้องกับสาขาเป้าหมายการพัฒนาประเทศ และการใช้กลยุทธ์ด้านนวัตกรรมบูรณาการ โดยส่งเสริมความร่วมมือและการเป็นหุ้นส่วนของทุกฝ่ายทั้งภาครัฐ ภาคการศึกษา ภาคเอกชนในทุกสาขา การผลิตและบริการรวมทั้งชุมชนในการสร้างสภาพแวดล้อมและองค์ประกอบของระบบการวิจัยและการพัฒนานวัตกรรมให้เข้มแข็ง และต้องบูรณาการการวิจัยและพัฒนากับการนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์และการพัฒนานวัตกรรม โดยต้องกำหนดวาระการวิจัยของประเทศที่สอดคล้องกับสาขาเป้าหมายหรือประเด็นการพัฒนาทางสังคมที่สำคัญ ๆ ซึ่งเป็นความต้องการของตลาดและสังคมและภาคเอกชนจะต้องเป็นผู้มีส่วนร่วมที่เข้มแข็งในทุกขั้นตอน

ตั้งแต่กระบวนการวิจัย การพัฒนา การนำผลการวิจัยและการพัฒนาไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ และการพัฒนานวัตกรรม โดยการสนับสนุนด้านเงินทุนเพื่อการวิจัยองค์ความรู้และความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และแนวคิด และทรัพยากรอื่น ๆ ที่จำเป็น ขณะเดียวกันก็คำนึงถึงการใช้ นวัตกรรมในการตอบโจทย์การพัฒนาที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การสนับสนุนชุมชนในการใช้ ความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ และการสร้างสังคมคุณภาพ

2.2.2 การเตรียมความพร้อมของประเทศในด้านการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และนวัตกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วง 5 ปีนี้ต้องมุ่งเน้นในเรื่องสำคัญ ดังนี้

1) การสนับสนุนการวิจัยพัฒนา การดัดแปลงและต่อยอดการพัฒนา เทคโนโลยี ยุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับสาขาการผลิตและบริการเดิม และต่อยอดไปสู่ความเป็นอัจฉริยะโดยใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและการผสมผสานเทคโนโลยี อาทิ กลุ่มอาหาร เกษตร และเทคโนโลยีชีวภาพ กลุ่มสาธารณสุข สุขภาพ และเทคโนโลยีทางการแพทย์ กลุ่มเครื่องมืออุปกรณ์อัจฉริยะ หุ่นยนต์ และระบบ เครื่องกลที่ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ ควบคุม กลุ่มดิจิทัล เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมต่อและบังคับอุปกรณ์ต่าง ๆ ปัญญาประดิษฐ์ และเทคโนโลยีสมองกลฝังตัวและกลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์วัฒนธรรมและบริการที่มีมูลค่าสูง

2) การพัฒนาผู้ประกอบการให้เป็นผู้ประกอบการทางเทคโนโลยี (Technopreneur) รวมทั้งเชื่อมโยงระหว่างภาคการผลิตที่เป็นกลุ่มใหญ่ของประเทศ ได้แก่ เกษตรกรรายย่อย วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กับสถาบันวิจัย สถาบันการศึกษา เพื่อให้สามารถเข้าถึงและนำผลงานวิจัยพร้อมใช้มาต่อยอดใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ โดยดำเนินการควบคู่กับการส่งเสริมสังคม ผู้ประกอบการที่ผลิตได้ขายเป็น

3) การพัฒนาและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานที่มีอยู่ให้ตอบสนอง การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีแบบก้าวกระโดด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเร่งสร้างและพัฒนาบุคลากร วิจัย ในสาขา STEM (Science, Technology, Engineering and Mathematics) และส่งเสริมห้อง ปฏิบัติการวิจัยของภาคเอกชนที่ได้มาตรฐานและในแขนงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพในการสร้างนวัตกรรมของประเทศในอนาคต เช่น สาขา วิทยาการรับรู้ ชีววิทยาเชิงสังเคราะห์ เซลล์ต้นกำเนิด เป็นต้น

4) การสนับสนุนการดำเนินงานอย่างเป็นเครือข่ายระหว่างสถาบันวิจัย สถาบัน การศึกษา ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน/ชุมชน เพื่อร่วมพัฒนานวัตกรรม ทางสังคมให้เป็นกลไก ในการลดความเหลื่อมล้ำและยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาส อาทิ เทคโนโลยีเพื่อผู้สูงอายุ อุปกรณ์ช่วยผู้พิการ

5) การปรับกลไกระบบวิจัยและพัฒนาของประเทศทั้งระบบทั้งกลไกการให้ทุนวิจัย การสร้างเครือข่ายวิจัย กระบวนการวิจัย การดำเนินงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ รวมทั้งการประเมินผลโครงการวิจัย โดยต้องมุ่งเน้นการประสานพลังและศักยภาพของนักวิจัยในสาขาต่าง ๆ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของภาคเอกชนในการยกระดับศักยภาพทางเทคโนโลยีได้อย่างแท้จริงและมีประสิทธิภาพ

2.2.3 การเตรียมพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากรในทุกช่วงวัย

โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นทุนมนุษย์ที่มีศักยภาพสูง ภายใต้เงื่อนไขการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงไปสู่โครงสร้างประชากรสังคมสูงวัยสมบูรณ์เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 จำนวนประชากรวัยแรงงานลดลงต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2558 และเกิดการขาดแคลนแรงงาน ผลผลิตแรงงานต่ำ คุณภาพคนยังมีปัญหาในทุกช่วงวัยและส่งผลกระทบต่อเนื่องถึงกันตลอดช่วงชีวิต ตั้งแต่พัฒนาการไม่สมวัยในเด็กปฐมวัย ผลลัพธ์ทางการศึกษาของเด็กวัยเรียนค่อนข้างต่ำ แรงงานมีปัญหาทั้งในเรื่องความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ไม่ตรงกับความต้องการของตลาดงานและผู้สูงอายุมีปัญหาสุขภาพโดยที่จำนวนไม่น้อยต้องพึ่งพิงผู้อื่นในการดำเนินชีวิต เป็นต้น

ดังนั้น จุดเน้นการพัฒนาคนที่สำคัญในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 มีดังนี้

1) การพัฒนากลุ่มเด็กปฐมวัยให้มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีทักษะทางสมอง ทักษะการเรียนรู้ ทักษะชีวิตและทักษะทางสังคม เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ

2) การหล่อหลอมให้คนไทยมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม คนไทยในทุกช่วงวัยเป็นคนดี มีสุขภาพที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย มีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม

3) การพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถของคน มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัยเพื่อวางรากฐานให้เป็นคนมีคุณภาพในอนาคต การพัฒนาทักษะสอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงานและทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของคนในแต่ละช่วงวัยตามความเหมาะสม เช่น เด็กวัยเรียนและวัยรุ่นพัฒนาทักษะการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ มีความคิดสร้างสรรค์รวมทั้งการให้ความสำคัญกับการพัฒนาให้มีความพร้อมในการต่อยอดพัฒนาทักษะในทุกด้าน มีทักษะการทำงานและการใช้ชีวิตที่พร้อมเข้าสู่ตลาดงาน วัยแรงงานเน้นการสร้างความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับตลาดงานทั้งทักษะขั้นพื้นฐาน ทักษะเฉพาะในวิชาชีพ ทักษะการเป็นผู้ประกอบการ

รายใหม่ ทักษะการประกอบอาชีพอิสระ วัยสูงอายุเน้นพัฒนาทักษะที่เอื้อต่อการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับวัยและ ประสบการณ์

4) การเตรียมความพร้อมของกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในกลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จะเปลี่ยนแปลงโลกในอนาคตอย่างสำคัญ

5) การยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในทุกระดับและยกระดับการเรียนรู้ โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ปรับระบบ การจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาคุณภาพครูทั้งระบบ รวมทั้งการยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในสาขาวิชาที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านและพัฒนาาระบบทวิภาคีหรือสหกิจศึกษาให้เอื้อต่อการเตรียมคนที่มีทักษะให้พร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงาน นอกจากนี้ ต้องให้ความสำคัญกับการสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตทั้งสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

6) การสร้างเสริมให้คนมีสุขภาพดีเน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางสุขภาพและการลดปัจจัยเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อสุขภาพ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรู้ในการดูแลสุขภาพ การพัฒนารูปแบบการออกกำลังกายและโภชนาการที่เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัย การใช้มาตรการทางกฎหมายและภาษีในการควบคุมและส่งเสริมอาหารและผลิตภัณฑ์ที่ส่งผลเสียต่อสุขภาพ การสร้างกลไกในการจัดทำนโยบายสาธารณะที่ต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อสุขภาพที่จะนำไปสู่การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี

2.2.4 การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำ

ในช่วง 5 ปีต่อจากนี้ไปยังต้องมุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพบริการทางสังคมให้ทั่วถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการศึกษาและสาธารณสุข รวมทั้งการปิดช่องว่างการคุ้มครองทางสังคมอื่น ๆ ต่อเนื่องจากที่ได้ผลักดันในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 และมุ่งเน้นมากขึ้นในเรื่องการเพิ่มทักษะแรงงานและการใช้นโยบายแรงงานที่สนับสนุนการเพิ่มผลิตภาพแรงงานและเสริมสร้างรายได้สูงขึ้นประเด็นการพัฒนาที่สำคัญ มีดังนี้

1) การสร้างโอกาสให้กับกลุ่มเป้าหมายประชากรร้อยละ 40 ที่มีรายได้ต่ำสุด โดยจัดบริการของรัฐที่มีคุณภาพทั้งด้านการศึกษา สาธารณสุข ให้กับผู้ที่ด้อยโอกาสและผู้ที่ยากไร้ในพื้นที่ห่างไกล การจัดสรรที่ดินทำกินอย่างมีเงื่อนไขเพื่อป้องกันการเปลี่ยนมือผู้ได้รับการจัดสรรที่ดินให้แก่กลุ่มคนจน ในภาคเกษตรที่ไร้ที่ดินทำกิน การพัฒนาทักษะของกลุ่มเป้าหมายให้สามารถประกอบอาชีพและมีรายได้ การพัฒนาระบบการประกันภัยพิชผล การจัดตั้งธนาคารที่ดินและการพัฒนาองค์กรการเงินฐานราก

2) การสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งการสนับสนุนในเรื่อง การสร้างอาชีพ รายได้ และให้ความช่วยเหลือที่เชื่อมโยงการเพิ่มผลิตภาพสำหรับประชากรกลุ่มร้อยละ 40 รายได้ต่ำสุด ผู้ด้อยโอกาส สตรี และผู้สูงอายุ อาทิ การสนับสนุนธุรกิจขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดย่อม วิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจเพื่อสังคม การพัฒนาองค์การการเงินฐานรากและการเข้าถึงเงินทุนเพื่อสร้างอาชีพ และการสนับสนุนการเข้าถึงปัจจัยการผลิตคุณภาพดีที่ราคาเป็นธรรมและในขณะเดียวกันก็ต้องเพิ่มประสิทธิภาพการใช้งบประมาณเชิงพื้นที่และบูรณาการเพื่อการลดความเหลื่อมล้ำ

3) การกระจายการจัดบริการภาครัฐให้มีความครอบคลุมและทั่วถึงทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพในด้านการศึกษา สาธารณสุข โครงสร้างพื้นฐาน และการจัดสวัสดิการ รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากร ให้มีการกระจายตัวอย่างเป็นธรรม สร้างปัจจัยแวดล้อมทางธุรกิจ รวมทั้งการปรับกฎหมาย กฎระเบียบให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรม

4) การสร้างชุมชนเข้มแข็งให้เป็นพลังร่วมทางสังคมในการสนับสนุนการพัฒนาและพร้อมรับผลประโยชน์จากการพัฒนา โดยส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้ประกอบการระดับชุมชน การสนับสนุนศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนเพื่อยกระดับทักษะของคนในชุมชน ส่งเสริมให้ชุมชนจัดสวัสดิการและบริการในชุมชน และผลักดันกลไกการกระจายที่ดินทำกินและการบริหารจัดการที่ดินของชุมชน เพื่อแก้ไขปัญหาการไม่มีที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย รวมถึงการมีสิทธิในการบริหารจัดการทรัพยากรในพื้นที่

ยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา นโยบายยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา ในระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2555–2569)

การจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาของคณะกรรมการการอาชีวศึกษาดำเนินการกำหนดนโยบาย เป้าหมายการผลิตและแผนพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาให้ความสำคัญกับคุณภาพผู้สำเร็จอาชีวศึกษาเป็นสำคัญ โดยมุ่งปรับปรุงปัจจัยสนับสนุนและกระบวนการจัดอาชีวศึกษาให้เกิดคุณภาพ ทั้งในด้าน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554)

1. สารสนเทศสำคัญที่จะเป็นตัวบ่งชี้แนวทางการพัฒนากำลังคนในระดับโลก ระดับภูมิภาค ระดับประเทศ ระดับกลุ่มจังหวัด และระดับจังหวัด
2. ให้ความสำคัญกับครู และผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จ โดยมุ่งเพิ่มพูน ชีตความสามารถของครูในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ยกกระต๊บคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องและเชื่อมโยงกับสถานประกอบการโดยเน้นความร่วมมือในการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี และการฝึกงาน

4. เตรียมความพร้อมกำลังคนรองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในส่วนของการตั้งรับและเชิงรุก ได้แก่ การเพิ่มขีดความสามารถทางภาษา และสมรรถนะกำลังคนอาชีวศึกษาให้มีมาตรฐานในระดับสากล

ในการนี้คณะอนุกรรมการฯ ได้กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประกอบด้วย 4 นโยบาย 10 ยุทธศาสตร์ 28 กลยุทธ์ และโครงการ 93 โครงการ

นโยบายที่ 1: มุ่งสร้าง/ผลิตกำลังคนอาชีวศึกษา ให้ตอบสนององความต้องการของตลาดแรงงาน

เป้าหมาย: ผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาภายใต้ บริบทความร่วมมือกับสถานประกอบการให้ ได้ ตามเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองและฝึกอบรมวิชาชีพกำลังคนอาชีวศึกษาที่อยู่นอกระบบให้เพิ่มขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ 1 มุ่งพัฒนาคุณภาพและปริมาณผู้เรียนให้สัมพันธ์กับความต้องการของตลาดแรงงานในประเทศและระดับสากล

กลยุทธ์ที่ 1 ผลิตและพัฒนากำลังคนให้ มีสมรรถนะ ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงานและสังคมทั้งในประเทศ ภูมิภาค อาเซียน และระดับสากล

โครงการสำคัญ

1. โครงการศึกษาความต้องการการผลิตและพัฒนากำลังคนทั้งปริมาณและคุณภาพภายในประเทศ

1.1 ระดับจังหวัด

1.2 ระดับกลุ่มจังหวัด

1.3 ระดับกลุ่มอุตสาหกรรม/กลุ่มอาชีพ

2. โครงการศึกษาความต้องการการผลิตและพัฒนากำลังคน ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ ตามกรอบความร่วมมือกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและสากล

3. โครงการศึกษาเป้าหมายการผลิตและพัฒนากำลังคนระดับกลางของประเทศไทย ระยะ 15 ปี (ปีการศึกษา 2555–2569)

ระยะที่ 1 2555–2561 (60:40)

ระยะที่ 2 2562–2569 (70:30)

กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพด้วยรูปแบบที่หลากหลายทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาระบบทวิภาคี

โครงการสำคัญ

1. โครงการแลกเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาและสถานประกอบการในกลุ่มจังหวัด
 2. โครงการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและระดับสากล
 3. โครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาอาชีวศึกษาระหว่างประเทศ
- กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริม สนับสนุน และเร่งรัดการจัดการอาชีวศึกษาด้านความร่วมมือ ผลิต และพัฒนากำลังคนร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ โดยเฉพาะการศึกษา ระบบทวิ ภาควิชา และการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพตามสาขาวิชาที่เป็นความต้องการของ ตลาดแรงงาน

โครงการสำคัญ

1. โครงการพัฒนาหลักสูตรทวิภาควิชา ให้ สอดคล้องกับขนาดและความสามารถของ สถานประกอบการโดยเฉพาะ SME ภายใต้ความร่วมมือกับสถานประกอบการ
2. โครงการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารความร่วมมือในการผลิตและพัฒนากำลังคน อาชีวศึกษาระดับจังหวัด
3. โครงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดการฝึกงาน และฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

กลยุทธ์ที่ 4 ปรับภาพลักษณ์ ทัศนคติและสร้างการยอมรับของสังคมที่มีต่อการเรียน สายอาชีพด้วยกระบวนการเชิงคุณภาพให้กับนักเรียน กลุ่มผู้ปกครองและชุมชน

โครงการสำคัญ

1. โครงการส่งเสริมให้มีการสร้างรายได้ระหว่างเรียนเพื่อเพิ่มประสบการณ์ ของ ผู้เรียนและลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง
2. โครงการพัฒนาระบบการแนะแนวอาชีพเชิงรุกเพื่อให้สามารถเข้าถึงพ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
3. โครงการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ภาพลักษณ์เชิงคุณภาพไปยังกลุ่มเป้าหมายให้ เห็นความสำคัญของการเรียนอาชีวศึกษาที่จะสร้างให้เกิด “การศึกษาเพื่ออาชีพ คือ ดวง ประทีปส่องชีวิต ช่วยเสริมสร้างเศรษฐกิจเพื่อชีวิตที่มั่นคง”
4. โครงการสร้างภาพยนตร์เพื่อประชาสัมพันธ์และปรับภาพลักษณ์ เกี่ยวกับวิถี ชีวิต ชาวอาชีวศึกษาเชิงสร้างสรรค์
5. โครงการส่งเสริมคนดีศรีอาชีวะ

6. โครงการเยาวชนอาสาที่จะสัมพันธ์ร่วมสร้างสรรค์สังคม

7. โครงการอาสาอาสาเพื่อพัฒนาสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มโอกาสการเรียนรู้และการฝึกอบรมวิชาชีพอาชีวศึกษาให้กับ
กลุ่มผู้อยู่นอกระบบ

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้ผู้อยู่นอกระบบการศึกษา ให้สามารถสร้าง
งาน สร้างรายได้

โครงการสำคัญ

1. โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์และยกระดับรายได้ของชุมชน
2. โครงการฝึกอาชีพระยะสั้นตามความต้องการของตลาดแรงงาน

กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมมือพัฒนาการจัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรม
วิชาชีพตลอดชีวิตให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบการและผู้อยู่นอกระบบ

โครงการสำคัญ

1. โครงการเทียบโอนประสบการณ์ในการทำงานเพื่อให้คุณวุฒิต่างการศึกษา
2. โครงการอบรมฝึกอาชีพร่วมกับหน่วยงานตามโครงการพระราชดำริ
3. โครงการฝึกอาชีพร่วมกับผู้รับผิดชอบโครงการตามนโยบายยุทธศาสตร์
4. โครงการฝึกอาชีพให้กับผู้พิการ ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริม สนับสนุนอบรมวิชาชีพเพื่อการพัฒนาต่อยอดอาชีพเดิมหรือ
สร้างอาชีพใหม่สำหรับผู้ประกอบอาชีพอิสระ

โครงการสำคัญ

1. โครงการฝึกอบรมฝีมือแรงงานเพื่อสร้างหรือเปลี่ยนอาชีพที่ตรงกับความต้องการ
ของตลาดแรงงาน

2. โครงการอบรมยกระดับฝีมือแรงงานหลังเข้าสู่ตลาดแรงงาน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาระบบการประเมินมาตรฐานวิชาชีพตามระบบคุณวุฒิวิชาชีพ

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาหลักสูตรให้มี ผลลัพธ์การเรียนรู้ เป็นไปตามสมรรถนะของกรอบ
คุณวุฒิวิชาชีพ

โครงการสำคัญ

1. โครงการศึกษารูปแบบการพัฒนาหลักสูตรเป็นไปตามกรอบคุณวุฒิวิชาชีพโดย
ความร่วมมือกับสถานประกอบการ

2. โครงการพัฒนาคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรให้มีผลลัพธ์การเรียนรู้ ให้ ตรงกับ
สมรรถนะตามกรอบคุณวุฒิวิชาชีพ

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบประเมินมาตรฐานวิชาชีพตรงตามคุณวุฒิวิชาชีพ
โครงการสำคัญ

1. โครงการพัฒนาระบบประเมินมาตรฐานวิชาชีพโดยความร่วมมือของสถาน
ประกอบการ

2. โครงการฝึกอบรมพัฒนาคณะกรรมการผู้ประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 สร้างระบบการจูงใจให้เกิดการตัดสินใจเข้าศึกษาต่ออาชีวศึกษา

กลยุทธ์ที่ 1 ปรับระบบกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาต่ออาชีวศึกษา

โครงการสำคัญ

1. โครงการพัฒนาหลักเกณฑ์ เพื่อให้กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาจัดสรรเงินกู้ยืมให้
แก่ผู้เรียนอาชีวศึกษา 100% ในสาขาวิชาชีพที่ขาดแคลน

2. โครงการสนับสนุนด้านทุนการศึกษาและสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่พักและ
แหล่งรองรับงาน

กลยุทธ์ที่ 2 จัดหาแหล่งเงินสนับสนุนทุนการศึกษาให้ผู้ ที่สนใจและคนเก่งได้ศึกษาใน
ระดับปวช., ปวส. และปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ

โครงการสำคัญ

1. โครงการจัดหาแหล่งเงินทุนการศึกษาจากภายนอกสถานศึกษา

2. โครงการจัดหาแหล่งเงินทุนการศึกษาในสถานศึกษา

3. โครงการสนับสนุนเครื่องมือประจำตัวพื้นฐานตามวิชาชีพ

กลยุทธ์ที่ 3 สนับสนุนแหล่งเงินทุนเพื่อการประกอบอาชีพอิสระหลังจบการศึกษา
สร้างความมั่นคงในชีวิต

โครงการสำคัญ

1. โครงการแนะแนวเส้นทางความก้าวหน้าเพื่อการประกอบอาชีพ (Career Path)

2. โครงการกองทุนตั้งตัวอาชีวศึกษา

3. โครงการเฝ้าแก่น้อย

กลยุทธ์ที่ 4 มาตรการทางด้านภาษีอากรเพื่อการจูงใจให้สถานประกอบการให้
ความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษา

โครงการสำคัญ

1. โครงการศึกษาการสร้างแรงจูงใจทางด้านมาตรการภาษีอากรให้แก่ภาคเอกชน/
สถานประกอบการในการร่วมจัดการอาชีวศึกษา

นโยบายที่ 2: พัฒนาปริมาณและคุณภาพของครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษา

เป้าหมาย: 1) มีปริมาณครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษาพอเพียงต่อการจัดการศึกษาระดับ ปวช. ระดับ ปวส. และระดับปริญญาตรี สายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการและการฝึกอบรมวิชาชีพ 2) พัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษาให้ มีคุณภาพและได้ รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างเสริมปริมาณครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษา

กลยุทธ์ที่ 1 การสนับสนุนบุคลากรทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษาจากภาครัฐ
โครงการสำคัญ

1. โครงการขออัตรากำลังข้าราชการ พนักงานราชการให้พอเพียง
2. โครงการขอรับงบประมาณค่าจ้างชั่วคราวครูและเจ้าหน้าที่
3. โครงการครูทายาทครูวิชาชีพ (ขอกทุนการศึกษาและอัตรารับบรรจุแต่งตั้งครูวิชาชีพพันธุ์ใหม่ให้แก่ผู้เรียนตั้งแต่ระดับ ปวช., ปวส. และปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ)

กลยุทธ์ที่ 2 การสนับสนุนบุคลากรทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษาจากภาคเอกชนและชุมชน

โครงการสำคัญ

1. โครงการเชิญครูเกษียณอายุราชการเป็นครูพิเศษ อาจารย์พิเศษ
2. โครงการสร้างระบบเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญจากสถานประกอบการเป็นครูพิเศษ อาจารย์พิเศษ
3. โครงการครูพิเศษจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้านและผู้เชี่ยวชาญในท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างเสริมสมรรถนะและประสบการณ์เพื่อคุณภาพของครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษา

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการศึกษาต่อ การฝึกอบรมและการปฏิบัติงาน

โครงการสำคัญ

1. โครงการรัฐจัดทุนการศึกษาต่อปริญญาโทและปริญญาเอกทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในสาขาวิชาที่เปิดสอนระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ
2. โครงการรัฐจัดทุนการฝึกอบรมเทคโนโลยีใหม่ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในสาขาวิชาที่เปิดสอนระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ

3. โครงการกำหนดมาตรการให้ครูวิชาชีพได้มีการพัฒนาสมรรถนะและประสบการณ์ด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

4. โครงการกำหนดมาตรการให้ มีการนำผลสัมฤทธิ์ ที่เกิดต่อผู้เรียนไปใช้ ในการพิจารณาความดีความชอบ เลื่อนขั้นเงินเดือน ให้ค่าตอบแทน การขอมิและเลื่อนวิทยฐานะ

5. โครงการจัดตั้งหน่วยศึกษานิเทศก์ในสถาบันการอาชีวศึกษา

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรอาชีวศึกษา

โครงการสำคัญ

1. โครงการจัดตั้งสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรอาชีวศึกษา (ทำหน้าที่พัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรอาชีวศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน)

2. โครงการพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการอาชีวศึกษา

3. โครงการพัฒนาขีดความสามารถของครูในการจัดการเรียนการสอน

4. โครงการพัฒนาขีดความสามารถของศึกษานิเทศก์ในการนิเทศ

5. โครงการพัฒนาขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานสนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษา

6. โครงการพัฒนาขีดความสามารถด้านภาษาอังกฤษ

7. โครงการพัฒนาครูในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสอน

8. โครงการพัฒนาศักยภาพในการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

9. โครงการส่งเสริม สนับสนุนให้ ครูจัดทำตำรา เอกสารที่ใช้ในการเรียนการสอน ยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างโอกาสและความร่วมมือในการสร้างเสริมคุณภาพครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษา

กลยุทธ์ที่ 1 สร้างโอกาสและความร่วมมือกับภาครัฐ

โครงการสำคัญ

1. โครงการปรับบทบาทหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาให้รับผิดชอบสถานศึกษาอาชีวศึกษาทั้งของรัฐและของเอกชน

2. โครงการร่วมกับคุรุสภากำหนดมาตรฐานผู้ประกอบการวิชาชีพด้านอาชีวศึกษาเป็นการเฉพาะ (กำหนดมาตรฐานในการขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูวิชาชีพใบอนุญาตประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพศึกษานิเทศก์ด้านอาชีวศึกษา)

3. โครงการร่วมกับสำนักงาน ก.ค.ศ. กำหนดมาตรฐานตำแหน่งมาตรฐานวิทยฐานะสำหรับครูวิชาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาและศึกษานิเทศก์ด้านอาชีวศึกษาเป็นการเฉพาะ

4. โครงการร่วมกับสำนักงาน ก.ค.ศ. และกระทรวงการคลัง กำหนดมาตรฐานชั่วโมงการสอนขั้นต่ำและขั้นสูงของครูในสถานศึกษาอาชีวศึกษาทั้งครูวิชาสามัญและครูวิชาชีพ

5. โครงการร่วมกับสำนักงาน ก.ค.ศ. ปรับปรุง กฎ ระเบียบที่เป็นอุปสรรคในการบรรจุ แต่งตั้ง ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ ด้านวิชาชีพเป็นครูวิชาชีพและคณาจารย์ โดยกำหนดอัตราเงินเดือน ค่าตอบแทนตามความรู้ ความสามารถและประสบการณ์

กลยุทธ์ที่ 2 สร้างโอกาสและความร่วมมือกับภาคเอกชนและชุมชน

โครงการสำคัญ

1. โครงการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ

2. โครงการกำหนดหลักเกณฑ์ ในการแต่งตั้ง การทดสอบ การฝึกอบรมและการออกใบรับรองการเป็นครู ฝึกในสถานประกอบการ

3. โครงการความร่วมมือด้านวิชาการกับภาคเอกชนโดยใช้มาตรการด้านภาษีอากรเป็นแรงจูงใจ

4. โครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ภูมิปัญญาระหว่างภาคเอกชน ชุมชนและสถานศึกษา

5. โครงการพัฒนาความยั่งยืนของภูมิปัญญาท้องถิ่น

6. โครงการยกระดับภูมิปัญญาท้องถิ่น สิ่งประดิษฐ์ชุมชนสู่อุตสาหกรรมเชิงพาณิชย์
นโยบายที่ 3: พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ใหม่

เป้าหมาย: สถานศึกษาของอาชีวศึกษามีมาตรฐานในด้านการจัดการเรียนการสอนในระดับ ปวช., ปวส. และปริญญาตรี สายเทคโนโลยี หรือสายปฏิบัติการ และเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน โดยความร่วมมือทางวิชาการระหว่างหน่วยงาน สถานศึกษา สถานประกอบการ ทั้งภายในและต่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยกกระดับมาตรฐานสถานศึกษาของอาชีวศึกษาในด้านการจัดการเรียนการสอนในระดับปวช., ปวส. และปริญญาตรี สายเทคโนโลยี หรือสายปฏิบัติการและเพิ่มศักยภาพให้เป็นแหล่งเรียนรู้ วิชาชีพและฝึกอบรมวิชาชีพของชุมชน

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาโครงสร้างและเครือข่ายการเรียนรู้

โครงการสำคัญ

1. โครงการส่งเสริมความร่วมมือการจัดการเรียนการสอนร่วมกับสถานประกอบการ
หน่วยงานภาครัฐและเอกชน

2. โครงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือและใช้ ทรัพยากรร่วมกัน

3. โครงการส่งเสริมความร่วมมือและพัฒนาเครือข่ายภายใต้ ข้อมูลและระบบ
เทคโนโลยีสารสนเทศ

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบการจัดการบริหาร

โครงการสำคัญ

1. โครงการบริหารจัดการ ตามเกณฑ์ คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐมีธรรมา
ภิบาลโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2. โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศหรือการบริหารจัดการ

3. โครงการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในให้เชื่อมโยงกับการประกัน
คุณภาพภายนอก

4. โครงการพัฒนาศูนย์วิทยบริการให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย

กลยุทธ์ที่ 3 ร่วมมือกับสถานประกอบการในการเปิดสอนระดับ ปวช., ปวส. และ
ปริญญาตรี สายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ

โครงการสำคัญ

1. โครงการร่วมมือกับสถานประกอบการในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการ
เรียนการสอนระดับ ปวช., ปวส. และปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ

กลยุทธ์ที่ 4 เร่งรัดการจัดเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาในการจัดการเรียน
การสอนระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ

โครงการสำคัญ

1. โครงการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนระดับ
ปริญญาตรี สายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ

2. โครงการจัดหาแหล่งสนับสนุนจากต่างประเทศ

3. โครงการพัฒนาและเพิ่มจำนวนบุคลากรให้เป็นไปตามมาตรฐานของการจัด
การเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา

กลยุทธ์ที่ 5 ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนานักวิจัยและนวัตกรรมอาชีวศึกษา
ภายใต้ ความร่วมมือกับสถานประกอบการและชุมชน

โครงการสำคัญ

1. โครงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการด้านการวิจัย

2. โครงการผลิตผลงานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสนองตอบความต้องการของสถานประกอบการและชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการระหว่างหน่วยงาน สถานศึกษาทั้งภายในและต่างประเทศ

กลยุทธ์ที่ 1 เจรจาแสวงหาความร่วมมือทั้งในประเทศและต่างประเทศ

โครงการสำคัญ

1. โครงการศึกษาดู งานสถานประกอบการและสถานศึกษา ทั้งภายในและต่างประเทศ

2. โครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้บุคลากรระหว่างหน่วยงาน สถานศึกษา ทั้งภายในและต่างประเทศ

3. โครงการแลกเปลี่ยนนักวิจัยระหว่างหน่วยงาน สถานศึกษา ทั้งภายในและต่างประเทศ

4. โครงการฝึกอบรมเพื่อการพัฒนาอาชีพศึกษา ทั้งภายในและต่างประเทศ

5. โครงการให้ทุนสัมมนาวิชาการ ประชุมวิชาการ

นโยบายที่ 4: การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่

เป้าหมาย: ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีพศึกษามี ทักษะการบริหารอย่างมีคุณภาพโดยการมีส่วนร่วม

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการให้มี ประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพผู้บริหาร

โครงการสำคัญ

1. โครงการพัฒนาผู้บริหารโดยฝึกประสบการณ์ จริง (On the Job Training)

2. โครงการฝึกอบรมวิชาการด้านการบริหารสถานศึกษา

3. โครงการฝึกอบรม ICT เพื่อการบริหาร

กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือ นวัตกรรม องค์ความรู้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการบริหารจัดการ

โครงการสำคัญ

1. โครงการจัดการระบบตั้งศูนย์ ข้อมูลเทคโนโลยี สารสนเทศในสถานศึกษา อาชีวศึกษา

กลยุทธ์ที่ 3 สนับสนุนให้มีการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการลงทุนทางการศึกษา

โครงการสำคัญ

1. โครงการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายรายหัวตามประเภทสาขาวิชา
2. โครงการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาบุคลากร
3. โครงการการวิเคราะห์งบประมาณการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มณูญ แก้วแสนเมือง (2557) การพัฒนาระบบการเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ ระบบการเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ดังนี้

- 1) คณะกรรมการการเทียบโอน ควรประกอบด้วย คณะกรรมการ 2 ชุด ได้แก่ คณะกรรมการอำนวยการ และคณะกรรมการดำเนินการ
- 2) การเทียบโอนควรครอบคลุม 2 ลักษณะ คือ การเทียบโอนผลการเรียน และการเทียบโอนผลการเรียนรู้จากประสบการณ์
- 3) วิธีการเทียบโอนความรู้ควรประกอบด้วย 4 ลักษณะวิธี ได้แก่ การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักสูตรเดียวกัน การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักสูตรอื่น การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพและวิชาชีพชั้นสูงของสถานศึกษาอาชีวศึกษา รวมทั้งการเทียบโอนผลการเรียนจากหลักสูตรวิสามัญระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และการเทียบโอนผลการเรียนรู้ของนักศึกษาพ้นสภาพในหลักสูตรวิชาชีพ และวิชาชีพชั้นสูงของสถานศึกษาอาชีวศึกษา และ
- 4) กระบวนการเทียบโอนความรู้ควรประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การดำเนินการ การติดตามประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนา

สมเดช ดอกดวง (2560) แนวทางการพัฒนาการบริหารโครงการจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมหลักสูตร อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) กรณีโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 32 กับวิทยาลัยสารพัดช่าง จังหวัดอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการบริหารโครงการจัดการศึกษา เรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) กรณีศึกษาโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 32 จังหวัดอุบลราชธานี กับวิทยาลัยสารพัดช่างอุบลราชธานี และเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารโครงการจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model ประกอบด้วย การประเมินด้านสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) และด้านกระบวนการ (Process Evaluation) การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) สรุปผลการศึกษา ดังนี้ 1. ผลการประเมินโครงการจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) กรณีศึกษา

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 32 กับวิทยาลัยสารพัดช่าง จังหวัด อุบลราชธานี ปรากฏผลการดังนี้ 1.1 การประเมินความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา กรรมการสถานศึกษา ครูผู้ปกครองของสถานศึกษา 2 แห่ง จำนวน 31 คน ด้านสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) และด้านกระบวนการ (Process Evaluation) โดยภาพรวมมีความคิดเห็นต่อการบริหารโครงการ (ทวิศึกษา) อยู่ในระดับมากทุกด้าน 1.2 การประเมินความพึงพอใจนักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 32 จังหวัดอุบลราชธานี นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ปวช.2) และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ปวช.3) จำนวน 56 คน ด้านการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) ได้แก่ การสมัครเข้าเป็นนักเรียน การเป็นนักเรียน การจัดการเรียนการสอน การสำเร็จการศึกษา โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการบริหารโครงการ (ทวิศึกษา) อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตร อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) 2. ผลการประเมินผลผลิต จากตรวจสอบคะแนนสะสมจากผลการเรียนของนักเรียน 2 กลุ่ม คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ปวช.2) และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ปวช.3) ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 32 จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า มีผลการประเมินการเรียนรายวิชาสามัญตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556 นักเรียนส่วนใหญ่มีผลการเรียนเกรดเฉลี่ยถึงระดับ 2.00 แต่มีนักเรียนบางส่วน ยังมีผลการเรียนเกรดเฉลี่ยไม่ถึงระดับ 2.00 ซึ่งจะต้องได้รับการประเมินใหม่ก่อนจะนำผลการเรียน ม. 6 ไปเทียบโอนกับหลักสูตร ปวช. 2556 จึงจะได้วุฒิ ปวช.

วันวิสาข แก้วสมบุญ (2557, หน้า 67) ในการวิจัยเรื่อง ปัจจัยในการสำเร็จการศึกษา ล่าช้า ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ ผลการวิจัยในด้านการสำเร็จการศึกษาล่าช้าของนิสิต พบว่า ปัจจัยในการสำเร็จการศึกษาล่าช้าของนิสิตเรียงจากปัจจัยทั้ง 6 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านคุณลักษณะส่วนตัวของนิสิต ด้านความรู้การทำวิจัย ด้านอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการบริหารจัดการของหลักสูตร ด้านขั้นตอน/ระเบียบ/ข้อบังคับ/แนวทางการปฏิบัติ และด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ

ชลธาร สมานธิ (2560) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาคู่มือและหาประสิทธิภาพของคู่มือการบริหารจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของโรงเรียนสบเมยวิทยาคม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามแนวทางการบริหาร จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของโรงเรียนสบเมยวิทยาคม จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า มีปัญหาในด้านการ

วิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน เนื่องจาก(1) ยังไม่มีการสำรวจสถานประกอบการ ข้อมูลพื้นฐานความจำเป็นและความต้องการของชุมชน (2) สาขาวิชาไม่ได้เป็นไปตาม ความต้องการของผู้เรียน และ(3) ไม่ได้เตรียมความพร้อมของวิทยากรจากวิทยาลัยการอาชีพ แม่ฮ่องสอน 2)ผลการพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและ มัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของโรงเรียนสบเมยวิทยาคม จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า ได้คู่มือมีองค์ประกอบด้วย ตอนที่ 1 แนวทางการดำเนินการจัดการศึกษาวิชาชีพในโรงเรียน สบเมยวิทยาคม ตอนที่ 2 แนวทางการจัดโครงสร้างหลักสูตรของโรงเรียนสบเมยวิทยาคม และ ตอนที่ 3 แนวทางการจัดการเรียนการสอน

ศรีไพร ภาราทอง (2550) ได้ศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนและ ความต้องการในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุราษฎร์ธานี พบว่า สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน โดยรวมมีปัญหา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีปัญหามากที่สุด คือ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อการเรียนการสอน รองลงมาด้านกระบวนการเรียนการสอน อันเนื่องจากเนื้อหาวิชาไม่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและไม่เหมาะสมกับ สภาพปัจจุบัน สถานที่และสื่ออุปกรณ์การสอนยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน

ชนศักดิ์ เปาริก (2550) ได้ทำการวิจัย เรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตร สถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 พบว่า ปัญหาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในภาพรวมปฏิบัติน้อย โดยมีปัญหาในด้านจากการเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านการเตรียมความพร้อม ของสถานศึกษา 2) ด้านนิเทศ กำกับ ติดตาม การประเมินผลการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา 3) การปรับปรุงพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา 4) การดำเนินการใช้หลักสูตร 5) สรุปผล การดำเนินการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา 6) การวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา 7) การทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา

สุพาดา สิริกุดตา, ไพบุลย์ อาชารุ่งโรจน์ และวรินทรา ศิริสุทธิกุล (2554) ได้ทำการ วิจัย เรื่อง ความเป็นไปได้ทางการตลาดในการเปิดสอนหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการวิจัย พบว่า จากการวิเคราะห์และสำรวจความต้องการและพิจารณาบริบทและสิ่งแวดล้อมทางการ จัดหลักสูตร ความเป็นไปได้ในทางการตลาดในการเปิดสอนหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในระดับเห็นด้วย ทั้งในภาพรวมและการส่งเสริม การตลาด ด้านหลักสูตร ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านคณาจารย์ และด้านค่าธรรมเนียม

การศึกษา อยู่ในระดับดี ความคิดเห็นต่อสาขาดังกล่าว เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน ด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมอยู่ในระดับมาก โดยคณะผู้บริหารต้องวางแผนการตลาด เพื่อรองรับกลุ่มเป้าหมายหลัก ได้แก่ เพศชายเพศหญิง สาขาวิชาที่เรียนจบ และกำหนดหลักสูตรโดยมีการบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ ปัจจัยดังกล่าวมีผลการแนวโน้มในการเปิด การสอนในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม

รัตนภรณ์ กิตติพนงวัตร (2552) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ สาขาวิชาการโรงแรมและบริการ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในเขตกรุงเทพมหานคร การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับมาตรฐานวิชาชีพด้านความรู้ ทักษะและเจตคติ ต่องานโรงแรมและบริการ เปรียบเทียบมาตรฐานวิชาชีพความรู้ ทักษะและเจตคติต่องาน โรงแรมและบริการ โดยจำแนกตามสังกัดของสถานศึกษา และระดับผลการเรียนของนักศึกษา และศึกษาสภาพการจัดหลักสูตรในการฝึกปฏิบัติงานของสถานศึกษาในสาขาวิชาการโรงแรม และ บริการ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ผลการศึกษา พบว่า 1. ระดับมาตรฐานวิชาชีพของ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชา การโรงแรมและบริการในเขตกรุงเทพ ด้านความรู้ทางด้านงานโรงแรมและบริการอยู่ในระดับน้อย ด้านทักษะทางด้านงานโรงแรมและ บริการอยู่ในระดับปานกลาง และด้านเจตคติต่อวิชาชีพงาน โรงแรมและบริการอยู่ในระดับดี 2. มาตรฐานวิชาชีพด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติต่อวิชาชีพงานโรงแรมและบริการ เมื่อจำแนกตามสังกัดของสถานศึกษา และระดับผลการเรียนของนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยไม่ต่างกัน 3. สภาพการจัดหลักสูตรในการฝึกปฏิบัติงานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการ การอาชีวศึกษา และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เป็นไปตามเกณฑ์ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ของกระทรวงศึกษาธิการ นักศึกษา ได้ฝึกปฏิบัติงานจริงครบตามเกณฑ์

ศิริพงศ์ ฐิตาราม (2559) แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรแบบทวิศึกษาของ โรงเรียนบ้านโคกวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ผลการวิจัย พบว่า ด้านการจัดเตรียมการวางแผนเพื่อใช้หลักสูตรใหม่ อยู่ในระดับมาก ด้านการจัดเตรียม อบรมครู อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการจัดบุคลากรเข้าสอน อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการจัด ตารางสอน อยู่ในระดับมาก ด้านการจัดวัสดุอุปกรณ์หลักสูตรและสื่อการสอน อยู่ในระดับมาก ด้านประชาสัมพันธ์ การจัดประสบการณ์การเรียนกับชุมชน อยู่ในระดับมาก ด้านจัด สภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ และการเลือกกิจกรรมเสริมหลักสูตร อยู่ในระดับมาก และ

ด้านการจัดโครงการประเมินผลการใช้หลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง

อารีรัตน์ ชูรวง (2559) การประเมินการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ที่ 23 จังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานบริหารพิเศษ ผลการวิจัย พบว่า การประเมินการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ที่ 23 จังหวัดพิษณุโลก มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีผลการประเมินเป็นดังนี้ ด้านการประเมินบริบทการจัดการศึกษามีความเหมาะสมมากที่สุด พบว่า การจัดการศึกษาเป็นทางเลือกสำหรับเด็กนักเรียนที่ด้อยโอกาสที่มีความประสงค์จะเรียนหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายควบคู่กับเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษา การจัดการศึกษาเป็นการเพิ่มโอกาสให้กับผู้เรียนตามความถนัดและความสนใจ ให้มีความรู้ความสามารถด้านวิชาชีพที่เหมาะสมกับทิศทางในการพัฒนาประเทศและรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต และการจัดการศึกษาสนับสนุน สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานต้นสังกัด ด้านการประเมินปัจจัยนำเข้าของการจัดการศึกษา พบว่า หลักสูตรของการศึกษา ความพร้อมของผู้สอน ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ งบประมาณอยู่ในระดับมาก ด้านประเมินการจัดการศึกษา พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านผลผลิตการจัดการศึกษา พบว่า นักเรียนทุกคนจบการศึกษาดตามหลักสูตร นักเรียนมีความพร้อมในการประกอบอาชีพในระดับมาก ในส่วนความพึงพอใจในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาเป็นทางเลือกสำหรับนักเรียนที่มีความประสงค์จะเรียนจะเรียนหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายควบคู่กับเรียนร่วมหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

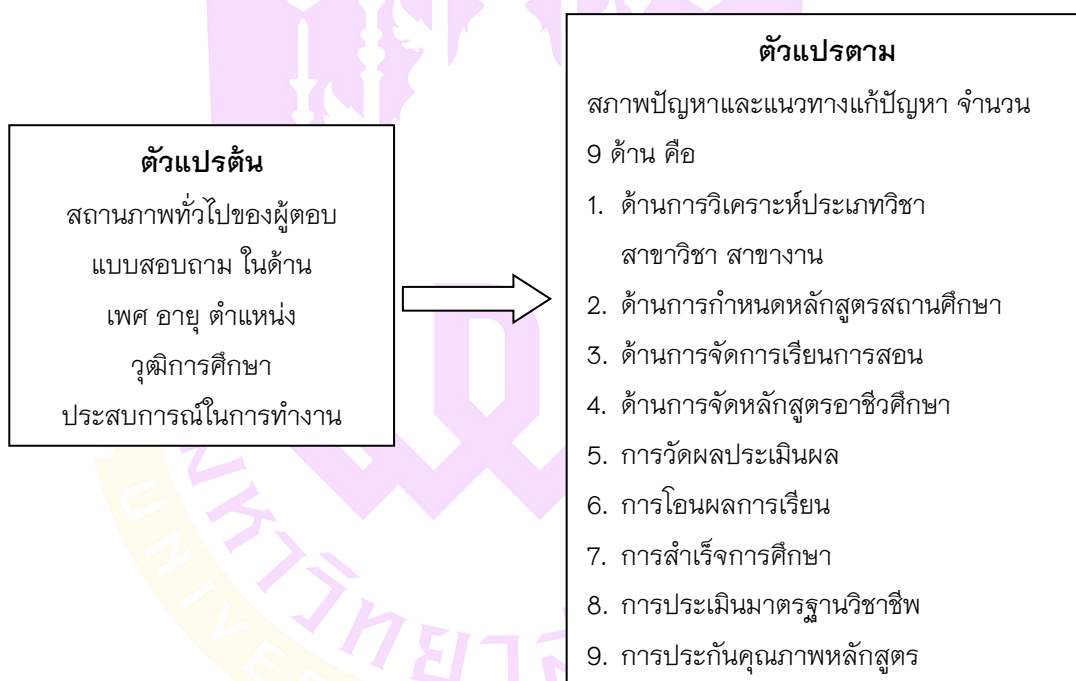
James and Cyert (2007) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การประเมินผลกระทบของนักศึกษาอาชีวศึกษากับความสามารถในการจ้างงาน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนอาชีวศึกษา คือ นโยบายของรัฐบาล สาขาวิชา สาขาวิชา ที่สถานศึกษาทำการเปิดสอน และระเบียบต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตของประชาชน รวมถึง ผู้ปกครอง ครู นักเรียน นักศึกษา และปัจจัยอื่น ๆ เช่น ความสนใจส่วนบุคคล วัตถุประสงค์ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ที่ต้องการให้การเรียนอาชีวศึกษาเป็นอีกทางเลือกแห่งการฝึกงานจะเป็นข้อได้เปรียบอีกข้อหนึ่งสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน

จากการศึกษาผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ในหลายสถานศึกษาจะเห็นได้ว่า มีปัญหาในด้านการจัดการศึกษาหลาย ๆ ด้าน เพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษาเรียนร่วม

หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ดำเนินต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาควรมีการวางแผนการดำเนินการเป็นขั้นตอน และควรได้รับความร่วมมือจากทั้งสองสถานศึกษาในการดำเนินการจัดการศึกษาร่วมกัน รวมถึงมีการสร้างความเข้าใจของผู้บริหารและครูผู้สอนในการจัดหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ให้มีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางจัดการศึกษาเดียวกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาปัญหาและแนวทางจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ปัญหาและแนวทางจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง จากสถานศึกษา 5 วิทยาลัย ประกอบด้วยผู้บริหาร จำนวน 20 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ 5 คน รองผู้อำนวยการ 15 คน ครูผู้สอนจำนวน 203 คน รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 223 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร จำนวน 20 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ 5 คน รองผู้อำนวยการ 15 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง จากสถานศึกษา 5 วิทยาลัย จำนวน 203 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเทียบตามตารางของเครซีและมอร์แกน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 132 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบโควตา (Quota) รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 152 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ประเภท คือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ประเด็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามทฤษฎี แนวคิด และหลักการ มีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถาม

ลักษณะแบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในด้าน เพศ อายุ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน เป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการงาน (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง สอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาจำนวน 9 ด้าน ข้อคำถามทั้งหมด จำนวน 44 ข้อ ได้แก่

1. ด้านการวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน จำนวน 5 ข้อ
2. ด้านการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 7 ข้อ
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน จำนวน 5 ข้อ
4. ด้านการจัดหลักสูตรอาชีวศึกษา จำนวน 4 ข้อ
5. การวัดผลประเมินผล จำนวน 3 ข้อ
6. การโอนผลการเรียน จำนวน 4 ข้อ
7. การสำเร็จการศึกษา จำนวน 4 ข้อ
8. การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ จำนวน 5 ข้อ
9. การประกันคุณภาพหลักสูตร จำนวน 7 ข้อ

ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามรูปแบบของ Likert's Scale มีลักษณะให้เลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียวโดยใช้น้ำหนักการประเมินค่า (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 103) ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง มีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง มีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- ระดับ 3 หมายถึง มีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง มีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง มีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามในเรื่องข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง จำนวน 9 ด้าน เป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิด (Open-Ended)

2. แบบสัมภาษณ์

ลักษณะของแบบสัมภาษณ์ เป็นแบบมีโครงสร้าง ซึ่งมีการกำหนดประเด็นข้อคำถามในการนำไปสัมภาษณ์ เป็นแบบปลายเปิด (Open-Ended) จำนวน 5 คน จากสถานศึกษาที่ทำการจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดพะเยา ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 2 คน และครูผู้สอน จำนวน 3 คน

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างต่อไปนี

1.1 ศึกษาแนวทางการดำเนินการบริหารงานอาชีวศึกษาหลักสูตรทวิศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาลำปาง จากหนังสือ ตำรา บทความ เอกสารความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรทวิศึกษา ข้อสรุปสาระสำคัญของการประชุมสัมมนา

1.2 ศึกษาเกณฑ์การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ บทความ ให้สอดคล้องกับการสร้างเครื่องมือให้ถูกต้อง

1.3 นำข้อมูลจากการศึกษาข้อที่ 1 และ 2 มาสร้างแบบสอบถามตามมาตรฐานการประมาณค่าตามแนวคิดวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) ให้ครอบคลุมประเด็นการดำเนินการจัดการศึกษาหลักสูตรทวิศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ทั้ง 9 ด้าน

1.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาและตรวจสอบความถูกต้องของประเด็นคำถาม รูปแบบภาษาที่ใช้และความเหมาะสมของข้อคำถามเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

1.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของภาษาครอบคลุมของเนื้อหาตามจุดประสงค์ของงานวิจัย และตรวจหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) พบว่า แบบสอบถามปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง จำนวน 44 ข้อ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00

1.6 นำแบบสอบถามมาทำการปรับปรุงแก้ไข นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาอีกครั้ง เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1.7 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูผู้สอนสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาลำปาง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

1.8 ทำอำนาจการจำแนก โดยการวิเคราะห์แบบสอบถามเป็นรายข้อ หาค่าความแตกต่างโดยใช้ t-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.5

1.9 นำแบบสอบถามที่ผ่านเกณฑ์ มาหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ตามวิธีของ Cronbach (1974) โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.98

1.10 นำแบบสอบถามทำการปรับปรุงแก้ไขแล้วนำมาจัดการพิมพ์เป็นข้อมูลในการรวบรวมเพื่อทำการวิจัยต่อไป

2. ขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างต่อไป

2.1 นำปัญหาในด้านของการจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษาทั้ง 9 ด้าน นำมาตั้งเป็นประเด็นคำถามเพื่อนำไปสัมภาษณ์

2.2 นำโครงร่างแบบสัมภาษณ์ นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาข้อคำถามให้สมบูรณ์ก่อนนำไปสัมภาษณ์

2.3 นำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ผู้บริหาร จำนวน 2 คน และครูผู้สอน จำนวน 3 คน ยังสถานศึกษาที่ทำการจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดพะเยา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม

1.1 ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสืออนุญาตจากมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังคณะผู้บริหารและครูผู้สอนวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ทั้ง 5 แห่ง

1.2 ผู้วิจัยดำเนินการนำแบบสอบถามไปพบผู้บริหาร และครูผู้สอนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาลำปาง และกำหนดวันรับแบบสอบถามคืน

1.3 กรณีที่ไม่ได้รับแบบสอบถามคืนตามกำหนดเวลา ผู้วิจัยทำการติดตามด้วยตัวเอง

1.4 ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับ และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติที่กำหนด

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์

2.1 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

2.2 ทำการขออนุญาตบันทึกเสียงและภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

2.3 สรุปประเด็นความคิดเห็นในแต่ละด้านที่สัมภาษณ์ของแต่ละท่าน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูลทางค่าทางสถิติ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง วิเคราะห์โดยใช้สถิติการคำนวณค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง โดยเกณฑ์การแปลผลความหมายของค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 118) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50–5.00 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50–4.49 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.50–3.49 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50–2.49 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.49 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามในเรื่องข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของ

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง นำมาวิเคราะห์ ข้อมูลหาความถี่ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมพัทธ์

ทำการถอดเทปมาวิเคราะห์ประเด็นเนื้อหาของแต่ละด้านมาสรุปเป็นการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) หรือพิจารณาความเหมือนความแตกต่างและหาความสัมพันธ์ของเนื้อหาเป็นข้อสรุปบรรยายเป็นความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน

- 1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)
- 1.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)
- 1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- 1.4 การแจกแจงความถี่ (Frequency)

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามแต่ละข้อโดยใช้สูตร IOC (Index of Item Objective Congruence)

2.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

3. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ตัวแปร

3.1 ในการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ของข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน ด้วยสถิติ t-test (t-Distribution)

3.2 ในการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ของข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน ด้วยสถิติ F-test (F-Distribution)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง ปัญหาและแนวทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเริ่มจากการกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และลำดับขั้นตอนนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนคนกลุ่มตัวอย่าง
df	แทน	ชั้นของความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมของความเบี่ยงเบนแต่ละตัวยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าความแปรปรวน (Mean Square)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการแจกแจงแบบ t-distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการแจกแจงแบบ F-distribution
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง จำแนกตาม เพศ และตำแหน่ง

ตอนที่ 4 วิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง จำแนกตาม อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 5 ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จากข้อเสนอแนะของแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 5 คน ประกอบด้วยผู้บริหาร จำนวน 2 คน และครูผู้สอน จำนวน 3 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยทำการถอดข้อมูลที่ได้จากการบันทึกเทปและการจดบันทึก นำมาทำความเข้าใจในภาพรวมของข้อมูลปัญหาของแต่ละด้านตามความคิดเห็นของผู้ให้การสัมภาษณ์
2. นำข้อมูลนำมาทำการวิเคราะห์และตีความหมายความสัมพันธ์เพื่อหาข้อสรุปเป็นแนวทางการจัดการศึกษาโดยวิเคราะห์เป็นความเรียง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 1 แสดงจำนวน และร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน (N = 152)	ร้อยละ (100.00)
เพศ		
เพศชาย	68	44.7
เพศหญิง	84	55.3
อายุ		
20-30 ปี	37	24.3
31-40 ปี	33	21.7
41-50 ปี	38	25.0
51-60 ปี	44	28.9

ตาราง 1 (ต่อ)

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน (N = 152)	ร้อยละ (100.00)
ตำแหน่ง		
ผู้บริหาร	20	12.5
ครูผู้สอน	132	87.5
วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า	79	52.0
ปริญญาโท	69	45.4
ปริญญาเอก	4	2.6
ประสบการณ์ในการทำงาน		
1-10 ปี	52	34.2
11-20 ปี	40	26.3
21 ปี ขึ้นไป	60	39.5
รวม	152	100.00

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวน 152 คน เมื่อจำแนกตาม เพศ เป็นเพศหญิง มีจำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 55.30 เพศชาย มีจำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 44.70 จำแนกตามอายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 51-60 ปี มีจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 28.90 รองลงมา มีช่วงอายุ 41-50 ปี มีจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 รองลงมา มีช่วงอายุ 20-30 ปี มีจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 24.3 และผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนน้อยที่สุด อยู่ช่วงอายุ 31-40 ปี มีจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 21.70 จำแนกตามตำแหน่ง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นครูผู้สอน จำนวน 133 คน คิดเป็น ร้อยละ 87.50 และเป็นผู้บริหาร จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับ ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 52.0 รองลงมาคือ ระดับปริญญาโท จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 45.40 และน้อยที่สุดคือ ระดับปริญญาเอก จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.6 และจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานมากที่สุดคือ 21 ปี ขึ้นไป จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 39.50 รองลงมา 1-10 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 34.20 และมีประสบการณ์ทำงานน้อยที่สุดคือ 11-20 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 26.30

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ปัญหาการจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยภาพรวมและรายด้าน นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ดังแสดงตาราง 2-10 ดังนี้

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยภาพรวมเป็นรายด้าน

ปัญหาการจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)	N = 152		
	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา
1. ด้านการวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน	3.44	0.42	ปานกลาง
2. ด้านการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา	3.49	0.53	ปานกลาง
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.16	0.63	มาก
4. ด้านการจัดหลักสูตรอาชีวศึกษา	2.41	0.51	น้อย
5. ด้านการวัดผลประเมินผล	2.48	1.04	น้อย
6. ด้านการโอนผลการเรียน	4.38	0.41	มาก
7. ด้านการสำเร็จการศึกษา	4.19	0.92	มาก
8. ด้านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ	3.39	0.80	ปานกลาง
9. ด้านการประกันคุณภาพหลักสูตร	3.36	0.61	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	4.13	0.57	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D.= 0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีปัญหา

อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการโอนผลการเรียน ($\bar{X} = 4.38$, S.D.= 0.41) รองลงมา ได้แก่ ด้านการสำเร็จการศึกษา ($\bar{X} = 4.19$, S.D.= 0.92) และด้านที่มีปัญหา อยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ด้านการจัดหลักสูตรอาชีวศึกษา ($\bar{X} = 2.41$, S.D.= 0.51)

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ด้านการวิเคราะห์ ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน โดยภาพรวมและรายข้อ

ปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตร อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)	N = 152		
	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา
1. สถานศึกษามีการจัดการประชุมร่วมกับคณะครูและบุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา	3.00	1.00	ปานกลาง
2. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการอย่างเหมาะสมเพื่อดำเนินการจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา	4.00	0.90	มาก
3. คณะกรรมการจัดการศึกษาทั้งสองสถานศึกษามีการประชุมร่วมกันวิเคราะห์ สาขาวิชา สาขาวิชา ที่เปิดตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน	3.84	0.68	มาก
4. คณะกรรมการจัดการศึกษา มีความเข้าใจในสาขาวิชาและสาขางาน ที่ทำการเปิดสอน	2.86	0.48	ปานกลาง
5. คณะกรรมการดำเนินการจัดการศึกษา วางแผนจัดการศึกษาได้ตรงตาม สาขาวิชา สาขางานที่กำหนด	3.47	1.01	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.44	0.42	ปานกลาง

จากตาราง 3 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน เกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ที่มีต่อด้านการ

วิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$, S.D.= 0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการการศึกษา มากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 2 สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการอย่างเหมาะสมเพื่อดำเนินการจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา ($\bar{X} = 4.00$, S.D.= 0.90) รองลงมา คือ ข้อที่ 3 คณะกรรมการจัดการศึกษาทั้งสองสถานศึกษามีการประชุมร่วมกันวิเคราะห์ สาขาวิชา สาขาวิชา ที่เปิดตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน ($\bar{X} = 3.84$, S.D.= 0.68) และข้อที่มีเป็นหาการจัดการศึกษาน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 4 คณะกรรมการจัดการศึกษา มีความเข้าใจใน สาขาวิชาและสาขาวิชา ที่ทำการเปิดสอน ($\bar{X} = 2.86$, S.D.= 0.48)

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ด้านการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายข้อ

ปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตร อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)	N = 152		
	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา
1. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดหลักสูตรทวิศึกษา	3.36	1.28	ปานกลาง
2. คณะกรรมการจัดการหลักสูตรทวิศึกษาทั้งสองสถานศึกษา มีการหารือร่วมกันเพื่อดำเนินการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรทวิศึกษา	3.63	0.84	มาก
3. คณะกรรมการจัดการหลักสูตรทวิศึกษา กำหนดรายวิชาตรงตามโครงสร้างของหลักสูตรทวิศึกษา	3.78	0.78	มาก
4. คณะกรรมการจัดการหลักสูตรทวิศึกษา กำหนดหลักสูตร มีความสอดคล้องของเนื้อหากับบริบทของสถานศึกษา	3.88	0.83	มาก
5. สถานศึกษาทำการประชุมอนุมัติการใช้หลักสูตรรูปแบบทวิศึกษาของสถานศึกษาจัดทำขึ้น	3.33	1.11	ปานกลาง

ตาราง 4 (ต่อ)

ปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตร อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)	N = 152		
	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา
6. สถานศึกษามีการประชุมทำความเข้าใจกับครูผู้สอน เกี่ยวกับหลักสูตรทวิศึกษา	3.48	0.98	ปานกลาง
7. สถานศึกษามีการกำกับติดตาม ผลการนำหลักสูตร ทวิศึกษาไปใช้อย่างต่อเนื่อง	2.94	0.98	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.49	0.53	ปานกลาง

จากตาราง 4 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน เกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ที่มีต่อการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$, S.D.= 0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการการศึกษามากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 4 คณะกรรมการจัดการหลักสูตรทวิศึกษา กำหนดหลักสูตร มีความสอดคล้องของเนื้อหา กับบริบทของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.88$, S.D.= 0.83) รองลงมา คือ ข้อ 3 คณะกรรมการจัดการหลักสูตรทวิศึกษา กำหนดรายวิชาตรงตามโครงสร้างของหลักสูตรทวิศึกษา ($\bar{X} = 3.78$, S.D.= 0.78) และข้อที่มีเป็นหาการจัดการศึกษาน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 7 สถานศึกษามีการกำกับติดตามผลการนำหลักสูตรทวิศึกษาไปใช้อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 2.94$, S.D.= 0.98)

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมและรายข้อ

ปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตร อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)	N = 152		
	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา
1. สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนครบตาม โครงสร้างของหลักสูตรทวิศึกษา	4.33	0.75	มาก
2. สถานศึกษาได้จัดหาครูที่เป็นแกนนำในด้านการ จัดการเรียนการสอน	3.99	0.86	มาก
3. สถานศึกษามีการจัดเตรียมความพร้อม ด้านครูผู้สอนตรงตามรายวิชาที่กำหนด	4.21	0.81	มาก
4. สถานศึกษามีการชี้แจงทำความเข้าใจกับครูผู้สอน ในเรื่องจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรทวิศึกษา	4.24	0.73	มาก
5. สถานศึกษาจัดตั้งคณะกรรมการกำกับติดตามผล ดำเนินการจัดการเรียนการสอน	4.02	1.17	มาก
รวมเฉลี่ย	4.16	0.63	มาก

จากตาราง 5 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน เกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ที่มีต่อด้านการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D.= 0.63) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการการศึกษามากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 1 สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนครบตามโครงสร้างของหลักสูตรทวิศึกษา ($\bar{X} = 4.33$, S.D.= 0.75) รองลงมา คือ ข้อ 3 สถานศึกษามีการจัดเตรียมความพร้อมด้านครูผู้สอนตรงตามรายวิชาที่กำหนด ($\bar{X} = 4.21$, S.D.= 0.81) และข้อที่มีเป็นหาการจัดการศึกษาน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 5 สถานศึกษาจัดตั้งคณะกรรมการกำกับติดตามผลดำเนินการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.02$, S.D.= 1.17)

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ด้านการจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษา โดยภาพรวมและรายข้อ

ปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)	N = 152		
	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา
1. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดหลักสูตรอาชีวศึกษา	2.61	1.37	น้อย
2. สถานศึกษามีการจัดทำแผนการเรียนครบตามโครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ	2.35	1.01	น้อย
3. สถานศึกษามีการกำกับติดตามผลดำเนินการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ	2.26	1.06	น้อย
4. สถานศึกษาได้มีการแจ้งเกณฑ์มาตรฐานของการจบหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพให้แก่ผู้เรียน	2.47	1.39	น้อย
รวมเฉลี่ย	2.41	0.51	น้อย

จากตาราง 6 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ที่มีต่อการจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.41$, S.D.= 0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการศึกษามากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 1 สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดหลักสูตรอาชีวศึกษา ($\bar{X} = 2.61$, S.D.= 1.37) รองลงมาคือ ข้อ 4 สถานศึกษาได้มีการแจ้งเกณฑ์มาตรฐานของการจบหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพให้แก่ผู้เรียน ($\bar{X} = 2.47$, S.D.= 1.39) และข้อที่มีเป็นหาการจัดการศึกษาน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 3 สถานศึกษามีการกำกับติดตามผลดำเนินการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ($\bar{X} = 2.26$, S.D.= 1.06)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ด้านการวัดผลประเมินผล โดยภาพรวมและรายข้อ

ปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตร อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)	N = 152		
	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา
1. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการวัดผลประเมินผล	2.57	1.19	ปานกลาง
2. สถานศึกษาจัดทำเกณฑ์การวัดผลประเมินผลสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการกำหนด	2.13	1.31	น้อย
3. สถานศึกษามีการประเมินผลการเรียนรู้ของแต่ละรายวิชาของผู้เรียนตรงตามสมรรถนะรายวิชาและตามสภาพจริง	2.53	1.43	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	2.41	1.04	น้อย

จากตาราง 7 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ที่มีต่อด้านการวัดผลประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.41$, S.D.= 1.04) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการการศึกษามากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 1 สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการวัดผลประเมินผล ($\bar{X} = 2.57$, S.D.= 1.19) รองลงมา คือ ข้อ 3 สถานศึกษามีการประเมินผลการเรียนรู้ของแต่ละรายวิชาของผู้เรียนตรงตามสมรรถนะรายวิชาและตามสภาพจริง ($\bar{X} = 2.53$, S.D.= 1.43) และข้อที่มีเป็นทางการจัดการศึกษา น้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 2 สถานศึกษาจัดทำเกณฑ์การวัดผลประเมินผลสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการกำหนด ($\bar{X} = 2.13$, S.D.= 1.31)

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ด้านการโอนผลการเรียน โดยภาพรวมและรายข้อ

ปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตร อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)	N = 152		
	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา
1. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ความเข้าใจโครงสร้างของหลักสูตร	4.48	0.65	มาก
2. สถานศึกษาดำเนินการประชุมอนุมัติผลของการเทียบโอนผลการเรียน	4.37	0.54	มาก
3. สถานศึกษาได้มีการวางแผนดำเนินการเทียบโอนรายวิชาได้ครบตามโครงสร้างหลักสูตรกำหนด	4.24	0.66	มาก
4. สถานศึกษากำหนดระยะเวลาดำเนินการโอนผลการเรียนได้เหมาะสม	4.43	0.86	มาก
รวมเฉลี่ย	4.38	0.40	มาก

จากตาราง 8 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน เกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ที่มีต่อการโอนผลการเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D.= 0.40) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการศึกษามากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 1 สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ความเข้าใจโครงสร้างของหลักสูตร ($\bar{X} = 4.48$, S.D.= 0.65) รองลงมา คือ ข้อที่ 4 สถานศึกษากำหนดระยะเวลาดำเนินการโอนผลการเรียนได้เหมาะสม ($\bar{X} = 4.43$, S.D.= 0.86) และข้อที่มีเป็นหการจัดการศึกษาน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 3 สถานศึกษาได้มีการวางแผนดำเนินการเทียบโอนรายวิชาได้ครบตามโครงสร้างหลักสูตรกำหนด ($\bar{X} = 4.24$, S.D.= 0.66)

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ด้านการสำเร็จการศึกษา โดยภาพรวมและรายข้อ

ปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตร อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)	N = 152		
	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา
1. สถานศึกษาได้ประชุมและแต่งตั้งคณะกรรมการ อนุมัติผลการเรียน	3.95	1.11	มาก
2. คณะกรรมการตรวจสอบผลการศึกษาของผู้เรียน ครบตามเกณฑ์สำเร็จการศึกษา	4.28	1.10	มาก
3. คณะกรรมการประชุมอนุมัติผลการเรียนเพื่อสำเร็จ การศึกษาตรงตามเกณฑ์ของหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	4.18	0.84	มาก
4. สถานศึกษามีการกำกับติดตามรายงานผลสำเร็จ ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	4.34	1.05	มาก
รวมเฉลี่ย	4.19	0.92	มาก

จากตาราง 9 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน เกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ที่มีต่อการสำเร็จการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D.= 0.92) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการการศึกษามากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 4 สถานศึกษามีการกำกับติดตามรายงานผลสำเร็จของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.34$, S.D.= 1.05) รองลงมา คือ ข้อที่ 2 คณะกรรมการตรวจสอบผลการศึกษาของผู้เรียนครบตามเกณฑ์สำเร็จการศึกษา ($\bar{X} = 4.28$, S.D.= 1.10) และข้อที่มีเป็นปัญหาการจัดการศึกษาน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 1 สถานศึกษาได้ประชุมและแต่งตั้งคณะกรรมการอนุมัติผลการเรียน ($\bar{X} = 3.95$, S.D.= 1.11)

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ด้านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ โดยภาพรวมและรายข้อ

ปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตร อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)	N = 152		
	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา
1. สถานศึกษาได้มีการประชุมและแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ	3.18	1.15	ปานกลาง
2. คณะกรรมการมีขั้นตอนดำเนินการประเมินมาตรฐานวิชาชีพแก่ผู้เรียน	3.49	1.33	ปานกลาง
3. สถานศึกษาจัดประชุมสร้างความเข้าใจแก่ครูผู้สอนในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ	3.10	1.14	ปานกลาง
4. สถานศึกษาดำเนินการประเมินมาตรฐานวิชาชีพได้ตรงตามประเภทวิชา สาขาวิชาและสาขางาน	3.20	1.39	ปานกลาง
5. สถานศึกษาเปิดโอกาสให้สถานประกอบการหรือหน่วยงานภายนอกได้มีส่วนร่วมในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ	3.96	1.04	มาก
รวมเฉลี่ย	3.39	0.80	ปานกลาง

จากตาราง 10 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน เกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ที่มีต่อด้านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$, S.D.= 0.80) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการการศึกษามากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 5 สถานศึกษาเปิดโอกาสให้สถานประกอบการหรือหน่วยงานภายนอกได้มีส่วนร่วมในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.96$, S.D.= 1.04) รองลงมา คือ ข้อที่ 2 คณะกรรมการมีขั้นตอนดำเนินการประเมินมาตรฐานวิชาชีพแก่ผู้เรียน ($\bar{X} = 3.49$, S.D.= 1.33) และข้อที่มีปัญหาการจัดการศึกษาน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 3 สถานศึกษาจัดประชุมสร้างความเข้าใจแก่ครูผู้สอนในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.10$, S.D.= 1.14)

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ด้านการประกันคุณภาพหลักสูตร โดยภาพรวมและรายข้อ

ปัญหาการจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมหลักสูตร อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)	N = 152		
	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา
1. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการ ดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตร	3.83	1.11	มาก
2. สถานศึกษามีการจัดโครงสร้างการบริหารงาน คุณภาพภายในสถานศึกษาตรงตามมาตรฐาน การศึกษา	3.03	1.22	ปานกลาง
3. สถานศึกษามีการกำกับติดตาม รายงานผล การดำเนินการประกันคุณภาพหลักสูตร	3.11	1.06	ปานกลาง
4. สถานศึกษาได้มีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตร อย่างต่อเนื่อง	3.32	1.23	ปานกลาง
5. สถานศึกษามีการสนับสนุนการจัดการศึกษาของ สาขาวิชา สาขางาน เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด	3.09	1.25	ปานกลาง
6. สถานศึกษาได้สำรวจความพึงพอใจของตลาดแรงงาน สังคมและชุมชนอย่างต่อเนื่อง	3.99	0.86	มาก
7. มีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย สอดคล้อง กับความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงานและ มาตรฐานอาชีพ	3.14	1.22	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.36	0.61	ปานกลาง

จากตาราง 11 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน เกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ที่มีต่อด้านการประกันคุณภาพหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$, S.D.= 0.61)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการการศึกษามากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 6 สถานศึกษาได้สำรวจความพึงพอใจของตลาดแรงงาน สังคมและชุมชนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.99$, S.D.= 0.86) รองลงมา คือ ข้อที่ 1 สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตร ($\bar{X} = 3.83$, S.D.= 1.11) และข้อที่มีปัญหาการจัดการศึกษาน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 5 สถานศึกษามีการสนับสนุนการจัดการศึกษาของสาขาวิชาสาขางาน เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ($\bar{X} = 3.09$, S.D.= 1.25)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง จำแนกตาม เพศ และตำแหน่ง

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามเพศ และตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้าน ปรากฏดังตาราง 12-13

ตาราง 12 แสดงการเปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม และรายด้าน

ปัญหาการจัดการศึกษา	เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig
1. ด้านการวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน	ชาย	68	3.44	0.34	0.16	0.87
	หญิง	84	3.43	0.47		
2. ด้านการกำหนดหลักสูตร สถานศึกษา	ชาย	68	3.54	0.63	1.11	0.27
	หญิง	84	3.44	0.43		
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน	ชาย	68	4.17	0.61	0.25	0.80
	หญิง	84	4.15	0.64		
4. ด้านการจัดหลักสูตร อาชีวศึกษา	ชาย	68	3.44	0.34	0.16	0.87
	หญิง	84	3.43	0.47		

ตาราง 12 (ต่อ)

ปัญหาการจัดการศึกษา	เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig
5. ด้านการวัดผลประเมินผล	ชาย	68	3.54	0.63	1.11	0.27
	หญิง	84	3.44	0.43		
6. ด้านการโอนผลการเรียน	ชาย	68	4.17	0.61	0.25	0.80
	หญิง	84	4.15	0.64		
7. ด้านการสำเร็จการศึกษา	ชาย	68	4.40	0.57	2.56*	0.01
	หญิง	84	4.02	1.10		
8. ด้านการประเมินมาตรฐาน วิชาชีพ	ชาย	68	3.66	0.60	3.85*	0.00
	หญิง	84	3.17	0.87		
9. ด้านการประกันคุณภาพ หลักสูตร	ชาย	68	3.28	0.55	-1.38	0.17
	หญิง	84	3.42	0.65		
รวม	ชาย	68	4.22	0.47	1.88	0.06
	หญิง	84	4.05	0.64		

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 ผลเปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามเพศ ทั้งนี้ เมื่อทดสอบความแตกต่างทางสถิติ พบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสำเร็จการศึกษาและด้านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 13 แสดงการเปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้าน

ปัญหาการจัดการศึกษา	ตำแหน่ง	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig
1. ด้านการวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน	ผู้บริหาร	20	3.53	0.18	1.86	0.07
	ครูผู้สอน	132	3.42	0.44		
2. ด้านการกำหนดหลักสูตร สถานศึกษา	ผู้บริหาร	20	4.35	0.31	9.63*	0.00
	ครูผู้สอน	132	3.36	0.43		
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน	ผู้บริหาร	20	4.72	0.26	4.42*	0.00
	ครูผู้สอน	132	4.08	0.62		
4. ด้านการจัดหลักสูตรอาชีวศึกษา	ผู้บริหาร	20	2.78	0.48	3.53*	0.00
	ครูผู้สอน	132	2.35	0.49		
5. ด้านการวัดผลประเมินผล	ผู้บริหาร	20	3.72	0.45	11.30*	0.00
	ครูผู้สอน	132	2.22	0.96		
6. ด้านการโอนผลการเรียน	ผู้บริหาร	20	4.42	0.26	0.72	0.48
	ครูผู้สอน	132	4.37	0.42		
7. ด้านการสำเร็จการศึกษา	ผู้บริหาร	20	4.92	0.19	9.14*	0.00
	ครูผู้สอน	132	4.09	0.93		
8. ด้านการประเมินมาตรฐาน วิชาชีพ	ผู้บริหาร	20	3.97	0.22	7.63*	0.00
	ครูผู้สอน	132	3.30	0.81		
9. ด้านการประกันคุณภาพ หลักสูตร	ผู้บริหาร	20	2.72	0.29	-8.65*	0.00
	ครูผู้สอน	132	3.45	0.59		
รวม	ผู้บริหาร	20	4.65	0.29	7.24*	0.00
	ครูผู้สอน	132	4.05	0.56		

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 ผลเปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามตำแหน่ง ทั้งนี้ เมื่อทดสอบความแตกต่างทางสถิติ พบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการกำหนด

หลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดหลักสูตรอาชีวศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการสำเร็จการศึกษา ด้านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ และด้านการประกันคุณภาพหลักสูตร มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 วิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง จำแนกตาม อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตาม อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน ปรากฏดังตาราง 14-16

ตาราง 14 แสดงการเปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง จำแนกตามอายุ โดยภาพรวม และรายด้าน

ปัญหาการจัดการศึกษา		SS	df	MS	F	Sig
1. ด้านการวิเคราะห์	ระหว่างกลุ่ม	4.34	3	1.46	9.92*	0.00
ประเภทวิชา สาขาวิชา	ภายในกลุ่ม	21.72	148	0.15		
สาขางาน	รวม	26.09	151			
2. ด้านการกำหนด	ระหว่างกลุ่ม	4.68	3	1.56	6.16*	0.00
หลักสูตรสถานศึกษา	ภายในกลุ่ม	37.45	148	0.25		
	รวม	59.03	151			
3. ด้านการจัดการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	0.98	3	2.06	5.77*	0.00
การสอน	ภายในกลุ่ม	37.75	148	0.36		
	รวม	59.03	151			

ตาราง 14 (ต่อ)

ปัญหาการจัดการศึกษา		SS	df	MS	F	Sig
4. ด้านการจัดหลักสูตร อาชีวศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.98	3	0.33	1.28	0.29
	ภายในกลุ่ม	37.45	148	0.26		
	รวม	38.72	151			
5. ด้านการวัดผลประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	7.73	3	2.56	2.45	0.07
	ภายในกลุ่ม	155.49	148	1.05		
	รวม	163.22	151			
6. ด้านการโอนผลการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	1.97	3	0.66	4.29*	0.01
	ภายในกลุ่ม	22.66	148	1.53		
	รวม	24.62	151			
7. ด้านการสำเร็จการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.89	3	0.30	0.35	0.79
	ภายในกลุ่ม	125.99	148	0.85		
	รวม	126.88	151			
8. ด้านการประเมินมาตรฐาน วิชาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	0.63	3	0.21	0.32	0.81
	ภายในกลุ่ม	95.30	148	0.64		
	รวม	95.92	151			
9. ด้านการประกันคุณภาพ หลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	4.92	3	1.64	4.80*	0.00
	ภายในกลุ่ม	50.55	148	0.34		
	รวม	55.47	151			
	ระหว่างกลุ่ม	2.33	3	0.78	2.45	0.66
รวม	ภายในกลุ่ม	46.96	148	0.32		
	รวม	49.29	151			

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ทั้งนี้เมื่อทดสอบความแตกต่างทางสถิติพบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา

สาขางาน ด้านการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการโอนผล
การเรียนรู้ และด้านการประกันคุณภาพหลักสูตร มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 15 แสดงการเปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษา
และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง จำแนกตามวุฒิการศึกษา
โดยภาพรวมและรายด้าน

ปัญหาการจัดการศึกษา		SS	df	MS	F	Sig
1. ด้านการวิเคราะห์ ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน	ระหว่างกลุ่ม	0.51	2	0.26	1.49	0.23
	ภายในกลุ่ม	25.58	149	0.17		
	รวม	26.09	151			
2. ด้านการกำหนด หลักสูตรสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	7.40	2	3.70	15.87*	0.00
	ภายในกลุ่ม	34.73	149	0.23		
	รวม	42.13	151			
3. ด้านการจัดการเรียน การสอน	ระหว่างกลุ่ม	0.65	2	0.33	0.83	0.44
	ภายในกลุ่ม	58.38	149	0.39		
	รวม	59.03	151			
4. ด้านการจัดหลักสูตร อาชีวศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	1.15	2	0.57	2.27	0.11
	ภายในกลุ่ม	37.58	149	0.25		
	รวม	38.73	151			
5. ด้านการวัดผล ประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	20.79	2	10.39	10.87*	0.00
	ภายในกลุ่ม	142.43	149	0.96		
	รวม	163.22	151			
6. ด้านการโอนผล การเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	0.09	2	0.04	0.26	0.77
	ภายในกลุ่ม	24.54	149	0.17		
	รวม	24.63	151			

ตาราง 15 (ต่อ)

ปัญหาการจัดการศึกษา		SS	df	MS	F	Sig
7. ด้านการสำเร็จการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	4.97	2	2.49	3.03*	0.05
	ภายในกลุ่ม	121.91	149	0.82		
	รวม	126.88	151			
8. ด้านการประเมินมาตรฐาน วิชาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	0.92	2	0.46	0.72	0.49
	ภายในกลุ่ม	95.01	149	0.64		
	รวม	95.93	151			
9. ด้านการประกันคุณภาพ หลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	3.60	2	1.80	5.17*	0.01
	ภายในกลุ่ม	51.87	149	0.35		
	รวม	55.47	151			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.29	2	0.64	2.00	0.14
	ภายในกลุ่ม	48.01	149	0.32		
	รวม	49.29	151			

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ทั้งนี้ เมื่อทดสอบความแตกต่างทางสถิติ พบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการสำเร็จการศึกษา และด้านการประกันคุณภาพหลักสูตร มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 16 แสดงการเปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษา
และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง จำแนกตามประสบการณ์
ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

ปัญหาการจัดการศึกษา		SS	df	MS	F	Sig
1. ด้านการวิเคราะห์ ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน	ระหว่างกลุ่ม	1.80	2	0.90	5.53*	0.01
	ภายในกลุ่ม	24.29	149	0.16		
	รวม	26.09	151			
2. ด้านการกำหนด หลักสูตรสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	6.62	2	3.31	13.88*	0.00
	ภายในกลุ่ม	35.51	149	0.24		
	รวม	42.13	151			
3. ด้านการจัดการเรียน การสอน	ระหว่างกลุ่ม	5.06	2	2.53	6.99*	0.00
	ภายในกลุ่ม	53.97	149	0.36		
	รวม	59.03	151			
4. ด้านการจัดหลักสูตร อาชีวศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	1.19	2	0.59	2.36	0.10
	ภายในกลุ่ม	37.54	149	0.25		
	รวม	38.73	151			
5. ด้านการวัดผล ประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	15.97	2	7.98	8.08*	0.00
	ภายในกลุ่ม	147.25	149	0.99		
	รวม	163.22	151			
6. ด้านการโอนผล การเรียน	ระหว่างกลุ่ม	0.87	2	0.43	2.71	0.07
	ภายในกลุ่ม	23.76	149	0.16		
	รวม	24.63	151			
7. ด้านการสำเร็จ การศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	5.77	2	2.89	3.55*	0.03
	ภายในกลุ่ม	121.01	149	0.81		
	รวม	126.88	151			
8. ด้านการประเมิน มาตรฐานวิชาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2.23	2	1.12	1.78	0.17
	ภายในกลุ่ม	93.70	149	0.63		
	รวม	95.93	151			

ตาราง 16 (ต่อ)

ปัญหาการจัดการศึกษา		SS	df	MS	F	Sig
9. ด้านการประกันคุณภาพ หลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	8.53	2	4.27	13.54*	0.00
	ภายในกลุ่ม	46.94	149	0.32		
	รวม	55.47	151			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2.24	2	1.12	3.55*	0.03
	ภายในกลุ่ม	47.06	149	0.32		
	รวม	49.29	151			

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ทั้งนี้ เมื่อทดสอบความแตกต่างทางสถิติ พบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน ด้านการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการสำเร็จการศึกษา และด้านการประกันคุณภาพหลักสูตร มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 5 ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 5 คน จากการสัมภาษณ์

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยพบปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จากการสัมภาษณ์ของผู้บริหารและครู ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดพะเยา และความถี่ของข้อคำถามรวมถึงข้อเสนอแนะของแบบสอบถามสรุปเป็นแนวทางแก้ไข ดังนี้

1. ปัญหาด้านการวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน

1.1 สถานศึกษาควรมีการจัดการประชุมร่วมกับคณะครูและบุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา

1.2 สถานศึกษาควรมีการประชุมปรึกษา จากคณะกรรมการจัดการศึกษาทั้งสองสถานศึกษา ในการร่วมกันวิเคราะห์ สาขางาน สาขาวิชา ที่เปิดตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

1.3 สถานศึกษาควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความเข้าใจใน สาขาวิชาและสาขางาน ที่ทำการเปิดสอน เพื่อดำเนินการจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา ได้ตรงตามสาขาที่ทำการเปิดสอน

2. ปัญหาด้านการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา

2.1 สถานศึกษาควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดหลักสูตรทวิศึกษาอย่างเหมาะสม

2.2 คณะกรรมการจัดการหลักสูตรทวิศึกษาทั้งสองสถานศึกษา ควรมีการหารือร่วมกันเพื่อดำเนินการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและกำหนดรายวิชาตรงตามโครงสร้างของหลักสูตรทวิศึกษา รวมถึงมีความสอดคล้องของเนื้อหากับบริบทของสถานศึกษา

2.3 สถานศึกษาควรมีการประชุมอนุมัติการใช้หลักสูตรรูปแบบทวิศึกษาของสถานศึกษาจัดทำขึ้น มีการประชุมทำความเข้าใจกับครูผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตรทวิศึกษา รวมถึงมีการกำกับติดตาม ผลการนำหลักสูตรทวิศึกษาไปใช้อย่างต่อเนื่อง

3. ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน

3.1 สถานศึกษาควรเตรียมความพร้อมด้านครูผู้สอนตรงตามรายวิชาที่กำหนด และจัดหาครูที่เป็นแกนนำในด้านการจัดการเรียนการสอน

3.2 สถานศึกษาควรมีการชี้แจงทำความเข้าใจกับครูผู้สอนในเรื่องจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรทวิศึกษา

3.3 สถานศึกษาควรมีการจัดการเรียนการสอนครบตามโครงสร้างของหลักสูตรทวิศึกษา รวมถึงจัดตั้งคณะกรรมการกำกับติดตามผลดำเนินการจัดการเรียนการสอน

4. ด้านการจัดหลักสูตรอาชีวศึกษา

4.1 สถานศึกษาควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดทำแผนการเรียนครบตามโครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

4.2 สถานศึกษาควรมีการกำกับติดตามผลดำเนินการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

5. ด้านการวัดผลประเมินผล

5.1 สถานศึกษาควรมีทำการมีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการวัดผลประเมินผล

5.2 คณะกรรมการในการวัดผลประเมินผล ควรจัดทำเกณฑ์การวัดผลประเมินผล

สอดคล้องกับการเรียนรู้ของแต่ละรายวิชาของผู้เรียน ตามสมรรถนะรายวิชาและตามสภาพจริง และตรงตามเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการกำหนด

6. ด้านการโอนผลการเรียน

6.1 สถานศึกษาควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ความเข้าใจโครงสร้างของหลักสูตร เพื่อดำเนินการประชุมอนุมัติผลของการเทียบโอนผลการเรียน รายวิชาครบตามโครงสร้างหลักสูตรกำหนด

6.2 สถานศึกษาควรทำการกำหนดระยะเวลาดำเนินการโอนผลการเรียนได้เหมาะสม

7. ด้านการสำเร็จการศึกษา

7.1 สถานศึกษาต้องทำการประชุมและแต่งตั้งคณะกรรมการอนุมัติผลการเรียน โดยคณะกรรมการจะทำการตรวจสอบผลการศึกษาของผู้เรียนครบตามเกณฑ์สำเร็จการศึกษาของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

7.2 สถานศึกษาควรมีการกำกับติดตามรายงานผลสำเร็จของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

8. ด้านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

8.1 สถานศึกษาควรมีการประชุมและแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ โดยกำหนดขั้นตอนดำเนินการประเมินมาตรฐานวิชาชีพแก่ผู้เรียนให้ตรงตามประเภทวิชา สาขาวิชาและสาขางาน

8.2 สถานศึกษาควรทำการจัดประชุมสร้างความเข้าใจแก่ครูผู้สอนในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

8.3 สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้สถานประกอบการหรือหน่วยงานภายนอกได้มีส่วนร่วมในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

9. ด้านการประกันคุณภาพหลักสูตร

9.1 สถานศึกษาควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตร และบริหารงานคุณภาพภายในสถานศึกษาตรงตามมาตรฐานการศึกษา

9.2 สถานศึกษาควรทำการสนับสนุนการจัดการศึกษาของสาขาวิชา สาขางาน เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด และมีการกำกับติดตาม รายงานผลการดำเนินการประกันคุณภาพหลักสูตร และทำการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

9.3 สถานศึกษาควรจัดทำการสำรวจความพึงพอใจของตลาดแรงงาน สังคมและชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงานและมาตรฐานอาชีพ

บทที่ 5

บทสรุป

จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง เรื่อง ปัญหาและแนวทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ เพศ อายุ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และเพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาในการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร จำนวน 20 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ 5 คน รองผู้อำนวยการ 15 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง จากสถานศึกษา 5 วิทยาลัย จำนวน 203 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเทียบตามตารางของเครซีและมอร์แกน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 132 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบโควตา (Quota) รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 152 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีจำนวนทั้งหมด 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ แบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาจัดการศึกษา ตอนที่ 3 แบบสอบถามในเรื่องข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางจัดการศึกษา และแบบสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่กำหนด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์ความแปรปรวน ด้วยสถิติ t-test (t-Distribution) และ F-test (F-Distribution) การวิเคราะห์ความแปรปรวน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปช่วยวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของแบบสอบถามปลายเปิดและการสัมภาษณ์พิจารณาความเหมือนความแตกต่างและหาความสัมพันธ์ของประเด็นเนื้อหาเป็นข้อสรุปบรรยายเป็นความเรียง ผลของการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย พร้อมทั้งมีข้อเสนอแนะการนำไปใช้และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษา เรื่อง ปัญหาและแนวทางจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ผู้วิจัยขอสรุปผลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน พบว่า ปัญหาการปฏิบัติโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการโอนผลการเรียน ด้านการสำเร็จการศึกษา และด้านการจัดการเรียนการสอน ในส่วนด้านที่มีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ด้านการจัดหลักสูตรอาชีวศึกษา และด้านการวัดผลประเมินผล

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง จำแนกตาม เพศ อายุ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน เมื่อพิจารณา

การจำแนกตามเพศ โดยภาพรวมพบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสำเร็จการศึกษาและด้านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การจำแนกตามอายุ โดยภาพรวม พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน ด้านการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการโอนผลการเรียน และด้านการประกันคุณภาพหลักสูตร มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การจำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวม พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดหลักสูตรอาชีวศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการสำเร็จการศึกษา ด้านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ และด้านการประกันคุณภาพหลักสูตร มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การจำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดหลักสูตร

สถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการสำเร็จการศึกษา และด้านการประกันคุณภาพ หลักสูตร มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน ด้านการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการสำเร็จการศึกษา และด้านการประกันคุณภาพหลักสูตร มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางการแก้ปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ทั้ง 9 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านการวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน

3.1.1 สถานศึกษาควรมีการจัดการประชุมร่วมกับคณะครูและบุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา

3.1.2 สถานศึกษาควรมีการประชุมปรึกษา จากคณะกรรมการจัดการศึกษา ทั้งสองสถานศึกษา ในการร่วมกันวิเคราะห์ สาขาวิชา สาขาวิชา ที่เปิดตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

3.1.3 สถานศึกษาควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความเข้าใจในสาขาวิชาและสาขาวิชา ที่ทำการเปิดสอน เพื่อดำเนินการจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา ได้ตรงตามสาขาที่ทำการเปิดสอน

3.2 ด้านการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา

3.2.1 สถานศึกษาควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดหลักสูตรทวิศึกษาอย่างเหมาะสม

3.2.2 คณะกรรมการจัดการหลักสูตรทวิศึกษาทั้งสองสถานศึกษา ควรมีการหารือร่วมกันเพื่อดำเนินการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและกำหนดรายวิชาตรงตามโครงสร้างของหลักสูตรทวิศึกษา รวมถึงมีความสอดคล้องของเนื้อหากับบริบทของสถานศึกษา

3.2.3 สถานศึกษาควรมีการประชุมอนุมัติการใช้หลักสูตรรูปแบบทวิศึกษาของสถานศึกษาจัดทำขึ้น มีการประชุมทำความเข้าใจกับครูผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตรทวิศึกษา รวมถึงมีการกำกับติดตาม ผลการนำหลักสูตรทวิศึกษาไปใช้อย่างต่อเนื่อง

3.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน

3.3.1 สถานศึกษาควรทำการเตรียมความพร้อมด้านครูผู้สอนตรงตามรายวิชาที่กำหนด และจัดหาครูที่เป็นแกนนำในด้านการจัดการเรียนการสอน

3.3.2 สถานศึกษาควรมีการชี้แจงทำความเข้าใจกับครูผู้สอนในเรื่องจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรทวิศึกษา

3.3.3 สถานศึกษาควรมีการจัดการเรียนการสอนครบตามโครงสร้างของหลักสูตรทวิศึกษา รวมถึงจัดตั้งคณะกรรมการกำกับติดตามผลดำเนินการจัดการเรียนการสอน

3.4 ด้านการจัดหลักสูตรอาชีวศึกษา

3.4.1 สถานศึกษาควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดทำแผนการเรียนครบตามโครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

3.4.2 สถานศึกษาควรมีการกำกับติดตามผลดำเนินการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

3.5 ด้านการวัดผลประเมินผล

3.5.1 สถานศึกษาควรมีทำการมีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการวัดผลประเมินผล

3.5.2 คณะกรรมการในการวัดผลประเมินผล ควรจัดทำเกณฑ์การวัดผลประเมินผลสอดคล้องกับการเรียนรู้ของแต่ละรายวิชาของผู้เรียน ตามสมรรถนะรายวิชาและตามสภาพจริง และตรงตามเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการกำหนด

3.6 ด้านการโอนผลการเรียน

3.6.1 สถานศึกษาควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ความเข้าใจโครงสร้างของหลักสูตร เพื่อดำเนินการประชมนอนุมัติผลของการเทียบโอนผลการเรียนรายวิชาครบตามโครงสร้างหลักสูตรกำหนด

3.6.4 สถานศึกษาควรทำการกำหนดระยะเวลาดำเนินการโอนผลการเรียนได้เหมาะสม

3.7 ด้านการสำเร็จการศึกษา

3.7.1 สถานศึกษาต้องทำการประชุมและแต่งตั้งคณะกรรมการอนุมัติผลการเรียน โดยคณะกรรมการจะทำการตรวจสอบผลการศึกษาของผู้เรียนครบตามเกณฑ์สำเร็จการศึกษาของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

3.7.2 สถานศึกษาควรมีการกำกับติดตามรายงานผลสำเร็จของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

3.8 ด้านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

3.8.1 สถานศึกษาควรมีการประชุมและแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ โดยกำหนดขั้นตอนดำเนินการประเมินมาตรฐานวิชาชีพแก่ผู้เรียนให้ตรงตามประเภทวิชา สาขาวิชาและสาขางาน

3.8.2 สถานศึกษาควรทำการจัดประชุมสร้างความเข้าใจแก่ครูผู้สอนในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

3.8.3 สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้สถานประกอบการหรือหน่วยงานภายนอกได้มีส่วนร่วมในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

3.9 ด้านการประกันคุณภาพหลักสูตร

3.9.1 สถานศึกษาควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตร และบริหารงานคุณภาพภายในสถานศึกษาตรงตามมาตรฐานการศึกษา

3.9.2 สถานศึกษาควรทำการสนับสนุนการจัดการศึกษาของสาขาวิชาสาขางาน เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด และมีการกำกับติดตาม รายงานผลการดำเนินการประกันคุณภาพหลักสูตร และทำการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

3.9.3 สถานศึกษาควรจัดทำการศึกษาสำรวจความพึงพอใจของตลาดแรงงาน สังคมและชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงานและมาตรฐานอาชีพ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาปัญหาและแนวทางจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 9 ด้าน พบปัญหาในการจัดการศึกษาหลายด้าน ซึ่งข้อมูลปัญหาเหล่านี้นำไปปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา แล้วนำไปเป็นแนวทางจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ต่อไป ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง พิจารณาเป็นรายด้าน จำนวนทั้งหมด 9 ด้าน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยมีการเรียงลำดับค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาการจัดการศึกษาในแต่ละด้านจากมากไปน้อย ดังนี้

1.1 ปัญหาของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่

1.1.1 ปัญหาของการปฏิบัติด้านที่ 6 การโอนผลการเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ที่มีต่อการโอนผลการเรียน พบว่า ปัญหาของการปฏิบัติโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.41) จากปัญหาดังกล่าวอาจเป็นเพราะว่าทางสถานศึกษาทั้งสองสังกัดอาจยังไม่ได้มีการวางแผนการดำเนินการโอนผลการเรียนไปในแนวทิศทางเดียวกัน ทางสถานศึกษาไม่ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการเทียบโอนผลการเรียนในหลักสูตรทวิศึกษา ส่งผลให้เมื่อถึงระยะเวลากำหนดการจบหลักสูตร พบว่า หน่วยกิตของผู้เรียนไม่ครบตามเกณฑ์ที่กำหนด ครูผู้สอนอาจมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเทียบโอนผลการเรียนระหว่างวิชาของหลักสูตรทั้งสองสถานศึกษาคคลเคลื่อน ในส่วนของผลการเรียน พบว่า ผู้เรียนส่วนหนึ่งมีผลการเรียนในรายวิชาที่จะนำมาทำการเทียบโอน มีเกรดเฉลี่ยที่ต่ำกว่า 2.00 จึงไม่สามารถดำเนินการนำผลการเรียนมาเทียบโอนให้ครบตรงตามหลักสูตรของอาชีวศึกษาได้ ดังนั้น สถานศึกษาควรมีการดำเนินการวางแผนจัดตั้งคณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียน มีการจัดประชุมวางแผนดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนครบตามโครงสร้างของหลักสูตรกำหนดร่วมกันทั้งสองสถานศึกษาเพื่อดำเนินการปฏิบัติเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ รวมถึงกำกับติดตามผลการเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนูญแก้วแสนเมือง (2557, หน้า 81) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาระบบการเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กล่าวว่า ระบบการเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์ กระบวนการเทียบโอนความรู้ ควรประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การดำเนินการ การติดตามประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนา และสิ่งสำคัญที่สุดในระบบการเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์ คือ สถาบันการศึกษาจะต้องทำหลักสูตร ให้อยู่ในรูปของโมดูล เพื่อที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถเทียบโอนได้สะดวก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมเดช ดอกดวง (2560, หน้า 69) ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารโครงการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) กรณีโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 32 กับวิทยาลัยสารพัดช่าง จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัย พบว่า การประเมินผลผลิตจากตรวจสอบคะแนนสะสมจากผลการเรียนของนักเรียน 2 กลุ่ม คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ปวช.2) และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ปวช.3) ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 32

จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า มีผลการประเมินการเรียนรายวิชาสามัญตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556 นักเรียนส่วนใหญ่มีผลการเรียนเกรดเฉลี่ยถึงระดับ 2.00 แต่มีนักเรียนบางส่วนยังมี ผลการเรียนเกรดเฉลี่ยไม่ถึงระดับ 2.00 ซึ่งจะต้องได้รับการประเมินใหม่ ก่อนจะนำผลการเรียน ม. 6 ไปเทียบโอนกับหลักสูตร ปวช. 2556 จึงจะได้วุฒิ ปวช.

1.1.2 ปัญหาของการปฏิบัติด้านที่ 7 การสำเร็จการศึกษา ตามความคิดเห็น ของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและ มัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ที่มีต่อการสำเร็จการศึกษา พบว่า ปัญหาของการปฏิบัติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.92) จากปัญหาดังกล่าวอาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาไม่ได้มีการตรวจสอบผลการเรียนของผู้เรียนได้เหมือนกับผู้เรียนในหลักสูตรปกติ จะต้องมีการเทียบโอนผลการเรียนให้เสร็จสิ้นจึงจะสามารถเข้าสู่ขั้นตอนการทำเรื่องสำเร็จ การศึกษาได้ ซึ่งเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาของผู้เรียนของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) (สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา) ผู้เรียนจะต้องประเมินผ่านรายวิชาในหมวดวิชาต่าง ๆ มีหน่วยกิตสะสมครบถ้วนในแต่ละ ประเภทวิชาและสาขาวิชา ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต้องไม่ต่ำกว่า 2.00 และผ่านการ ประเมินมาตรฐานวิชาชีพ รวมถึงผู้เรียนต้องมีเวลาในการเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60 ของเวลาที่จัดกิจกรรมในแต่ละภาคเรียน แต่ปัญหาที่พบคือ ผู้เรียนยังไม่สามารถทำ เรื่องสำเร็จการศึกษาได้ อันเนื่องจากการเทียบโอนผลการเรียน คะแนนเฉลี่ยการเรียนของผู้เรียน การนำรายวิชามาเทียบโอนให้ครบหน่วยกิต การประสานงานของสถานศึกษาทั้งสอง สถานศึกษายังมีการล่าช้า และการกำกับติดตามตรวจสอบเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาของ ผู้เรียนบางสถานศึกษาอาจยังไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานจัดการในส่วนนี้ จึงทำ ให้ผู้เรียนสำเร็จการศึกษาล่าช้าไม่ตรงเวลาที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันวิสาข์ แก้วสมบูรณ์ (2557, หน้า 67) ในการวิจัย เรื่อง ปัจจัยในการสำเร็จการศึกษาล่าช้า ของนิสิต ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ ผลการวิจัยในด้านการสำเร็จการศึกษาล่าช้าของนิสิต พบว่า ปัจจัยในการสำเร็จการศึกษาล่าช้าของนิสิตเรียงจากปัจจัยทั้ง 6 ด้าน เรียงลำดับจาก มากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านคุณลักษณะส่วนตัวของนิสิต ด้านความรู้การทำวิจัย ด้านอาจารย์ ที่ปรึกษา ด้านการบริหารจัดการของหลักสูตร ด้านขั้นตอน/ระเบียบ/ข้อบังคับ/แนวทางการ ปฏิบัติ และด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมเดช ดอกดวง (2560, หน้า 71) เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารโครงการ จัดการศึกษา

เรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) กรณีโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 32 กับวิทยาลัยสารพัดช่าง จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาด้านการสำเร็จการศึกษา พบว่า คะแนนสะสมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแต่ละรายวิชาทุกภาคเรียนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ปรากฏว่า คะแนนบางรายวิชาเกรดเฉลี่ยไม่ถึงระดับ 2.00 ซึ่งเป็นเกณฑ์ในการตัดสินในการเทียบโอนรายวิชาสามัญ กับหลักสูตร ปวช. 2556 ถ้าต้องการให้นักเรียนจบ ม.6 และ ปวช. 2556 พร้อมกัน สถานศึกษา 2 แห่ง ต้องปรับแผนการเรียนรายวิชาสามัญและรายวิชาชีพ โดยเพิ่มเวลาเรียนหลักสูตร ปวช.2556 ในช่วงปิดภาคเรียนสามารถให้นักเรียนได้รับวุฒิการศึกษา ม.6 และ ปวช. พร้อมกัน

1.1.3 ปัญหาของการปฏิบัติด้านที่ 3 การจัดการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ที่มีต่อด้านการจัดหลักสูตรอาชีวศึกษา พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.63) จากปัญหาดังกล่าวอาจเป็นเพราะว่าทางสถานศึกษาไม่ได้มีการประชุมทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรทวิศึกษาให้แก่ครูผู้สอน ทำให้ครูผู้สอนอาจจะมีการเตรียมความพร้อมในด้านการจัดการเรียนการสอนได้ไม่เพียงพอ ในการประสานงานของสถานศึกษาที่สำหรับการจัดการเรียนการสอนทั้งสองสถานศึกษา อาจยังไม่มีข้อตกลงที่ชัดเจนในบางส่วน ในการเรียนวิชาชีพจะต้องมีความพร้อมของอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอน สถานที่ของห้องปฏิบัติการที่เหมาะสม ดังนั้น สถานศึกษาควรประสานงานทำข้อตกลงเกี่ยวกับสถานศึกษาที่ในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้ชัดเจน และควรจัดตั้งครูแกนนำในด้านการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรทวิศึกษา เพื่อให้มีประสานงาน กำกับดูแล และช่วยเหลือในการจัดการเรียนการสอนให้ได้ครบตามหลักสูตรที่กำหนด และควรให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการประชุมทำความเข้าใจ และเสนอแนะแนวรูปแบบในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลธาร สมานธิ (2560, หน้า 90) วิจัยเรื่อง การพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของโรงเรียนสบเมยวิทยาคม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนสบเมยวิทยาคมได้เข้าร่วมโครงการทวิศึกษาและสอนนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการแล้วจำนวน 2 รุ่น ทำให้ครูผู้สอนยังไม่มีความรู้ความเข้าใจการสอน อีกทั้งยังขาดการเตรียมความพร้อมของบุคลากรในการสอนเฉพาะทาง ตามโครงการการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) รวมทั้งยังขาดความพร้อมทางด้านห้องปฏิบัติการ ฟาร์ม เครื่องมือ อุปกรณ์ วัสดุฝึกและครุภัณฑ์ที่ได้มาตรฐานตามที่

สาขาวิชากำหนด ที่เป็นเช่นนี้เพราะงบประมาณไม่เพียงพอเนื่องจากรัฐบาลยังขาด การสนับสนุนงบประมาณ เพิ่มเติมให้แก่สถานศึกษา ในการส่งเสริมการจัดการศึกษารูปแบบ ทวิศึกษา และสอดคล้องกับ ศรีไพร ภาราทอง (2550, หน้า 109) ได้ศึกษาสภาพปัญหา การจัดการเรียนการสอนและความต้องการในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุราษฎร์ธานี พบว่า สภาพปัญหาการจัดการเรียน การสอน โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีปัญหา มากที่สุด คือ ด้านปัจจัยสนับสนุนต่อการเรียนการสอน รองลงมาด้านกระบวนการเรียน การสอน อันเนื่องจากเนื้อหาวิชาไม่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและ ไม่เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน สถานที่และสื่ออุปกรณ์การสอนยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ ของผู้เรียน

1.2 ปัญหาของการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีจำนวน 4 ด้าน ได้แก่

1.2.1 ปัญหาของการปฏิบัติด้านที่ 2 การกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา

ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตร อาชีวศึกษาและมีธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง ที่มีต่อด้านการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.53) จากปัญหาดังกล่าวอาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาของอาชีวศึกษามีการดำเนินการจัดทำ แผนการเรียนตามโครงสร้างของหลักสูตรที่กำหนดไว้แล้วส่วนหนึ่ง และได้ดำเนินการจัด การเรียนการสอนในหมวดทักษะวิชาชีพได้ครบตามโครงสร้างหลักสูตร ตรงตามเงื่อนไขของ การตัดสินผลการเรียน เพื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ แต่บางสถานศึกษาอาจยังมีการเตรียมความพร้อมไม่ครบทุกด้าน จึงต้องดำเนินการใช้ หลักสูตรแล้วควรนำมาปรับปรุงพัฒนาให้ต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนศักดิ์ เปาวิก (2550, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 พบว่า ปัญหา ในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในภาพรวมปฏิบัติน้อย โดยมีปัญหาในด้านจาก การเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา 2) ด้าน นิเทศ กำกับ ติดตาม การประเมินผลการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา 3) การปรับปรุง พัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา 4) การดำเนินการใช้หลักสูตร 5) สรุปผล การดำเนินการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา 6) การวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา 7) การทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา

1.2.2 ปัญหาของการปฏิบัติด้านที่ 1 การวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขาวิชา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง ที่มีต่อการวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขาวิชา พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = 0.42) จากปัญหาดังกล่าวอาจเป็นเพราะว่า ในส่วนของการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาได้ทำการแต่งตั้งคณะกรรมการที่ยังไม่มีความเข้าใจในสาขาวิชาและสาขาวิชาที่ทำการเปิดสอนเท่าที่ควร สถานศึกษาบางแห่งไม่ได้มีการให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในสาขาวิชาที่จะทำการเปิดสอน ดังนั้น สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการโดยพิจารณาจากครูผู้สอนที่มีความรู้ความเข้าใจในสาขาวิชาและสาขาวิชาที่ตรงกับการจัดการเรียนการสอน ในส่วนของการพิจารณาการเปิดสาขาวิชาและสาขาวิชาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรดำเนินการวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขาวิชา สาขาวิชา ที่จะทำการเปิดสอนในรูปแบบหลักสูตรอาชีวศึกษา โดยคำนึงถึงบริบทของสถานศึกษาและความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพาดา สิริกุดตา, ไพบุลย์ อารุ่งโรจน์ และวรินทร์า ศิริสุทธิกุล (2554, หน้า 112) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความเป็นไปได้ทางการตลาดในการเปิดสอนหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการวิจัย พบว่า จากการวิเคราะห์และสำรวจความต้องการและพิจารณาบริบทและสิ่งแวดล้อมทางการจัดหลักสูตร ความเป็นไปได้ในทางการตลาดในการเปิดสอนหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในระดับ เห็นด้วย ทั้งในภาพรวมและการส่งเสริมการตลาด ด้านหลักสูตร ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านคณาจารย์ และด้านค่าธรรมเนียมการศึกษา อยู่ในระดับดี ความคิดเห็นต่อสาขาดังกล่าว เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน ด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมอยู่ในระดับมาก โดยคณะผู้บริหารต้องวางแผนการตลาดเพื่อรองรับกลุ่มเป้าหมายหลัก ได้แก่ เพศชายเพศหญิง สาขาวิชาที่เรียนจบ และกำหนดหลักสูตรโดยมีการบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ ปัจจัยดังกล่าวมีผลการแนวโน้มในการเปิดการสอนในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม และสอดคล้องกับ James and Cyert (2007) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การประเมินผลกระทบของ นักศึกษาอาชีวศึกษากับความสามารถในการจ้างงาน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนอาชีวศึกษา คือนโยบายของรัฐบาล สาขาวิชา สาขาวิชา ที่สถานศึกษาทำการเปิดสอน และระเบียบต่าง ๆ ที่

สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตของประชาชน รวมถึง ผู้ปกครอง ครู นักเรียน นักศึกษา และ ปัจจัยอื่น ๆ เช่น ความสนใจส่วนบุคคล วัตถุประสงค์ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ที่ต้องการให้การ เรียนอาชีวศึกษาเป็นอีกทางเลือกแห่งการฝึกงานจะเป็นข้อได้เปรียบอีกข้อหนึ่งสำหรับผู้สำเร็จ การศึกษาในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน

1.2.3 ปัญหาของการปฏิบัติด้านที่ 8 ด้านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตร อาชีวศึกษาและมีมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง ที่มีต่อด้านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$, S.D. = 0.80) จากปัญหาดังกล่าวอาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาจะต้องดำเนินการจัดประเมินมาตรฐาน วิชาชีพให้แก่ผู้เรียนให้ตรงเกณฑ์ของการประเมินมาตรฐานวิชาชีพกำหนด แต่อาจเป็นเพราะ คณะกรรมการจัดการประเมินมาตรฐานวิชาชีพยังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนในการจัดการ ประเมิน ดังนั้น สถานศึกษาควรทำการจัดประชุมสร้างความเข้าใจแก่คณะกรรมการ การประเมินและครูผู้สอนในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพรวมถึงสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ สถานประกอบการหรือหน่วยงานภายนอกได้มีส่วนร่วมในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนภรณ์ กิตติพนงวัตร (2552, หน้า 80) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การประเมินมาตรฐานวิชาชีพสาขาวิชาการโรงแรมและบริการ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง ในเขตกรุงเทพมหานครได้ทำการประเมินมาตรฐานวิชาชีพตามเกณฑ์ของการประเมิน มาตรฐานวิชาชีพกำหนด ผลการวิจัย พบว่า ระดับมาตรฐานวิชาชีพของนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชา การโรงแรมและบริการในเขตกรุงเทพ ดานความรู้ ทางดานงานโรงแรมและบริการอยู่ในระดับน้อย ดานทักษะทางดานงานโรงแรมและบริการ อยู่ในระดับปานกลาง และดานเจตคติต่อวิชาชีพงานโรงแรมและบริการอยู่ในระดับดี ส่วนสภาพการจัดหลักสูตรในการฝึกปฏิบัติงานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้ดำเนินการให้ไปไปตามเกณฑ์หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ของกระทรวงศึกษาธิการ สถานศึกษาได้จัดให้นักศึกษาได้ปฏิบัติงานจริงครบตามเกณฑ์ที่ กำหนด และสอดคล้องกับ ชลธาร สมานิติ (2560, หน้า 118) วิจัย เรื่อง การพัฒนาคู่มือ การบริหารจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมีมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของโรงเรียนสบเมยวิทยาคม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการวิจัย พบว่า เมื่อนักเรียนได้ลงทะเบียน เรียนครบทุกรายวิชาตามหลักสูตรแล้วต้องได้รับการประเมินมาตรฐานวิชาชีพจาก

คณะกรรมการประเมินมาตรฐานวิชาชีพโดยวิทยาลัยการอาชีพแม่สะเรียงร่วมกับกรมพัฒนาฝีมือแรงงานได้จัดทำแบบประเมินมาตรฐานวิชาชีพทำการประเมินและปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมินมาตรฐานวิชาชีพได้ครบถ้วน

1.2.4 ปัญหาของการปฏิบัติด้านที่ 9 การประกันคุณภาพหลักสูตร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมหลักสูตร อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง ที่มีต่อการประกันคุณภาพหลักสูตร พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.61) จากปัญหาดังกล่าวอาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาของอาชีวศึกษาแต่ละวิทยาลัย ได้มีการจัดทำโครงสร้างหลักสูตร การประกันคุณภาพหลักสูตร ได้ตามมาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ กำหนด ประเมินพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง แต่อาจจะยังไม่มีมีการแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพหลักสูตรอย่างชัดเจน ทำให้เกิดการประเมินไม่ต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพงษ์ ธิดาราม (2559, หน้า 82) แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรแบบทวิศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ผลการวิจัย พบว่า ในด้านการประกันคุณภาพหลักสูตร ได้ทำการการจัดการประเมินหลักสูตร และการปรับปรุงหลักสูตร ผลการจัดการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง

1.3 ปัญหาของการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย มีจำนวน 2 ด้าน ได้แก่

1.3.1 ปัญหาของการปฏิบัติด้านที่ 4 การจัดหลักสูตรอาชีวศึกษา ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง ที่มีต่อการจัดหลักสูตรอาชีวศึกษา พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.41$, S.D. = 0.51) จากปัญหาดังกล่าวอาจเป็นเพราะว่า ทางสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ทุกสถานศึกษา ได้มีการจัดทำหลักสูตร ตรงตามสำนักมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีการปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและตรงกับสถานประกอบการ ต้องการ มุ่งเน้นส่งเสริมพัฒนาทักษะวิชาชีพให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน และภายในสถานศึกษาทุกสถานศึกษาที่จัดการศึกษาทวิศึกษานี้ได้มีคณะกรรมการจัดหลักสูตรที่ทำตามระเบียบแบบแผนตรงตามสำนักมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด รวมทั้งมีการประเมินหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง หลักสูตรมีความเหมาะสมทั้งสองสถานศึกษา จึงทำให้ระดับปัญหาของการปฏิบัติการจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษาโดยใช้หลักสูตร

ด้านอาชีวศึกษาอยู่ระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมเดช ดอกดวง (2560, หน้า 69) เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารโครงการ จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) กรณีโรงเรียน ราชประชานุเคราะห์ 32 กับวิทยาลัยสารพัดช่างจังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัย พบว่า เมื่อพิจารณาข้อมูลการประเมินความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู บุคลากร กรรมการสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ในการปฏิบัติงานด้านกระบวนการ (Process) เป็นรายด้านย่อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงสุด คือ การประเมินมาตรฐานวิชาชีพเกี่ยวกับนักเรียนได้ลงทะเบียนเรียนครบทุกรายวิชา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนรองลงมา คือ การจัดหลักสูตรอาชีวศึกษา มีการจัดการเรียนการสอนใน หมวดวิชาทักษะวิชาชีพครบตามโครงสร้างหลักสูตร ด้านย่อยที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนน้อยกว่าด้านอื่น คือ การจัดการเรียนการสอน เกี่ยวกับเครื่องมือ อุปกรณ์ วัสดุฝึกและครุภัณฑ์เพียงพอ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาริรัตน์ ชูรวง (2559, บทคัดย่อ) การประเมินการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ที่ 23 จังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานบริหารพิเศษ ผลการวิจัย พบว่า การประเมินการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ที่ 23 จังหวัดพิษณุโลก มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีผลการประเมินเป็นดังนี้ ด้านการประเมินปัจจัยนำเข้าของการจัดการศึกษา พบว่า หลักสูตรของการศึกษา ความพร้อมของผู้สอน ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ งบประมาณอยู่ในระดับมาก ด้านประเมินการจัดการศึกษา พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

1.3.2 ปัญหาของการปฏิบัติงานด้านที่ 5 การวัดผลประเมินผล พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง ที่มีต่อด้านด้านการวัดผลประเมินผล พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.48$, S.D. = 1.04) จากปัญหาดังกล่าวอาจเป็นเพราะว่า ทั้งสองสถานศึกษาที่ทำการจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษาทางสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ทำการประเมินทักษะวิชาชีพเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินตรงกับสมรรถนะวิชาชีพที่กำหนด ในการเรียนวิชาสามัญทางสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีการประเมินตามเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการกำหนดอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้การวัดผลประเมินผลของแต่ละสถานศึกษาเป็นไปตามระเบียบ ประกอบกับทุกสถานศึกษามีคณะกรรมการการวัดประเมินผลที่ทำการประเมินตามเกณฑ์รวมถึงมีการประเมินอย่างต่อเนื่อง จึงส่งผลให้ระดับปัญหาของ

การปฏิบัติการจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษาในด้านการวัดผลประเมินผล อยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลธาร สมานิติ (2560, หน้า 117) วิจัย เรื่อง การพัฒนาคู่มือ การบริหารจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของโรงเรียนสบเมยวิทยาคม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนสบเมยวิทยาคม ได้เน้นการประเมินสภาพจริงโดยให้เป็นไปตามระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย การจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง จำแนกตาม เพศ อายุ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน เมื่อพิจารณา

2.1 จำแนกตามเพศ ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ที่เป็นเพศหญิงและเพศชาย โดยภาพรวม พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสำเร็จการศึกษาและด้านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะในรูปแบบของการทำงานในแต่ละสถานศึกษา มีรูปแบบการจัดการศึกษาเหมือนกัน ปัญหาที่พบจากการทำงานในแต่ละด้านในการจัดการศึกษาจึงมีความคิดเห็น ทั้งเพศชายและเพศหญิงไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณิชภา รูปนสิทธิ์างกูร (2558, หน้า 79) ได้วิจัยความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน อบจ.บ้านตลาดเหนือ (วันครู 2502) สังกัด อบจ. ภูเก็ต ผลการวิจัย พบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นจำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เนื่องมาจาก ครูเพศหญิง เพศชาย มีสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาค มีโอกาสในการพัฒนาศักยภาพตนเองและแสวงหาความรู้เท่าเทียมกัน ความสามารถในการปฏิบัติงานเหมือนกัน ฉะนั้น ความแตกต่างทางด้านความสามารถในการปฏิบัติงานระหว่างเพศ ไม่มาก จึงส่งผลให้ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็น ต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน อบจ.บ้านตลาดเหนือ (วันครู 2502) สังกัด อบจ. ภูเก็ต ไม่แตกต่างกัน

2.2 จำแนกตามอายุ ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ทั้งนี้ เมื่อทดสอบความแตกต่างทางสถิติ พบว่า โดยภาพรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณา

เป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน ด้านการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการโอนผลการเรียน และด้านการประกันคุณภาพหลักสูตร มีความแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะ ในการทำงานหรือการจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษานี้ ทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงานไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครูผู้สอน อายุมากหรืออายุน้อย ได้มีการแบ่งงานโดยไม่ได้คำนึงถึงอายุแต่คำนึงถึงความถนัดและความเหมาะสมของแต่ละบุคคล จึงทำให้การปฏิบัติงานในสถานศึกษาในแต่ละด้านมีครูที่มีอายุแตกต่างกัน ส่งผลให้มีความคิดเห็นของปัญหาการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น ๆ ในแต่ละด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ พระมหาเอกมร ฐิตปัญโญ(คงตางาม) (2553, หน้า 143) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยในส่วนของความคิดเห็น เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสภาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมไม่แตกต่างกัน

2.3 จำแนกตามตำแหน่ง ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดหลักสูตรอาชีวศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการสำเร็จการศึกษา ด้านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ และด้านการประกันคุณภาพหลักสูตร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีความคิดความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในรูปแบบการบริหาร การสั่งงานครูผู้สอนซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติมีความเข้าใจและมองในส่วนของปัญหาจากการปฏิบัติงานได้หลายด้านมากกว่า จึงทำให้มีความคิดเห็นของปัญหาการจัดการศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จาริ อੰนาค (2557, บทคัดย่อ) ที่พบว่า บทบาทในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของวิทยาลัยนาฏศิลป์สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์กระทรวงวัฒนธรรมตามความคิดของผู้บริหารและครูผู้สอน ผลการเปรียบเทียบความคิดบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนตามบทบาทการปฏิบัติส่งเสริมวิจัยในชั้นเรียนและความต้องการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนมีความแตกต่างกัน และสอดคล้องกับ ศศราภรณ์ เหมือนสิงห์ (2559, หน้า 109) ทำการวิจัย เรื่อง ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัด

การศึกษาในระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผลการวิจัยในการเปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร จำแนกสถานภาพตามตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารที่มีสถานภาพตามตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมแตกต่างกัน

2.4 จำแนกตามวุฒิการศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษา เรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ทั้งนี้ เมื่อทดสอบความแตกต่างทางสถิติ พบว่า โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการสำเร็จการศึกษา และด้านการประกันคุณภาพหลักสูตร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แบ่งเป็นระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก พบว่า ในความคิดเห็นของผู้ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะวุฒิการศึกษาไม่ได้มีส่วนในการมองและวิเคราะห์ของปัญหาการจัดการศึกษา ในส่วนของการทำงานทุกคนได้มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบและปฏิบัติงานตามความเหมาะสม อาจไม่ได้พิจารณาในเรื่องวุฒิการศึกษาจึงทำให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทุกด้านอย่างเหมาะสม ซึ่งไม่สอดคล้องกับการวิจัยของ ศศราภรณ์ เหมือนสิงห์ (2559, หน้า 109) ทำการวิจัย เรื่อง ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร จำแนกตามวุฒิการศึกษา มีความคิดเห็นโดยรวมต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความแตกต่างกัน ยกเว้นด้านวิชาการ เมื่อทำการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่แตกต่างรายคู่ พบว่า วุฒิการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรีมีสูงกว่าระดับปริญญาตรีกับปริญญาตรีด้วยกัน จึงทำให้ตามความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกัน

2.5 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษา เรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ทั้งนี้ เมื่อทดสอบความแตกต่างทางสถิติ พบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน ด้านการกำหนดหลักสูตร

สถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการสำเร็จ การศึกษา และด้านการประกันคุณภาพหลักสูตร มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะ ประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีผลต่อความคิดวิเคราะห์ถึงปัญหาได้รอบด้านแตกต่างกัน การมีวิสัยทัศน์ มุมมอง แนวคิดของกระบวนการทำงานที่ต่างกัน จึงทำให้มีความคิดเห็นในส่วน ของปัญหาการจัดการศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิชาภา รูปนสิทธิ์างกูร (2558, หน้า 82) ได้วิจัยความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียน อบจ.บ้านตลาดเหนือ (วันครู 2502) สังกัด อบจ. ภูเก็ต ผลการวิจัย พบว่า จากการ เปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียน อบจ. บ้านตลาดเหนือ (วันครู 2502) สังกัด อบจ. ภูเก็ต จำแนกตามประสบการณ์ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน อบจ.บ้านตลาดเหนือ (วันครู 2502) สังกัด อบจ. ภูเก็ต โดยภาพรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกัน เนื่องมาจากครูที่มี ประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป จะมีประสบการณ์ในการทำงานมาก มีวิสัยทัศน์ กว้างไกล มีมุมมองและทักษะกระบวนการในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ สามารถให้คำปรึกษาและเป็นแบบอย่างให้กับครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน น้อยกว่า

3. แนวทางในการแก้ปัญหาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและ มัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ อาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จากการสัมภาษณ์ และข้อเสนอแนะของแบบสอบถาม สรุปเป็นแนวทางแก้ไขดังนี้

3.1 ด้านการวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน

3.1.1 สถานศึกษาคควรมีการจัดการประชุมร่วมกับคณะครูและบุคลากร ในสถานศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา

3.1.2 สถานศึกษาคควรมีการประชุมปรึกษา จากคณะกรรมการจัดการศึกษา ทั้งสองสถานศึกษา ในการร่วมกันวิเคราะห์ สาขาวิชา สาขาวิชา ที่เปิดตรงตามความต้องการ ของตลาดแรงงานและความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

3.1.3 สถานศึกษาคควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความเข้าใจใน สาขาวิชาและสาขางานที่ทำการเปิดสอน เพื่อดำเนินการจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา ได้ตรง ตามสาขาที่ทำการเปิดสอน

3.2 ด้านการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา

3.2.1 สถานศึกษาควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดหลักสูตร
 ศึกษาศาสตร์อย่างเหมาะสม

3.2.2 คณะกรรมการจัดการหลักสูตรศึกษาศาสตร์ทั้งสองสถานศึกษา ควรมี
 การหารือร่วมกันเพื่อดำเนินการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและกำหนดรายวิชาตรงตาม
 โครงสร้างของหลักสูตรศึกษาศาสตร์ รวมถึงมีความสอดคล้องของเนื้อหากับบริบทของสถานศึกษา

3.2.3 สถานศึกษาควรมีการประชุมอนุมัติการใช้หลักสูตรรูปแบบศึกษาศาสตร์
 ของสถานศึกษาจัดทำขึ้น มีการประชุมทำความเข้าใจกับครูผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตรศึกษาศาสตร์
 รวมถึงมีการกำกับติดตาม ผลการนำหลักสูตรศึกษาศาสตร์ไปใช้อย่างต่อเนื่อง

3.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน

3.3.1 สถานศึกษาควรทำการเตรียมความพร้อมด้านครูผู้สอนตรงตาม
 รายวิชาที่กำหนด และจัดหาครูที่เป็นแกนนำในด้านการจัดการเรียนการสอน

3.3.2 สถานศึกษาควรมีการชี้แจงทำความเข้าใจกับครูผู้สอนในเรื่องจัดการ
 เรียนการสอนตามหลักสูตรศึกษาศาสตร์

3.3.3 สถานศึกษาควรมีการจัดการเรียนการสอนครบตามโครงสร้างของ
 หลักสูตรศึกษาศาสตร์ รวมถึงจัดตั้งคณะกรรมการกำกับติดตามผลดำเนินการจัดการเรียน
 การสอน

3.4 การจัดหลักสูตรอาชีวศึกษา

3.4.1 สถานศึกษาควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดทำแผนการเรียน
 ครบตามโครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

3.4.2 สถานศึกษาควรมีการกำกับติดตามผลดำเนินการจัดการเรียนการสอน
 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

3.5 การวัดผลประเมินผล

3.5.1 สถานศึกษาควรมีทำการมีกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการในการวัดผล
 ประเมินผล

3.5.2 คณะกรรมการในการวัดผลประเมินผล ควรจัดทำเกณฑ์การวัดผล
 ประเมินผลสอดคล้องกับการเรียนรู้ของแต่ละรายวิชาของผู้เรียน ตามสมรรถนะรายวิชาและ
 ตามสภาพจริง และตรงตามเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการกำหนด

3.6 การโอนผลการเรียน

3.6.1 สถานศึกษาศวรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ความเข้าใจโครงสร้างของหลักสูตร เพื่อดำเนินการประชุมอนุมัติผลของการเทียบโอนผลการเรียนรายวิชาครบตามโครงสร้างหลักสูตรกำหนด

3.6.4 สถานศึกษาศวรมีการกำหนดระยะเวลาดำเนินการโอนผลการเรียนได้เหมาะสม

3.7 การสำเร็จการศึกษา

3.7.1 สถานศึกษาต้องทำการประชุมและแต่งตั้งคณะกรรมการอนุมัติผลการเรียน โดยคณะกรรมการจะทำการตรวจสอบผลการศึกษาของผู้เรียนครบตามเกณฑ์สำเร็จการศึกษาของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

3.7.2 สถานศึกษาศวรมีการกำกับติดตามรายงานผลสำเร็จของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

3.8 การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

3.8.1 สถานศึกษาศวรมีการประชุมและแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ โดยกำหนดขั้นตอนดำเนินการประเมินมาตรฐานวิชาชีพแก่ผู้เรียนให้ตรงตามประเภทวิชา สาขาวิชาและสาขางาน

3.8.2 สถานศึกษาศวรมีการจัดประชุมสร้างความเข้าใจแก่ครูผู้สอนในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

3.8.3 สถานศึกษาศวรมีเปิดโอกาสให้สถานประกอบการหรือหน่วยงานภายนอกได้มีส่วนร่วมในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

3.9 การประกันคุณภาพหลักสูตร

3.9.1 สถานศึกษาศวรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตร และบริหารงานคุณภาพภายในสถานศึกษาตรงตามมาตรฐานการศึกษา

3.9.2 สถานศึกษาศวรมีการสนับสนุนการจัดการศึกษาของสาขาวิชาสาขางาน เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด และมีการกำกับติดตาม รายงานผลการดำเนินการประกันคุณภาพหลักสูตร และทำการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

3.9.3 สถานศึกษาศวรมีการจัดทำ การสำรวจความพึงพอใจของตลาดแรงงาน สังคมและชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงานและมาตรฐานอาชีพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถานศึกษาควรมีจัดการประชุมและแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินการให้เหมาะสม
2. สถานศึกษาควรทำความเข้าใจในหลักหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)
3. สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ทุกภาคส่วน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการศึกษาหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)
2. ศึกษาแรงจูงใจในการเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.**
- จารี อ้นนาค. (2557). **บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของวิทยาลัยนาฏศิลป์สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์กระทรวงวัฒนธรรม.** วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยสยาม, กรุงเทพฯ.
- ชลธาร สมานธิ. (2560). **การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาฝีมือและหาประสิทธิภาพของคู่มือการบริหารจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของโรงเรียนสบเมยวิทยาคม จังหวัดแม่ฮ่องสอน.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ณิชากา ฐปนสิทธิ์ทางกูร. (2558). **ความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียน อบจ.บ้านตลาดเหนือ (วันครู 2502) สังกัด อบจ ภูเก็ต.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, ภูเก็ต.
- ธนศักดิ์ เปาริก. (2550). **สภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, อยุธยา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). **การวิจัยเบื้องต้น.** กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2545). **หลักการจัดการศึกษา.** กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พุทธศักราช 2560–2564). (5 มีนาคม 2551). **ราชกิจจานุเบกษา.** 125(43). หน้า 63–64.
- พระมหาเอกมร ลีตปนัญญ (คงตางาม). (2553). **ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอ ดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี.** วิทยานิพนธ์ พศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- มนูญ แก้วแสนเมือง. (2557). **การพัฒนากระบวนการเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.** **วารสาร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร,** 16(3), 81.

- รัตนภรณ์ กิตติพนงวัตร. (2552). การประเมินมาตรฐานวิชาชีพสาขาวิชาการโรงแรมและ
บริการ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในเขตกรุงเทพมหานคร.
การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ศศ.ม., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- วันวิสาข์ แก้วสมบูรณ์. (2557). ปัจจัยในการสำเร็จการศึกษาล่าช้า ของนิสิตระดับ
บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ. รายงานวิจัย, หน่วยวิจัยสถาบัน
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยทักษิณ, กรุงเทพฯ.
- ศศราภรณ์ เหมือนสิงห์. (2559). ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาระดับ
ปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์
ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร. วิทยานิพนธ์ ศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์,
บุรีรัมย์.
- ศรีไพร ภาราทอง. (2550). ศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนและ
ความต้องการในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชา
บริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ ศ.อ.ม.,
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, กรุงเทพฯ.
- ศิริพงศ์ ชิดาราม. (2559). แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรแบบทวิศึกษาของโรงเรียน
บ้านโคกวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- สมเดช ดอกดวง. (2560). แนวทางการพัฒนาการบริหารโครงการจัดการศึกษาเรียนร่วม
หลักสูตร อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) กรณีโรงเรียน
ราชประชานุเคราะห์ 32 กับวิทยาลัยสารพัดช่าง จังหวัดอุบลราชธานี.
รายงานวิจัย, สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา, สำนักงาน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, กรุงเทพฯ.
- สุพาตา สิริกุดตา, ไพบุลย์ อาชารุ่งโรจน์ และวรินทรา ศิริสุทธิกุล. (2554). ความเป็นไปได้
ทางการตลาดในการเปิดสอนหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
รายงานวิจัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2560). **คู่มือแนวทางจัดการศึกษาเรียนร่วม หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)**. สำนักมาตรฐานงานอาชีวศึกษาและวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2558). **เอกสารประกอบการระดมความคิดเห็นพิจารณาทิศทางของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2559). **คู่มือการปฏิบัติงานทะเบียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา**.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2554). **นโยบายและยุทธศาสตร์การปฏิรูป การศึกษาด้านการพัฒนา อาชีวศึกษา 2554–2561**.
- อารีรัตน์ ชูรวง. (2559). **การประเมินการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ที่ 23 จังหวัดพิษณุโลก**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยนเรศวร. จังหวัดพิษณุโลก.
- Cronbach, L. J. (1974). **Essentials of psychological** (3rd ed.). New York: Happer & Row.
- James, G. and Cyert, M. (2007). **Organization Theory Concept and Case** (3th ed.). Englewood cliffs: Prentice Hall.

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ อาจารย์วิทยาลัยการศึกษ มหาวิทยาลัยพะเยา
2. นายรัชวิทย์ เมธิโชติเศรษฐ์ รองผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างลำปาง
3. นายเจษฎา จักรแก้ว รองผู้อำนวยการโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารีฯ

ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัญหาและแนวทางจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษา
และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางจัดการศึกษา
เรียนรู้ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง

2. แบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบ
ตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัญหาการจัดการศึกษาแบบเรียนรู้ร่วมหลักสูตร
อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง เป็นแบบประเมินมาตรฐานค่า 5 ระดับ
(Rating Scale) จำนวน 9 ด้าน รวมทั้งสิ้น 44 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้สอบถามแสดงความคิดเห็นและ
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการศึกษาแบบเรียนรู้ร่วมหลักสูตร
อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง

จึงขอความกรุณาจากผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบตามความเป็นจริงและครบถ้วน
โดยข้อมูลที่ได้จากท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการแก้ปัญหา การจัดการศึกษาแบบเรียนรู้
ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง โดยคำตอบของท่านจากแบบสอบถาม
จะนำมาวิเคราะห์ สรุปและเสนอรูปแบบการแก้ปัญหาในภาพรวม โดยจะไม่มีผลกระทบใด ๆ
ต่อตัวผู้ตอบแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านได้กรุณาให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม
ในครั้งนี้

นางสาวอรรรณ คำงาม
นิสิตหลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัญหาและแนวทางจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษา
และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางจัดการศึกษา
เรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง

2. แบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง
ของท่าน

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ อายุ 20-30 ปี อายุ 31-40 ปี
 อายุ 41-50 ปี อายุ 51-60 ปี
3. ตำแหน่ง ผู้บริหาร ครูผู้สอน
4. วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า ปริญญาโท ปริญญาเอก
5. ประสบการณ์ในการทำงาน 1-10 ปี 11-20 ปี 21 ปี ขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัญหาการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง □ หน้าข้อความให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ปัญหาการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมหลักสูตร อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
1. ด้านการวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน					
1.1 สถานศึกษามีการจัดการประชุมร่วมกับคณะครูและบุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา					
1.2 สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการอย่างเหมาะสมเพื่อดำเนินการจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา					
1.3 คณะกรรมการจัดการศึกษาทั้งสองสถานศึกษามีการประชุมร่วมกัน วิเคราะห์ สาขางาน สาขาวิชาที่เปิดตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน					
1.4 คณะกรรมการจัดการศึกษา มีความเข้าใจในสาขาวิชาและสาขางาน ที่ทำการเปิดสอน					
1.5 คณะกรรมการดำเนินการจัดการศึกษา วางแผนจัดการศึกษาได้ตรงตามสาขาวิชา สาขางานที่กำหนด					

ปัญหาการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมหลักสูตร อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
2. ด้านการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา					
2.1 สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ จัดหลักสูตรทวิศึกษา					
2.2 คณะกรรมการจัดการหลักสูตรทวิศึกษาทั้งสอง สถานศึกษา มีการหารือร่วมกันเพื่อดำเนินการ จัดทำโครงสร้างหลักสูตรทวิศึกษา					
2.3 คณะกรรมการจัดการหลักสูตรทวิศึกษา กำหนด รายวิชาตรงตามโครงสร้างของหลักสูตรทวิศึกษา					
2.4 คณะกรรมการจัดการหลักสูตรทวิศึกษา กำหนด หลักสูตร มีความสอดคล้องของเนื้อหากับบริบทของ สถานศึกษา					
2.5 สถานศึกษาทำการประชุมอนุมัติการใช้หลักสูตร รูปแบบทวิศึกษาของสถานศึกษาจัดทำขึ้น					
2.6 สถานศึกษามีการประชุมทำความเข้าใจกับครูผู้สอน เกี่ยวกับหลักสูตรทวิศึกษา					
2.7 สถานศึกษามีการกำกับติดตาม ผลการนำหลักสูตร ทวิศึกษาไปใช้อย่างต่อเนื่อง					
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน					
3.1 สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนครบตาม โครงสร้างของหลักสูตรทวิศึกษา					
3.2 สถานศึกษาได้จัดหาครูที่เป็นแกนนำในด้านการ จัดการเรียนการสอน					
3.3 สถานศึกษามีการจัดเตรียมความพร้อม ด้านครูผู้สอนตรงตามรายวิชาที่กำหนด					
3.4 สถานศึกษามีการชี้แจงทำความเข้าใจกับครูผู้สอน ในเรื่องจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรทวิศึกษา					

ปัญหาการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมหลักสูตร อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
3.5 สถานศึกษาจัดตั้งคณะกรรมการกำกับติดตามผล ดำเนินการจัดการเรียนการสอน					
4. ด้านการจัดหลักสูตรอาชีวศึกษา					
4.1 สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการจัด หลักสูตรอาชีวศึกษา					
4.2 สถานศึกษามีการจัดทำแผนการเรียนครบตาม โครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ					
4.3 สถานศึกษามีการกำกับติดตามผลดำเนินการ จัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพ					
4.4 สถานศึกษาได้มีการแจ้งเกณฑ์มาตรฐานของการจบ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพให้แก่ผู้เรียน					
5. การวัดผลประเมินผล					
5.1 สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการวัดผล ประเมินผล					
5.2 สถานศึกษาจัดทำเกณฑ์การวัดผลประเมินผล สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานของ กระทรวงศึกษาธิการกำหนด					
5.3 สถานศึกษามีการประเมินผลการเรียนรู้ของแต่ละ รายวิชาของผู้เรียนตรงตามสมรรถนะรายวิชาและ ตามสภาพจริง					
6. การโอนผลการเรียน					
6.1 สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ ความเข้าใจโครงสร้างของหลักสูตร					
6.2 สถานศึกษาดำเนินการประชุมอนุมัติผลของ การเทียบโอนผลการเรียน					

ปัญหาการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมหลักสูตร อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
6.3 สถานศึกษาได้มีการวางแผนดำเนินการเทียบโอน รายวิชาได้ครบตามโครงสร้างหลักสูตรกำหนด					
6.4 สถานศึกษากำหนดระยะเวลาดำเนินการโอนผล การเรียนรู้ได้เหมาะสม					
7. การสำเร็จการศึกษา					
7.1 สถานศึกษาได้ประชุมและแต่งตั้งคณะกรรมการ อนุมัติผลการเรียน					
7.2 คณะกรรมการตรวจสอบผลการศึกษาของผู้เรียน ครบตามเกณฑ์สำเร็จการศึกษา					
7.3 คณะกรรมการประชุมอนุมัติผลการเรียนเพื่อสำเร็จ การศึกษาตรงตามเกณฑ์ของหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ					
7.4 สถานศึกษามีการกำกับติดตามรายงานผลสำเร็จ ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง					
8. การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ					
8.1 สถานศึกษาได้มีการประชุมและแต่งตั้ง คณะกรรมการในการดำเนินการประเมินมาตรฐาน วิชาชีพ					
8.2 คณะกรรมการมีขั้นตอนดำเนินการประเมิน มาตรฐานวิชาชีพแก่ผู้เรียน					
8.3 สถานศึกษาจัดประชุมสร้างความเข้าใจแก่ครูผู้สอน ในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ					
8.4 สถานศึกษาดำเนินการประเมินมาตรฐานวิชาชีพได้ ตรงตามประเภทวิชา สาขาวิชาและสาขางาน					
8.5 สถานศึกษาเปิดโอกาสให้สถานประกอบการหรือ หน่วยงานภายนอกได้มีส่วนร่วมในการประเมิน มาตรฐานวิชาชีพ					

ปัญหาการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมหลักสูตร อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
9. การประกันคุณภาพหลักสูตร					
9.1 สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการ ดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตร					
9.2 สถานศึกษามีการจัดโครงสร้างการบริหารงาน คุณภาพภายในสถานศึกษาตรงตามมาตรฐาน การศึกษา					
9.3 สถานศึกษามีการกำกับติดตาม รายงานผล การดำเนินการประกันคุณภาพหลักสูตร					
9.4 สถานศึกษาได้มีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตร อย่างต่อเนื่อง					
9.5 สถานศึกษามีการสนับสนุนการจัดการศึกษาของ สาขาวิชา สาขางาน เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด					
9.6 สถานศึกษาได้สำรวจความพึงพอใจของ ตลาดแรงงาน สังคมและชุมชนอย่างต่อเนื่อง					
9.7 มีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย สอดคล้อง กับความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงานและ มาตรฐานอาชีพ					

ตอนที่ 3 ให้ผู้สอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในแต่ละด้าน เกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง

1. ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหา ด้านการวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน

.....

.....

.....

2. ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหา ด้านการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา

.....

.....

.....

3. ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหา ด้านการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

4. ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหา ด้านการจัดหลักสูตรอาชีวศึกษา

.....

.....

.....

5. ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหา ด้านการวัดผลประเมินผล

.....

.....

.....

6. ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหา ด้านการโอนผลการเรียน

.....

.....

.....

7. ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหา ด้านสำเร็จการศึกษา

.....

.....

.....

8. ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหา ด้านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

.....

.....

.....

9. ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหา ด้านการประกันคุณภาพหลักสูตร

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่สละเวลาในการให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้

ภาคผนวก ค คะแนนแบบวัดดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

คะแนนแบบวัดดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

เรื่องปัญหาการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษา
และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษา
ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง

เกณฑ์การประเมินความสอดคล้อง (Index of Consistency: IOC) ของผู้เชี่ยวชาญมีดังนี้

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย \checkmark ลงในช่อง หน้าข้อความคิดเห็นของท่านมากที่สุดในการ
ตรวจสอบเครื่องมือของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยมีเครื่องหมายดังนี้

+1 หมายถึง เนื้อหาสอดคล้อง ถูกต้องและเหมาะสม

0 หมายถึง ไม่แน่ใจ

-1 หมายถึง เนื้อหาไม่สอดคล้อง ไม่แน่ใจ

รายการพิจารณา	ระดับคะแนน ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			ค่า IOC	สรุปผล
	1	2	3		
1. ด้านการวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน					
1.1 สถานศึกษามีการจัดการประชุมร่วมกับ คณะครูและบุคลากรในสถานศึกษา เกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษา รูปแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
1.2 สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการ อย่างเหมาะสมเพื่อดำเนินการจัด การศึกษารูปแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง

รายการพิจารณา	ระดับคะแนน ผู้เชี่ยวชาญคน ที่			ค่า IOC	สรุปผล
	1	2	3		
1.3 คณะกรรมการจัดการศึกษาทั้งสอง สถานศึกษามีการประชุมร่วมกัน วิเคราะห์ สาขางาน สาขาวิชาที่เปิดตรง ตามความต้องการของตลาดแรงงาน	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
1.4 คณะกรรมการจัดการศึกษา มีความ เข้าใจในสาขาวิชาและสาขางาน ที่ทำการเปิดสอน	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
1.5 คณะกรรมการดำเนินการจัดการศึกษา วางแผนจัดการศึกษาได้ตรงตาม สาขาวิชา สาขางานที่กำหนด	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
2. ด้านการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา					
2.1 สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ดำเนินการจัดหลักสูตรทวิศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
2.2 คณะกรรมการจัดการหลักสูตร ทวิศึกษาทั้งสองสถานศึกษา มีการ หารือร่วมกันเพื่อดำเนินการจัดทำ โครงสร้างหลักสูตรทวิศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
2.3 คณะกรรมการจัดการหลักสูตร ทวิศึกษา กำหนดรายวิชาตรงตาม โครงสร้างของหลักสูตรทวิศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
2.4 คณะกรรมการจัดการหลักสูตร ทวิศึกษา กำหนดหลักสูตร มีความ สอดคล้องของเนื้อหากับบริบทของ สถานศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง

รายการพิจารณา	ระดับคะแนน ผู้เชี่ยวชาญคน ที่			ค่า IOC	สรุปผล
	1	2	3		
2.5 สถานศึกษาทำการประชุมอนุมัติการใช้หลักสูตรรูปแบบทวิศึกษาของสถานศึกษาจัดทำขึ้น	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
2.6 สถานศึกษามีการประชุมทำความเข้าใจกับครูผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตรทวิศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
2.7 สถานศึกษามีการกำกับติดตาม ผลการนำหลักสูตรทวิศึกษาไปใช้อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน					
3.1 สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนครบตามโครงสร้างของหลักสูตรทวิศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
3.2 สถานศึกษาได้จัดหาครูที่เป็นแกนนำในด้านการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
3.3 สถานศึกษามีการจัดเตรียมความพร้อมด้านครูผู้สอนตรงตามรายวิชาที่กำหนด	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
3.4 สถานศึกษามีการชี้แจงทำความเข้าใจกับครูผู้สอนในเรื่องจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรทวิศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
3.5 สถานศึกษาจัดตั้งคณะกรรมการกำกับติดตามผลดำเนินการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง

รายการพิจารณา	ระดับคะแนน ผู้เชี่ยวชาญคน ที่			ค่า IOC	สรุปผล
	1	2	3		
4. ด้านการจัดหลักสูตรอาชีวศึกษา					
4.1 สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดหลักสูตรอาชีวศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
4.2 สถานศึกษามีการจัดทำแผนการเรียนครบตามโครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
4.3 สถานศึกษามีการกำกับติดตามผลดำเนินการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
4.4 สถานศึกษาได้มีการแจ้งเกณฑ์มาตรฐานของการจบหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพให้แก่ผู้เรียน	0	+1	+1	0.67	สอดคล้อง
5. การวัดผลประเมินผล					
5.1 สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการวัดผลประเมินผล	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
5.2 สถานศึกษาจัดทำเกณฑ์การวัดผลประเมินผลสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการกำหนด	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
5.3 สถานศึกษามีการประเมินผลการเรียนรู้ของแต่ละรายวิชาของผู้เรียนตรงตามสมรรถนะรายวิชาและตามสภาพจริง	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง

รายการพิจารณา	ระดับคะแนน ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			ค่า IOC	สรุปผล
	1	2	3		
6. การโอนผลการเรียน					
6.1 สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ความเข้าใจโครงสร้างของหลักสูตร	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
6.2 สถานศึกษาดำเนินการประชุมอนุมัติผลของการเทียบโอนผลการเรียน	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
6.3 สถานศึกษาได้มีการวางแผนดำเนินการเทียบโอนรายวิชาได้ครบตามโครงสร้างหลักสูตรกำหนด	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
6.4 สถานศึกษากำหนดระยะเวลาดำเนินการโอนผลการเรียนได้เหมาะสม	+1	0	+1	0.67	สอดคล้อง
7. การสำเร็จการศึกษา					
7.1 สถานศึกษาได้ประชุมและแต่งตั้งคณะกรรมการอนุมัติผลการเรียน	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
7.2 คณะกรรมการตรวจสอบผลการศึกษาของผู้เรียนครบตามเกณฑ์สำเร็จการศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
7.3 คณะกรรมการประชุมอนุมัติผลการเรียนเพื่อสำเร็จการศึกษาตรงตามเกณฑ์ของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ	0	+1	+1	0.67	สอดคล้อง
7.4 สถานศึกษามีการกำกับติดตามรายงานผลสำเร็จของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
8. การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ					
8.1 สถานศึกษาได้มีการประชุมและแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง

รายการพิจารณา	ระดับคะแนน ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			ค่า IOC	สรุปผล
	1	2	3		
8.2 คณะกรรมการมีขั้นตอนดำเนินการ ประเมินมาตรฐานวิชาชีพแก่ผู้เรียน	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
8.3 สถานศึกษาจัดประชุมสร้างความเข้าใจ แก่ครูผู้สอนในการประเมินมาตรฐาน วิชาชีพ	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
8.4 สถานศึกษาดำเนินการประเมิน มาตรฐานวิชาชีพได้ตรงตามประเภท วิชา สาขาวิชาและสาขางาน	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
8.5 สถานศึกษาเปิดโอกาสให้สถาน ประกอบการหรือหน่วยงานภายนอก ได้มีส่วนร่วมในการประเมินมาตรฐาน วิชาชีพ	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
9. การประกันคุณภาพหลักสูตร					
9.1 สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ในการดำเนินงานประกันคุณภาพ หลักสูตร	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
9.2 สถานศึกษามีการจัดโครงสร้าง การบริหารงานคุณภาพภายใน สถานศึกษาตรงตามมาตรฐาน การศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
9.3 สถานศึกษามีการกำกับติดตาม รายงานผลการดำเนินการประกัน คุณภาพหลักสูตร	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง

รายการพิจารณา	ระดับคะแนน ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			ค่า IOC	สรุปผล
	1	2	3		
9.4 สถานศึกษาได้มีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
9.5 สถานศึกษามีการสนับสนุนการจัดการศึกษาของสาขาวิชา สาขางาน เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
9.6 สถานศึกษาได้สำรวจความพึงพอใจของตลาดแรงงาน สังคมและชุมชนอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
9.7 มีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงานและมาตรฐานอาชีพ	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับนี้ ได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เป็นที่เรียบร้อย

()
ผู้เชี่ยวชาญการตรวจเครื่องมือวิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	อรรรรณ คำงาม
วัน เดือน ปี เกิด	5 พฤศจิกายน 2529
สถานที่เกิด	อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา
วุฒิการศึกษา	วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง
ที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 95 หมู่ 7 ต.ห้วยยางงาม อ.จุน จ.พะเยา 56150
ผลงานตีพิมพ์	อรรรรณ คำงาม (ผู้บรรยาย). (16 มิถุนายน 2561). ปัญหาและแนวทางการจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง. ใน การประชุมวิชาการบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 4 (หน้า 757-771). พะเยา: กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.

